EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.1.2005
KOM(2005) 1 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

YHTEISÖN TILASTO-OHJELMAN (1998–2002) TÄYTÄNTÖÖNPANON ARVIOINNISTA

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ 4

1. Johdanto 4

2. Arvioinnin metodologia: arvioinnin kohde ja keinot 4

3. Yhteisön tilasto-ohjelma 4

4. Tärkeimmät päätelmät 5

4.1. Yhteisön tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on suurelta osin pantu täytäntöön kaikkien EU:n politiikan painopistealueiden ja nykyisten politiikkojen osalta 5

4.2. Käyttäjien tyytyväisyys 6

4.3. Yhteensovittaminen ja työn suunnittelu 6

4.4. Laatu 6

4.5. Vaikuttavuus ja tehokkuus 7

4.6. Normien täytäntöönpano 7

4.7. Vastausrasite 7

4.8. Toissijaisuus 7

4.9. Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino 7

4.10. Edistymisen arviointi ja seuranta 7

5. Suositukset 7

5.1. Parannetaan ensisijaisten tavoitteiden asettamista yhteisön tilastojärjestelmässä 7

5.2. Lyhennetään tilastoprosessien kiertoa 8

5.3. Löydetään asianmukainen työskentelytapa EU:n 25 jäsenmaan kanssa kunkin tilastoalueen tavoitteiden mukaisesti 8

5.4. Parannetaan Eurostatin suorituskyvyn mittaamista 8

5.5. Selvitetään johtamistaidot ja osaaminen yhteisön tilastojärjestelmän tasolla yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanoa varten 8

5.6. Selvitetään yhteisön tilastojärjestelmän huippuyksiköt tilastotyön ulkoistamista varten 8

5.7. Tarkistetaan levityspolitiikkaa 9

5.8. Määritetään Eurostatin laadunvarmistussuunnitelma 9

5.9. Järkeistetään tilastotuotantoa 9

VARSINAINEN KERTOMUS 10

Johdanto 10
Arvioinnin metodologia: arvioinnin kohde ja keinot 10
Yhteisön tilasto-ohjelma 12
Yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) täytäntöönpanon arviointi 13
Ohjelmastrategioiden arviointi 22
Toissijaisuusperiaate 26
Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino 26
Suositukset 28
LÄHDELUETTELO 31
SANASTO 33
POLITIIKKOJEN YKSITYISKOHTAINEN ARVIOINTI 37
TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS 37
MAATALOUS 42
HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMIEN VAPAA LIIKKUVUUS 49
LIIKENNE 54
TALOUS- JA RAHAPOLITIIKKA 63
YHTEINEN KAUPPAPOLITIIKKA 69
SOSIAALIPOLITIIKKA, KOULUTUS, AMMATILLINEN KOULUTUS JA NUORISO .. 75
KULTTUURI 81
KANSANTERVEYS 83
KULUTTAJANSUOJA 87
EUROOPAN LAAJUISET VERKOT 89
TEOLLISUUS 94
TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS 99
TUTKIMUS JA TEKNOLOGINEN KEHITTÄMINEN 102
YMPÄRISTÖ 106
KEHITYSYHTEISTYÖ 111

TIIVISTELMÄ

1. JOHDANTO

Tämä asiakirja on yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) arviointi, josta säädetään yhteisön tilasto-ohjelmasta vuosiksi 1998–2002 22 päivänä joulukuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen[1] 4 artiklassa:

4 artikla:

”Ohjelman voimassaolon päättyessä komissio antaa tilasto-ohjelmakomiteaa kuultuaan ohjelman täytäntöönpanoa koskevan asianmukaisen arviointikertomuksen, jossa otetaan huomioon itsenäisten asiantuntijoiden näkemykset. Kertomus laaditaan vuoden 2003 loppuun mennessä ja esitetään Euroopan parlamentille ja neuvostolle.”

2. ARVIOINNIN METODOLOGIA: ARVIOINNIN KOHDE JA KEINOT

Tässä sisäisesti laaditussa kertomuksessa käytetty metodologia perustuu seuraavia menetelmiä käyttäen kerättyihin tietoihin:

– yhteisön tilasto-ohjelmaa koskevien olemassa olevien tietojen kokoaminen ja analysointi

– riippumattomien asiantuntijoiden tekemien ulkopuolisten arviointien käyttö

– sekä käyttäjien että yhteistyökumppanien näkemykset huomioon ottavien sisäisten arviointien käyttö.[2]

Arvioinnissa käsitellään seuraavia kysymyksiä:

– yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpano yhteisön politiikkojen mukaisesti normien ja menetelmien täytäntöönpanon, EU:n toimielimiin ja jäsenvaltioihin kohdistuvan tilastopalvelun tarjoamisen, tilastotietojen levityksen sekä tilastollisen tuen osalta

– ohjelmastrategioiden tavoite

– toissijaisuus

– tarpeiden ja voimavarojen tasapaino.

3. YHTEISÖN TILASTO-OHJELMA

Eurostatin ja samalla koko yhteisön tilasto-ohjelman tehtävänä on tarjota Euroopan unionille laadukasta tilastopalvelua.

---

[1] EYVL L 42, 16.2.1999, s. 1.

[2] Liitteessä 1 on kattava lähdeluettelo.

Yhteisön tilastoista 17 päivänä helmikuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen[3] mukaan on laadittava yhteisön tilasto-ohjelma, ”jossa määritellään lähestymistavat, pääasialliset alat ja suunniteltujen toimenpiteiden tavoitteet enintään viiden vuoden ajaksi”.

Viisivuotinen ohjelma vuosiksi 1998–2002 on viides peräkkäinen Eurostatin laatima keskipitkän aikavälin ohjelma. Viisivuotisia ohjelmia tuetaan vuotuisilla ohjelmilla, joissa asetetaan yksityiskohtaisemmat työtavoitteet kullekin vuodelle.

4. TÄRKEIMMÄT PÄÄTELMÄT

4.1. Yhteisön tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on suurelta osin pantu täytäntöön kaikkien EU:n politiikan painopistealueiden ja nykyisten politiikkojen osalta

Politiikan painopistealueet

Laajentuminen

Riippumattoman yhteenliittymän laatimassa Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että ohjelma on saavuttanut yleiset välittömät tavoitteensa, jotka koskevat laitosten vahvistamista asianmukaisten tilastojen tarjoamiseksi yleensä ja erityisesti liittymistä edeltävässä tilanteessa. Lisäksi ohjelmassa pidetään yllä tilastoalan ammattilaisten verkostoa yksilötasolla ja laitostasolla, mikä on välttämätöntä vertailukelpoisten tilastojen tuotannossa. EU:n tilastoalan normien täysimääräistä noudattamista ei kuitenkaan saavutettu vielä vuoden 2002 lopussa, vaan sen on tarkoitus toteutua liittymisajankohtana. Vuoden 2002 lopussa tietoja kerättiin EU:n normien mukaisesti lähes kaikilta tilastoalueilta liittyvissä valtioissa ja ehdokasvaltioissa.

Talous- ja rahaliitto

Eurostatin ja jäsenvaltioiden oli vastattava makrotaloustilastojen kysynnän valtavaan kasvuun euron käyttöönoton yhteydessä: ensiksi euron käyttöönotolle asetettuja lähentymisperusteita koskevien tilastojen, sitten rahapolitiikan valmisteluun ja harjoittamiseen liittyvien monenlaisten makrotaloustilastojen tarpeeseen. Vertaileva arviointi Yhdysvaltojen kanssa osoitti, että euroalueella saatavilla olevien makrotaloussarjojen ajantasaisuutta ja määrää on parannettava. Uudet tarpeet kohdistuivat useimmiten lyhyen aikavälin indikaattoreihin, ja tietojen saatavuudessa ja laadussa on edistytty merkittävästi. Tilanne ei kuitenkaan ole täysin tyydyttävä. Tietojen kattavuuteen ja ajantasaisuuteen odotetaan selviä parannuksia lukuun ottamatta yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä (YKHI), jotka täyttävät jo käyttäjien tärkeimmät vaatimukset.

Eurostat pystyi vuoden 2002 lopussa julkaisemaan ehdokasvaltioiden tiedot useimmista euroindikaattoreista. Kaikki tiedot julkaistiin vuonna 2003.

[3] EYVL L 52, 22.2.1997, s. 1–7.

Kilpailukyky, kasvu ja työllisyys

Yhteisön tilastojärjestelmä on täyttänyt nopeasti Lissabonin huippukokouksen uudet vaatimukset. On otettu käyttöön rakenneindikaattoreita, ja parhaillaan tehdään metodologisia parannuksia.

Kaikki politiikat:

– Ajanjakson aikana kehitettiin ja pantiin täytäntöön uusia metodologioita ja normeja (50 prosenttia 16.9.2003 voimassa olleesta nykyisestä tilastoalan lainsäädännöstä laadittiin ja hyväksyttiin ajanjakson aikana).

– Tilastopalvelujen tarjoaminen parani merkittävästi, sillä saatavilla olevien tietojen määrä kasvoi (+ 300 miljoonaa tai + 215 prosenttia) ja tiedot ovat entistä laadukkaampia. Uusia metodologioita ei kuitenkaan ole vielä täysin pantu täytäntöön. Tietojen ajantasaisuus ei ole läheskään tyydyttävä.

– Tilastopalvelujen laadun parannuttua on voitu lisätä online-tiedotuspalveluja (www-sivusto, online-tietokannat) ja järkeistää julkaisuohjelmaa.

– Tilastollista tukea annettiin jäsenvaltioille nykyisen yhteisön tilastojärjestelmän parantamiseksi ja suurelta osin myös ehdokasvaltioille EU:n tilastoalan asetusten noudattamiseksi. Merkittävä ja olennainen osa Eurostatin työstä ajanjakson aikana omistettiin tälle tuelle.

4.2. Käyttäjien tyytyväisyys

Ulkopuolisten käyttäjien tyytyväisyyttä koskevien kyselyjen ja säännöllisten arviointien[4] mukaan käyttäjät ovat kaiken kaikkiaan tyytyväisiä Eurostatiin ja sen palveluihin. Käyttäjien mielestä muutos palvelun kokonaislaadussa on hyvä.

4.3. Yhteensovittaminen ja työn suunnittelu

Ajanjakson aikana tehtyjen säännöllisten arviointien mukaan yhteistyökumppanit pitävät yhteisön tilastojärjestelmän suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteita riittävinä, vaikka tilastoalueiden välillä onkin eroja. Kaikki yhteistyökumppanit myöntävät yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyön ja yhteensovittamisen yleisessä tasossa tapahtuneet parannukset sekä kansallisessa tilastotuotannossa tapahtuneet parannukset.

4.4. Laatu

Laadun merkitys yhteisön tilastojärjestelmässä on muuttunut, sillä laadun arviointia ja seurantaa on parannettu. Yleisesti ottaen vahvuuksia ovat oleellisuus, täsmällisyys, luotettavuus ja vertailukelpoisuus, kun taas ajantasaisuus ja saatavuus ovat suurimmat

[4] Kun Eurostat otti käyttöön arviointitoiminnon toukokuussa 2000, se aloitti kaikkea tietotuotantotyötään koskevan laajan sisäisen arviointiohjelman ns. säännöllisten arviointien perusteella. Säännöllisiin arviointeihin kuuluu yhteistyökumppaneiden (kuten kansallisten tilastolaitosten ja keskuspankkien) tyytyväisyyden, käyttäjien tyytyväisyyden sekä Eurostatin ja jäsenvaltioiden kustannusten perusteellinen tarkastelu, jotta voidaan selvittää Eurostatin suorituskyvyssä olevat heikkoudet ja laatia lopullinen suositusluettelo.

heikkoudet. On epäselvää, riittävätkö yhteisön tilastojärjestelmässä ajantasaisuuden parantamiseksi tehdyt investoinnit täyttämään käyttäjien odotukset.

4.5. Vaikuttavuus ja tehokkuus

Yhteisön tilasto-ohjelmaa pidetään tehokkaana, koska siitä saadaan toivotut tulokset.

Käytössä olevat arviointivälineet eivät mahdollista yhteisön tilasto-ohjelman tehokkuuden asianmukaista arviointia. Uusien tilastollisten metodologioiden nopea kehitys ja niiden viimeaikainen täytäntöönpano antoivat aihetta olettaa, että mahdollinen tehokkuuden lisäys olisi merkittävä tilastoprosesseja optimoitaessa.

4.6. Normien täytäntöönpano

Luokituksia koskeva yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa useilla tilastoalueilla on tehnyt eurooppalaisista tilastoista entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa.

4.7. Vastausrasite

Joillakin tilastoalueilla on jonkin verran todisteita vastausrasitteen vähentymisestä. Uudet tilastovaatimukset ovat kuitenkin saattaneet lisätä vastausrasitetta ajanjakson aikana.

4.8. Toissijaisuus

Yhteisön tilasto-ohjelmassa vuosiksi 1998–2002 on noudatettu toissijaisuusperiaatetta.

4.9. Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Tilastotyössä määritettyihin uusiin ensisijaisiin tavoitteisiin ei osoitettu riittävästi lisävoimavaroja. Mitään tilastotyötä ei lopetettu.

4.10. Edistymisen arviointi ja seuranta

Tätä on kehitetty merkittävästi vuodesta 2000. Useissa ulkopuolisissa ja sisäisissä arvioinneissa on annettu suosituksia (esimerkiksi yhteisön tilastojärjestelmän säännöllinen arviointi, ulkomaankaupan säännöllinen arviointi). Huhtikuussa 2003 toteutetun parannustoimien seurannan mukaan 70 prosenttia suosituksista oli pantu täytäntöön tai niiden täytäntöönpano oli meneillään.

5. SUOSITUKSET

5.1. Parannetaan ensisijaisten tavoitteiden asettamista yhteisön tilastojärjestelmässä

Ensisijaisten tavoitteiden asettaminen osoittautui erittäin vaikeaksi ja monimutkaiseksi. Suositellaan, että yhteisön tilastojärjestelmässä hyväksytään ensisijaisten tavoitteiden asettamista koskeva metodologia ja sovelletaan sitä ottamalla huomioon nykyinen ja uusi työ sekä keskeiset perusteet, kuten politiikan painopistealueet EU:n tasolla, oleellisuus, tietojen laatu, rahoituspohja ja kustannusvaikutukset, sillä näin voitaisiin parantaa ohjelmatyötä.

5.2. Lyhennetään tilastoprosessien kiertoa

Löydetään paras tasapaino kansallisten ja EU:n tarpeiden välillä valitsemalla yksi tai kaksi seuraavista toimista:

- Arvioidaan järjestelmällisesti yhteisön tilastojärjestelmän tiedonkeruuprosesseja tietojen laadun ja kustannusten kannalta sekä kehitettäessä uusia metodologioita.

- Otetaan käyttöön EU:n laajuiseen otantaan perustuva tiedonkeruuprosessi silloin, kun ennakkoarviointi osoittaa selvästi yhteisön tilastojärjestelmälle koituvat merkittävät hyödyt tietojen laadussa ja kustannuksissa.

- Julkaistaan mahdollisimman pian ennakkoarvioita EU:n aggregaateista.

5.3. Löydetään asianmukainen työskentelytapa EU:n 25 jäsenmaan kanssa kunkin tilastoalueen tavoitteiden mukaisesti

Yleisesti ottaen olisi nopeasti määritettävä asianmukaiset työskentelytavat kaikkien 25 jäsenmaan organisaatioiden kanssa. Tietotekniikan käyttö tai toimeksiantopohjainen edustusjärjestelmä on yksi vaihtoehto perinteisille työryhmille.

5.4. Parannetaan Eurostatin suorituskyvyn mittaamista

Eurostatin suorituskyvyn mittaamiseksi määritettiin kuusi indikaattoria. Eurostatin vuosituotantoa ja Eurostatin voimavaroja varten ei kuitenkaan määritetty yhtään indikaattoria. Näin pystytään mittaamaan organisaation ja yhteisön tilasto-ohjelman tehokkuudessa tapahtunutta parannusta.

5.5. Selvitetään johtamistaidot ja osaaminen yhteisön tilastojärjestelmän tasolla yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanoa varten

Osaamiselle rakentuvissa organisaatioissa, kuten Eurostatissa ja yhteisön tilastojärjestelmässä, on erittäin tärkeää, että johtamistaidot ja henkilöstön osaaminen ovat työsuunnitelman ja ensisijaisten tavoitteiden mukaisia.

Eurostatissa metodologian kehittämiseen tarvittava aika vastaa työn tavanomaista kestoa. Siksi olisi hyödynnettävä osaamista ja taitoja yhteisön tilastojärjestelmän hyväksi, jotta ne eivät katoaisi henkilöstön vaihtuessa. Taitojen ja osaamisen hyödyntäminen ryhmätasolla lisäisi hankkeiden kestävyyttä.

5.6. Selvitetään yhteisön tilastojärjestelmän huippuyksiköt tilastotyön ulkoistamista varten

Eräissä kansallisissa tilastolaitoksissa on perusteellista asiantuntemusta tietyiltä erityisaloilta, ja niillä on enemmän voimavaroja kuin Eurostatilla. Olisi hyvä määrittää huippuyksiköiltä vaadittavat piirteet, jotta voidaan laatia luettelo Euroopan mahdollisista huippuyksiköistä sekä tehdä perusteellinen toteutettavuustutkimus tilastolliselta, hallinnolliselta ja taloudelliselta kannalta.

5.7. Tarkistetaan levityspolitiikkaa

Levityspolitiikan tarkistamisessa olisi keskityttävä parantamaan merkittävästi tietojen saatavuutta maksuttomien online-palvelujen avulla, mikä edellyttää viitetietokantoihin tehtäviä investointeja. Myös käyttäjäystävällisyyttä, metatietojen laatua ja tietojen laatua koskevia indikaattoreita olisi kehitettävä, jotta voidaan lisätä käyttäjien tyytyväisyyttä.

5.8. Määritetään Eurostatin laadunvarmistussuunnitelma

Eurostatin laadunvarmistussuunnitelmassa kuvattaisiin kaikkia Eurostatin tuottamien tietojen laadun hallintaa koskevia toimenpiteitä kansainvälisten organisaatioiden mallin mukaisesti. Siinä otettaisiin huomioon prosessin kartoitusta koskevat työmenetelmät ja laatutiedot. Asiakirjassa pyrittäisiin myös yksilöimään mahdollisia toimia tilastoprosessien suorituskyvyn ja luotettavuuden parantamiseksi.

5.9. Järkeistetään tilastotuotantoa

Järkeistetään tilastotuotannon prosesseja ja järjestelmiä tehokkuuden parantamiseksi silloin, kun yksilöidään yhteisiä toimenpiteitä (tietojen keruu, validointi, aggregointi ja levitys) ja kun yhteiset toimenpiteet voivat tuoda mittakaavaetuja.

VARSINAINEN KERTOMUS

Johdanto

Tämä asiakirja on yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) arviointi, josta säädetään yhteisön tilasto-ohjelmasta vuosiksi 1998–2002 22 päivänä joulukuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen[5] 4 artiklassa:

4 artikla:

> *”Ohjelman voimassaolon päättyessä komissio antaa tilasto-ohjelmakomiteaa kuultuaan ohjelman täytäntöönpanoa koskevan asianmukaisen arviointikertomuksen, jossa otetaan huomioon itsenäisten asiantuntijoiden näkemykset. Kertomus laaditaan vuoden 2003 loppuun mennessä ja esitetään Euroopan parlamentille ja neuvostolle.”*

Kertomus on jaettu kahdeksaan lukuun alkaen tästä johdannosta.

Luvussa 2 kuvataan yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanon arvioinnissa käytettyä metodologista lähestymistapaa.

Luvussa 3 kuvataan yhteisön tilasto-ohjelman toimintaa ja yhteyksiä vuotuisiin työohjelmiin.

Luvussa 4 ja luvussa 5 esitetään arviointi yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanosta.

Luvussa 6 käsitellään toissijaisuusperiaatteen noudattamista.

Luvussa 7 kuvataan tarpeiden ja voimavarojen tasapainoa ajanjakson aikana.

Luvussa 8 esitetään keskeisiä suosituksia.

Arvioinnin metodologia: arvioinnin kohde ja keinot

Tässä luvussa kuvataan yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) täytäntöönpanon arvioinnissa käytettyä metodologista lähestymistapaa.

Tässä sisäisesti laaditussa kertomuksessa käytetty metodologia perustuu seuraavia menetelmiä käyttäen kerättyihin tietoihin:

– yhteisön tilasto-ohjelmaa koskevien olemassa olevien tietojen kokoaminen ja analysointi

– riippumattomien asiantuntijoiden tekemien ulkopuolisten arviointien käyttö

  – maataloustilastojen ulkopuolinen asiantuntija-arviointi

  – MEDSTAT-tilastojen ulkopuolinen väliarviointi

  – EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

[5] EYVL L 42, 16.2.1999, s. 1.

– Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta ja väliarviointi

– sekä käyttäjien että yhteistyökumppanien näkemykset huomioon ottavien sisäisten arviointien käyttö.

Liitteessä 1 on kattava lähdeluettelo.

Kuten tässä kertomuksessa korostetaan, ohjelmaa ei valitettavasti ole jäsennetty siten, että arviointi voitaisiin tehdä vakioitujen tai yhteisesti hyväksyttyjen menetelmien mukaisesti. Arvioinnissa jouduttiin käyttämään muuta kuin EU:n meno-ohjelmissa yhteisesti hyväksyttyä metodologiaa. Yhteisön tilasto-ohjelma vuosiksi 2003–2007 on suunniteltu siten, että sitä voidaan arvioida komission arviointinormien mukaisesti.

Arvioinnissa käsitellään seuraavia kysymyksiä:

– yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpano yhteisön politiikkojen osalta

– ohjelmastrategioiden tavoite

– toissijaisuus

– tarpeiden ja voimavarojen tasapaino.

(1) Yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpano yhteisön politiikkojen osalta

Kullakin tilastollisella aihealueella ja kunkin EU:n politiikan vakiinnuttua yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanoastetta on selvitetty neljässä perustehtävässä:

– normien ja menetelmien täytäntöönpano, jotta voidaan tuottaa vertailukelpoisia, luotettavia ja oleellisia eurooppalaisia tietoja

– tilastopalvelujen tarjoaminen EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille yhteisön politiikkojen valmistelun, täytäntöönpanon, seurannan ja arvioinnin tueksi

– tilastotietojen levitys Euroopan kansalaisille, yrityksille ja muille käyttäjille päätöksenteon tueksi

– tilastollinen tuki kehitysmaille ja siirtymävaiheessa oleville maille.

(2) Ohjelmastrategioiden tavoite

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitetta on arvioitu seuraavien kysymysten mukaisesti:

Tavoite	Kysymykset
Käyttäjien tyytyväisyys	Missä määrin käyttäjien tyytyväisyys on lisääntynyt ajanjakson aikana?
Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu	Missä määrin työn suunnittelu on parantunut ajanjakson aikana?
Laatu	Missä määrin tietojen laatu on parantunut ajanjakson aikana?
Yhteensovittaminen	Missä määrin yhteensovittaminen on parantunut ajanjakson aikana?
Tehokkuus	Missä määrin ohjelma on tehokas?
Vastausrasite	Missä määrin vastausrasite on vähentynyt ajanjakson aikana?
Kansainväliset normit	Missä määrin yhteisön tilastot ovat nyt entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa?

(3) Toissijaisuus

Missä määrin toissijaisuusperiaatetta on noudatettu ajanjakson aikana?

(4) Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Missä määrin yhteisön tilastojärjestelmä[6] on säilyttänyt tasapainon yhteisön politiikkoja varten kerättävien tietojen tarpeen sekä niiden voimavarojen välillä, joita tarvitaan sekä EU:n, kansallisten että alueellisten viranomaisten tasolla?

Yhteisön tilasto-ohjelma

Eurostatin ja samalla koko yhteisön tilasto-ohjelman tehtävänä on tarjota Euroopan unionille laadukasta tilastopalvelua.

Yhteisön tilastoista 17 päivänä helmikuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen[7] mukaan on laadittava yhteisön tilasto-ohjelma, ”jossa määritellään lähestymistavat, pääasialliset alat ja suunniteltujen toimenpiteiden tavoitteet enintään viiden vuoden ajaksi”.

Viisivuotinen ohjelma vuosiksi 1998–2002 on viides peräkkäinen Eurostatin laatima keskipitkän aikavälin ohjelma. Viisivuotisia ohjelmia tuetaan vuotuisilla ohjelmilla, joissa asetetaan yksityiskohtaisemmat työtavoitteet kullekin vuodelle.

---

6 Yhteisön tilastojärjestelmä käsittää Eurostatin sekä EU:n jäsenvaltioissa virallisia tilastoja kokoavat tilastokeskukset, ministeriöt, virastot ja keskuspankit.

7 EYVL L 52, 22.2.1997, s. 1–7.

Yhteisön tilasto-ohjelman laatiminen perustuu yhteisön tilastoista annettuun neuvoston asetukseen[8], jossa vahvistetaan yhteisön tilastojen tuotantoa koskeva lainsäädäntö. Yhteisön tilasto-ohjelma on kaikkien yhteisön tasolla tuotettujen tilastojen puiteohjelma. Yhteisön tilasto-ohjelmalle on selkeät perusteet, sillä on välttämätöntä tuottaa Euroopan laajuisia tilastoja, jotka auttavat viranomaisia päätöksentekoprosessissa.

Vaikka yhteisön tilasto-ohjelman laatimisen eri vaiheisiin osallistuu monenlaisia elimiä ja työryhmiä, on selvää, että neuvosto vastaa ohjelman hyväksymisestä. Ohjelman laatimisesta ja yhteensovittamisesta vastaa suurelta osin tilasto-ohjelmakomitea, kuten Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelmakomitean perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 89/382/ETY[9] 2 artiklassa korostetaan: *"Komitea avustaa komissiota monivuotisten tilasto-ohjelmien yleisessä koordinoinnissa, jotta varmistetaan, että toteutettavat toimet ovat yhtenäisiä kansallisissa tilasto-ohjelmissa päätettyjen toimien kanssa."*

Yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) täytäntöönpanon arviointi

Päätelmä yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) täytäntöönpanosta

Yhteisön tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on suurelta osin pantu täytäntöön kaikkien EU:n politiikan painopistealueiden ja nykyisten politiikkojen osalta.

Kaikki politiikat:

– Ajanjakson aikana kehitettiin ja pantiin täytäntöön uusia metodologioita ja normeja (58 prosenttia 16.9.2003 voimassa olleesta nykyisestä tilastoalan lainsäädännöstä laadittiin ja hyväksyttiin ajanjakson aikana).

– Tilastopalvelujen tarjoaminen parani merkittävästi, sillä saatavilla olevien tietojen määrä kasvoi (+ 300 miljoonaa tai + 215 prosenttia) ja tiedot ovat entistä laadukkaampia. Uusia metodologioita ei kuitenkaan ole vielä täysin pantu täytäntöön. Tietojen ajantasaisuus ei ole läheskään tyydyttävä.

– Tilastopalvelujen laadun parannuttua on voitu lisätä online-tiedotuspalveluja (www-sivusto, online-tietokannat) ja järkeistää julkaisuohjelmaa.

– Tilastollista tukea annettiin jäsenvaltioille nykyisen yhteisön tilastojärjestelmän parantamiseksi ja suurelta osin myös ehdokasvaltioille EU:n tilastoalan asetusten noudattamiseksi. Merkittävä ja olennainen osa Eurostatin työstä ajanjakson aikana omistettiin tälle tuelle.

Yhteisön politiikkojen tärkeimmät tilastolliset tavoitteet ja saavutukset

Painopistealueet

Jäljempänä esitetään kunkin yhteisön politiikan painopistealueen tärkeimmät tilastolliset tavoitteet sekä yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanon arviointi. Joillakin aloilla on käytetty riippumattomien asiantuntijoiden näkemyksiä.

[8] Neuvoston asetus (EY) N:o 322/97, annettu 17 päivänä helmikuuta 1997, yhteisön tilastoista.
[9] EYVL L 181, 28.6.1989, s. 47.

Liitteessä 2 esitetään yksityiskohtainen arviointi kustakin politiikasta metodologian mukaisesti.

Talous- ja rahaliitto

Tärkeimmät tilastolliset tavoitteet: vakaus- ja kasvusopimuksen tilastovaatimukset, kysynnän, tuotannon, työmarkkinoiden toiminnan ja kustannusten lyhyen aikavälin indikaattorit.

Saavutukset: Eurostatin ja jäsenvaltioiden oli vastattava makrotaloustilastojen kysynnän valtavaan kasvuun euron käyttöönoton yhteydessä: ensiksi euron käyttöönotolle asetettuja lähentymisperusteita koskevien tilastojen, sitten rahapolitiikan valmisteluun ja harjoittamiseen liittyvien monenlaisten makrotaloustilastojen tarpeeseen. Vertaileva arviointi Yhdysvaltojen kanssa osoitti, että euroalueella saatavilla olevien makrotaloussarjojen ajantasaisuutta ja määrää on parannettava. Uudet tarpeet kohdistuivat useimmiten lyhyen aikavälin indikaattoreihin, ja tietojen saatavuudessa ja laadussa on edistytty merkittävästi kaikilla aloilla: kansantalouden tilinpidon, hintojen, rahoitustilinpidon ja maksutaseen alalla.

Neuvosto hyväksyi EMU-toimintasuunnitelman, jotta maat voivat yhteensovitetusti vastata erityisesti lyhyen aikavälin tilastoja koskevaan haasteeseen. Neuvosto esitti sittemmin seuraavan yhteenvedon EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä (15.1.2003) – Neuvoston päätelmät:

”Neuvosto hyväksyi talous- ja rahoituskomitean viidennen tilanneselvityksen tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa. Selvityksessä tarkastellaan Ecofin-neuvoston syyskuussa 2000 hyväksymän, EMU:n tilastovaatimuksia koskevan toimintasuunnitelman (jäljempänä EMU-toimintasuunnitelma) täytäntöönpanon edistymistä sekä edistymistä, jota on tapahtunut Ecofin-neuvoston tammikuussa 1999 hyväksymän, tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa annetun rahapoliittisen komitean alkuperäisen selvityksen suhteen. Ministerit päättivät viidennen tilanneselvityksen julkistamisesta. Neuvosto katsoo, että usean jäsenvaltion on vielä tehostettava EMU-toimintasuunnitelman mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi toteuttamiaan toimia, jotta EMU:n/EU:n talous- ja rahapolitiikan laatimisessa tarvittava tilastollinen pohja parantuisi. Useiden tilastoalojen osalta ei ole vielä saavutettu vuoden 2001 lopulle ja vuoden 2002 lopulle asetettuja tavoitteita. Vaikka tilanteessa on todettu selkeää edistystä, parantamisen varaa on edelleen, erityisesti Espanjassa ja Italiassa ja jossain määrin myös Ranskassa. Maakohtaisten analyysien tekoon liittyvien tarpeiden täyttämiseksi myös Kreikan, Irlannin, Luxemburgin ja Portugalin on tehtävä enemmän työtä. Huomiota olisi kiireellisesti kiinnitettävä sellaisiin aloihin kuten institutionaalisen sektorin mukaan (kotitaloudet ja yritykset) annettavat kansantalouden tilinpidon neljännesvuositiedot; neljännesvuositiedot julkisen talouden menoista ja tuloista; työmarkkinoiden vaatimukset; teollisuuden uudet tilaukset ja ulkomaankauppaa koskevat tiedot. Lisäksi neuvosto katsoo, että rahapoliittisen komitean alkuperäisessä selvityksessä todettujen puutteiden korjaamiseksi tilastoihin sovellettavat painopistealat on määriteltävä uudelleen ja jäsenvaltioiden on toteutettava monia yhteensovitettuja toimia, erityisesti komission laatiman Euroopan talouden pääindikaattorien luettelon, maksutasetilastojen ja palveluja koskevien tilastojen osalta.

Neuvosto kehottaa jäsenvaltioiden tilastolaitoksia toteuttamaan tarvittavat toimet mahdollisimman pian. Seurantaraportti, jossa tarkastellaan myös liittyviä valtioita, on tarkoitus antaa vuonna 2004."

Julkista taloutta koskevien Maastrichtin lähentymisperusteiden osalta Eurostat valvoi säännöllisesti ilmoitettujen velka- ja alijäämätilastojen laatua sekä teki useita päätöksiä merkittävien liiketoimien kohtelusta. Nämä päätökset kodifioidaan "ESA 95 Manual on Government Deficit and Debt" -julkaisussa, jossa vahvistetaan laatuvaatimukset liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä ilmoittamiselle.

Maksutasetilastot kootaan tiiviissä yhteistyössä EKP:n kanssa EMU:n toissijaisena lähentymisperusteena.

EMU-toimintasuunnitelma ei kattanut yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä (YKHI), koska YKHI:en laatua pidettiin jo riittävänä niiden pääasiallisten käyttäjien tarpeiden täyttämiseksi. Euroalueen YKHI:n (ns. RLKHI:n) käyttöönottoa vuonna 1998 pidettiin virstanpylväänä matkalla kohti EMU:n kolmatta vaihetta.

Talous-, raha- ja rahoitustilastot liittyvissä valtioissa

– Kaikki liittyvät valtiot kokoavat kansantalouden tilinpidon EKT 95:n perusteella.

– Kaikki liittyvät valtiot ovat julkaisseet yksityiskohtaiset YKHI:t vuoden 2001 tammikuusta alkaen.

– Maksutaseen osalta ajantasaisten ja täsmällisten tietojen tarjoamisessa on edistytty hyvin.

– Julkisen velan ja alijäämän osalta tarvitaan vielä merkittäviä ponnisteluja, jotta velka- ja alijäämäluvut vastaavat täysin EKT 95:n tilinpitosääntöjä.

– Ulkomaankaupan osalta on vielä edistyttävä, jotta Extrastatia ja Intrastatia koskevat EU:n vaatimukset voidaan täyttää liittymisajankohtana.

Vuoden 2002 lopussa tietoja oli saatavilla useimmista euroindikaattoreista. Tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuoden 2003 alussa.

Kilpailukyky, kasvu ja työllisyys

Tärkeimmät tilastolliset tavoitteet: liikeyritysten kustannusten ja tuotannon rakenne, työmarkkinoiden rakenne.

Saavutukset: Kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä koskevat yhteisön politiikan vaatimukset liittyvät erittäin moneen tilastoalueeseen. Useimmilla tilastoalueilla on edistytty merkittävästi. Yksi erittäin tärkeä aloite käynnistettiin Lissabonin huippukokouksen jälkeen, ja siinä määriteltiin Euroopan unionille useita haastavia pitkän aikavälin tavoitteita. Yhteistyössä muiden komission yksiköiden kanssa on laadittu noin 100 rakenneindikaattorin luettelo, jotta voidaan seurata edistymistä näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Siinä yhdistetään pääindikaattorit yleistä talouskehitystä, työllisyyttä, innovaatiota ja tutkimusta, talousuudistusta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ympäristöä koskevilta tilastoalueilta yhteen tilastotietojen

kokoelmaan. Rakenneindikaattoreista on tullut yksi Eurostatin www-sivuston suosituimmista osista.

Rakenneindikaattoreiden avulla oli jo vuoden 2002 loppuun mennessä pystytty saamaan varsin kattava yleiskuva kilpailukyvystä, kasvusta ja työllisyydestä. On kuitenkin tehtävä vielä paljon työtä, jotta voidaan viimeistellä indikaattorien valikoima, parantaa tietojen laatua sekä kehittää yhdenmukaistettuja määritelmiä tiiviissä yhteistyössä komission yksiköiden ja asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa.

Euroopan unionin laajentuminen

Tärkeimmät tilastolliset tavoitteet: huomattava tarve saada hakijamaita koskevia luotettavia ja vertailukelpoisia tilastotietoja.

Saavutukset: Riippumattoman yhteenliittymän laatimassa Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että ohjelma on saavuttanut yleiset välittömät tavoitteensa, jotka koskevat laitosten vahvistamista asianmukaisten tilastojen tarjoamiseksi yleensä ja erityisesti liittymistä edeltävässä tilanteessa. Lisäksi ohjelmassa pidetään yllä tilastoalan ammattilaisten verkostoa yksilötasolla ja laitostasolla, mikä on välttämätöntä vertailukelpoisten tilastojen tuotannossa. EU:n tilastoalan normien täysimääräistä noudattamista ei kuitenkaan saavutettu vielä vuoden 2002 lopussa, vaan sen on tarkoitus toteutua liittymisajankohtana. Vuoden 2002 lopussa tietoja kerättiin EU:n normien mukaisesti lähes kaikilta tilastoalueilta liittyvissä valtioissa ja ehdokasvaltioissa.

Uudet EU:n aloitteet vuosina 1998–2002

Kestävä kehitys

Saavutukset: Eurostat oli mukana laatimassa CSD:n indikaattoreissa käytettyjä määritelmiä ja metodologioita. Vuonna 1998 pidettiin seminaari, jossa käsiteltiin CSD:n kestävän kehityksen indikaattoreiden luettelon testausta. Vuonna 2001 julkaistiin CSD:n luetteloon perustuvat kestävän kehityksen indikaattorit. ECE:n ja Statistics Canadan kanssa järjestettiin yhteisseminaari, jossa käsiteltiin ympäristöalan kestävän kehityksen indikaattoreita koskevia metodologisia kysymyksiä. Sen jälkeen, kun EU:n kestävän kehityksen strategia oli hyväksytty Göteborgin Eurooppa-neuvostossa (kesäkuussa 2001), tilasto-ohjelmakomitea perusti työryhmän kehittämään EU:n kestävän kehityksen indikaattoreita. Kaikki jäsenvaltiot ja useimmat liittyvät valtiot ovat laatineet kansallisia kestävän kehityksen strategioita sekä yksilöineet indikaattoreita näitä strategioita varten. Indikaattorit kuvastavat jäsenvaltioiden omia ensisijaisia tavoitteita, joten ne saattavat poiketa EU:n tason indikaattoreista. Vuonna 2004 julkaistavassa tutkimuksessa kerrotaan EU:n 15 jäsenvaltion kokemuksista tällä alalla.

Elintarvikkeiden turvallisuus

Saavutukset: Eurostat on toteuttanut ohjelmansa, jonka mukaan se ryhtyy kartoittamaan nykyisiä tietoja ja metodologioita, kehittää niitä ja perustaa kattavan järjestelmän päällekkäisyyttä välttäen, jotta päättäjille ja kuluttajille voidaan tarjota laadukkaita, oleellisia, luotettavia ja hyvin todennettuja tietoja. Lisäksi käynnistettiin yhteistyö terveys- ja kuluttaja-asioiden PO:n kanssa etenkin tietojenvaihdossa ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisessä.

Sosiaalinen syrjäytyminen ja köyhyys

Saavutukset: Yhteisön tilastojärjestelmä on alkanut kehittää työtään merkittävästi tällä politiikan alalla suoraan Cardiffin ja Luxemburgin huippukokousten vaikutuksesta. Eurostat pyrkii hankkimaan tämän työn jatkamiseksi tarvittavat voimavarat.

Köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskeva työ keskittyy tuloköyhyyttä koskevan metodologian vakiinnuttamiseen sekä sen yhteyksiin huono-osaisuutta koskevien indikaattoreiden kanssa, mukaan luettuina pitkittäisanalyysi ja äärimmäinen köyhyys. Ehdokasvaltioiden kanssa on tehty yhteistyötä myös tiedonkeruun alalla. Vuodesta 2000 lähtien tällä alalla on julkaistu kahdeksan ”Statistics in Focus” -julkaisua.

eEurope ja sähköinen talous

Saavutukset: Tällä alalla on ollut välttämätöntä panostaa varhaisessa vaiheessa tilastotarpeiden ennakointiin. Määritelmiä ja metodologiaa koskevan valmistelutyön lisäksi vuonna 2002 tehtiin tarvittavia investointeja tämän ilmiön vaikutuksen mittaamiseksi taloudessa tarvittavien indikaattorien keräämistä varten. Työtä on jatkettava, jotta tärkeimmät makrotalousindikaattorit kuvaavat riittävästi sähköistä kaupankäyntiä. Myös sähköisen kaupankäynnin lisääntyminen itsessään tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia indikaattoreiden tarjoamiseksi suoraan käsiteltävässä muodossa yhteisön tilastojärjestelmään. Vuonna 2002 julkaistiin viisi tietoyhteiskuntaa käsittelevää ”Statistics in Focus” -julkaisua.

Euroindikaattorit ja rakenneindikaattorit

Saavutukset: Eurostat on luonut euroindikaattoreiden ja rakenneindikaattoreiden www-sivustot ja vastannut näin toistuviin pyyntöihin siitä, että tiettyihin politiikan aloihin liittyvät indikaattorit kootaan yhdeksi tilastoindikaattoreiden luetteloksi.

Euroindikaattoreissa yhdistetään alle vuoden pituisia jaksoja koskevia indikaattoreita yritysbarometrien, kansantalouden tilinpidon, maksutasetilastojen, raha- ja rahoitustilastojen, hintatilastojen, lyhyen aikavälin yritystoimintatilastojen sekä työmarkkinatilastojen aloilta, jotta saadaan yleiskuva erilaisista raha- ja talouspolitiikassa tärkeistä tekijöistä.

Rakenneindikaattoreissa yhdistetään yleistä talouskehitystä, työllisyyttä, innovaatiota ja tutkimusta, talousuudistusta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ympäristöä koskevat indikaattorit, jotta saadaan yleiskuva kilpailukyvystä, kasvusta ja työllisyydestä. Kumpikin www-sivusto on merkittävästi parantanut tilastotietojen saatavuutta päättäjien ja yleisön keskuudessa.

Muuttoliike ja turvapaikanhakijat

Saavutukset: Työohjelma on pantu täytäntöön seuraavilla aloilla:

– Aloitettiin tiedonkeruu turvapaikanhakijoita ja laitonta maahanmuuttoa koskevien kuukausittaisten tietojen osalta sekä laajennettiin sitä Keski- ja Itä-Euroopan maihin sekä Islantiin ja Norjaan. Pyrittiin laajentamaan näiden tietojen julkaisemista.

– Annettiin maille laajaa tukea MED-MIGR-ohjelmassa.

– Yhteiset (YK, UNSD, ILO ja Euroopan neuvosto) vuotuiset muuttoliike- ja väestötietokokoelmat kattavat nyt EU:n jäsenvaltiot, EFTA-maat ja KIE-maat.

Tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaa koskeva esikuva-analyysi

Saavutukset: Eurostat on Lissabonin huippukokouksen päätelmien mukaisesti käynnistänyt tiiviissä yhteistyössä kansallisten tilastolaitosten kanssa esikuva-analyysia koskevien indikaattoreiden merkittävän kehittämistyön, jonka pitäisi lähitulevaisuudessa johtaa yhdenmukaistettujen tilastojen lisääntymiseen tällä alalla.

Arviointi nykyisistä yhteisön politiikoista – ks. liite 2

Uusien normien ja menetelmien täytäntöönpano

Kaikilla politiikan painopistealueilla ja kaikissa nykyisissä politiikoissa on edistytty merkittävästi uusien metodologioiden kehittämisessä yhteistyössä kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Edistyminen näkyy siinä, että vuosina 1998–2002 on hyväksytty merkittävä määrä komission säädöksiä. Seuraavasta taulukosta saa kuvan tilastojärjestelmän parantamiseksi tehdyn työn merkityksestä. Saavutukset ovat merkittäviä sosiaalitilastoissa, liikennetilastoissa sekä teollisuus-, palvelu- ja matkailutilastoissa. Myös talous- ja rahoitustilastoissa, ulkomaankauppatilastoissa ja maataloustilastoissa, joissa tehtiin paljon työtä jo edellisessä ohjelmassa, otettiin käyttöön merkittävä määrä uusia metodologioita ja parannuksia.

Pääalat	Tilastoalan säädösten kokonaismäärä 16.9.2003	Ajanjakson aikana hyväksyttyjen ja laadittujen tilastoalan säädösten määrä	Ajanjakson aikana hyväksyttyjen ja laadittujen tilastoalan säädösten osuus
Yleiset	15	6	40 %
Maatalous	77	34	44 %
Ulkomaankauppa	29	18	62 %
Talous ja rahoitus	51	34	67 %
Energia ja ympäristö	3	1	33 %
Teollisuus, palvelut, matkailu	27	23	85 %
Hiili ja teräs	11	2	18 %
Väestö ja sosiaaliset olot	24	22	92 %

Liikenne	14	11	79 %
Tutkimus ja kehittäminen	1	1	100 %
Komiteat	12	0	0
YHTEENSÄ	264	152	58 %

Tilastopalvelun tarjoaminen

Käyttöön otettujen metodologioiden merkittävä määrä lisäsi myös saatavilla olevien tietojen määrää. Vuosina 1998–2002 otettiin käyttöön 42 uutta tilastoaluetta EU:n politiikan vaatimusten täyttämiseksi. Vuoden 2002 lopussa tietoja kerättiin ja levitettiin noin 100 tilastoalueella.

Saatavilla olevien tilastoarvojen määrä kasvoi 3,15-kertaiseksi hieman alle 300 miljoonaan saatavilla olevaan tietoon (lukuun ottamatta Comext-tietokantaa). Kasvua on 215 prosenttia vuoden 1997 loppuun verrattuna. Useimmat politiikat hyötyvät saatavilla olevien tietojen lisääntymisestä varsinkin niillä aloilla, joita ei ollut olemassa ajanjakson alussa.

Taulukko: New Cronos -tilastotietokannassa saatavilla olevien tilastoarvojen määrä

	31.12.1997	31.12.2002	Erotus	Kasvu (%)
Yleiset tilastot	5 265 519	15 232 014	9 966 495	189 %
Talous ja rahoitus	19 803 181	35 874 319	16 071 138	81 %
Väestö ja sosiaaliset olot	17 764 801	48 283 943	30 519 142	172 %
Teollisuus, kauppa ja palvelut	14 499 062	47 523 859	33 024 797	228 %
Maatalous ja kalatalous	34 577 739	127 065 650	92 487 911	267 %
Ulkomaankauppa	127 597	5 384 139	5 256 542	4 120 %
Liikenne	2 460 414	14 216 433	11 756 019	478 %
Ympäristö ja energia	26 809	3 135 949	3 109 140	11 597 %
Tiede ja tekniikka	69 976	1 130 909	1 060 933	1 516 %
	94 595 098	297 847 215	203 252 117	215 %

Lähde: New Cronos -tietokannan kuukausittaiset raportit

Ulkomaankauppaa koskevien tietojen osalta sisäisten ja ulkopuolisten käyttäjien saatavilla on ollut EU:sta yli kaksi miljardia tilastoarvoa ja ehdokasvaltioista yli 600 miljoonaa tilastoarvoa Comext-tietokannassa online-muodossa vuoteen 2002 saakka.

Uudet metodologiat ovat vaikuttaneet myös tilastotietojen laatuun, sillä tilastotiedot ovat nyt entistä oleellisempia, vertailukelpoisempia ja täsmällisempiä. Äskettäin käyttöön otetuissa metodologioissa tietojen ajantasaisuus on suuri ongelma, koska prosesseja ja voimavaroja ei ole vakiinnutettu eikä optimoitu. Ohjelman alussa olemassa olleilla tilastoalueilla Eurostat paransi merkittävästi eli 1,32 vuodella vuotuisten tietojen keskimääräistä ajantasaisuutta 3,89 vuoteen. Vaikka keskimääräinen ajantasaisuus on parantunut, se on yhä liian heikko, eikä se vastaa käyttäjien odotuksia.

Levitys

Tilastopalvelun laadun parantuminen lisäsi tilastotietojen levitystä.

Tietokantapoimintojen merkittävä kasvu New Cronos -tietokannassa ja Comext-tietokannassa, joka sisältää kaikki saatavilla olevat Eurostatin tiedot vuodesta 1998, kertoo kasvavasta kiinnostuksesta Eurostatin tietoja kohtaan unionin toimielimissä.

Tietokantapoimintojen määrä

	31.12.1997	31.12.2002	Erotus	Erotus (%)
Yleiset tilastot	8 943	38 122	29 179	326 %
Talous ja rahoitus	11 765	79 434	67 669	575 %
Väestö ja sosiaaliolot	5 980	47 375	41 395	692 %
Teollisuus, kauppa ja palvelut	2 793	28 882	26 089	934 %
Maatalous ja kalatalous	7 436	21 941	14 505	195 %
Ulkomaankauppa	581	4 379	3 798	654 %
Liikenne	2 136	3 912	1 776	83 %
Ympäristö ja energia	1 520	6 849	5 329	351 %
Tiede ja tekniikka	414	4 476	4 062	981 %
	41 568	235 370	193 802	466 %

Lähde: New Cronos -tietokannan kuukausittaiset raportit

Poiminnat Comext-tietokannasta

Vuosi	1988	1999	2000	2001	2002
Poimintojen määrä	84 956	92 124	80 267	83 749	69 354
Poimittujen tietueiden määrä (miljoonia)	7 411	13 697	13 484	26 565	74 952

Lähde: Comext Support

Kysyntäindeksi, jonka Eurostat on kehittänyt Eurostatin tuotteiden ja palvelujen kysynnän kehityksen mittaamiseksi, kasvoi 40 prosenttia vuoden 2000 joulukuusta vuoden 2002 joulukuuhun.

Julkaisuohjelmaa tarkistettiin perusteellisesti vuosina 1998 ja 1999, jotta voitiin vastata tuoreita ja ymmärrettäviä tilastotietoja koskeviin käyttäjien vaatimuksiin, ja siinä keskityttiin lehdistötiedotteisiin, ”Statistics in Focus” -julkaisuihin ja EU:n keskeisiin Panorama-julkaisuihin. ”Statistics in Focus” -julkaisujen määrä kasvoi 62 prosenttia 126:sta vuonna 1998 aina 204:ään vuonna 2002, ja ne kattoivat kaikki tilastoalueet. ”Statistics in Focus” -julkaisut ovat ajantasaisia ja tavallisen lukijan saatavilla, joten ne parantavat merkittävästi saatavilla olevien tietolähteiden ymmärtämistä ja käyttöä.

Vuonna 2000 Eurostatin uuden www-sivuston käyttöönotto ja sen jälkeen euroindikaattoreiden www-sivuston käyttöönotto ovat merkittävästi parantaneet tärkeimpien tilastotietojen saatavuutta, ja maksuttomien online-indikaattorien määrä on kasvanut: näihin kuuluvat rakenneindikaattorit, indikaattorien luettelo aihealueittain ja euroindikaattorit.

Julkaisemisen täsmällisyyden osalta lyhyen aikavälin indikaattoreiden ennalta ilmoitettuja julkaisupäiviä on noudatettu tarkasti ajanjakson aikana.

Myös DataShop-verkosto on edistänyt yksityiskohtaisten tietojen ja palvelujen levitystä, sillä siinä vastattiin noin 20 000 kysymykseen vuonna 1997 ja 52 000 kysymykseen vuonna 2002.

Tilastollinen tuki

Koska käyttöön otettiin merkittävä määrä uusia metodologioita ja koska laajentuminen asettaa tiettyjä tilastovaatimuksia, Eurostat käytti paljon voimavaroja tilastolliseen tukeen. Vaikka tilastollinen tuki vie aikaa, sitä tarjottiin suurissa työryhmissä ja maatarkastuksissa, joilla pyrittiin parantamaan ja lujittamaan kansallisia tilastojärjestelmiä. Jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden osallistujat arvioivat työryhmien kokonaisarvon erittäin korkeaksi vuosina 2000–2002.

Kokousten keskimääräinen kokonaisarvo osallistujien arvion mukaan

2000	2001	2002
0,75	0,69	0,71

Maksimi 1; minimi -1

Ohjelmastrategioiden arviointi

a) Käyttäjien tyytyväisyys

– Ajanjakson aikana tehdyn ulkopuolisten käyttäjien tyytyväisyyttä koskevan kyselyn mukaan käyttäjät ovat kaiken kaikkiaan tyytyväisiä Eurostatin palveluihin (75 prosenttia helmikuussa 2003), ja heidän mielestään Eurostatin tarjoamat tiedot ovat aina tai usein luotettavia (88 prosenttia helmikuussa 2003).

– Ajanjakson aikana tehtyjen yhdeksän säännöllisen arvioinnin ja maataloustilastojen asiantuntija-arvioinnin mukaan unionin toimielimissä olevat käyttäjät ovat varsin tyytyväisiä Eurostatin palveluihin, ja he pitävät muutosta palvelun kokonaislaadussa hyvänä.

b) Yhteensovittaminen – työn suunnittelu – ensisijaiset tavoitteet

Ajanjakson aikana tehtyjen säännöllisten arviointien mukaan yhteistyökumppanit pitävät yhteisön tilastojärjestelmän suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteita riittävinä, vaikka tilastoalueiden välillä onkin eroja. Kaikki yhteistyökumppanit myöntävät yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyön ja yhteensovittamisen yleisessä tasossa tapahtuneet parannukset sekä kansallisessa tilastotuotannossa tapahtuneet parannukset.

Yhteistyökumppanit ovat varsin tyytyväisiä seuraaviin seikkoihin:

– Eurostatin monivuotinen ja vuotuinen suunnittelujärjestelmä

– tilasto-ohjelmakomitean osuus yhteisön tilastojärjestelmän yhteensovittamisessa

– tavoitteiden määrittäminen yhteisön tilastojärjestelmässä

– Eurostatin henkilöstön vastaanottavuus ja yhteistyö sekä kansallisten tilastolaitosten tarpeiden ja ongelmien huomioiminen.

Yhteistyökumppanit eivät ole tyytyväisiä seuraaviin seikkoihin:

– monivuotisen ohjelman käyttö kansallisella tasolla

– siihen, ettei vuotuisessa työohjelmassa määritellä selkeästi ensisijaisia tavoitteita ja ettei siinä mainita aiheita, jotka edellyttävät eniten voimavaroja

– siihen, että ohjelma hyväksytään, vaikka taloudellinen tilanne ei ole täysin tiedossa

– yhteisön tilastojärjestelmän ulkopuolella olevien suurten tilastoalueiden, kuten maataloustilastojen, yhteensovittaminen.

c) Laatu

Laadunhallintapolitiikkaa on kehitetty useassa kansallisessa tilastolaitoksessa ja Eurostatissa, jotka osallistuvat tilasto-ohjelman laatimiseen käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja määrittävät näin tilastojen laadun seurannassa käytettävät prosessit. Työryhmien pitkäaikaisten pyrkimysten lisäksi viime aikoina on toteutettu useita keskitettyjä laatualoitteita:

– yhteisön tilastojärjestelmän laatulausuma (jonka ovat allekirjoittaneet kaikki kansalliset tilastolaitokset ja Eurostat)

– laatua käsittelevä johtoryhmä (Leadership Group, LEG) ja sen täytäntöönpanoryhmä

– laadun arviointia tilastoissa käsittelevä työryhmä

– Eurostatin laatujärjestelmä Qualistat (Quality in Statistics, laatu tilastoissa). Ajanjakson aikana laadittiin noin 30 laatukertomusta, mukaan luettuina jäsenvaltioiden asiakirjat.

Kokonaisarviointi tietojen laadusta saattaa olla hyvinkin erilainen eri tilastoalueilla. Yleisesti ottaen Eurostatin tietojen vahvuuksia ovat oleellisuus, täsmällisyys, luotettavuus ja vertailukelpoisuus, kun taas ajantasaisuus ja saatavuus ovat suurimmat heikkoudet.

Vahvuudet

1. Oleellisuus

Yhä useammat vaativat käyttäjät arvostavat suuresti Eurostatin tietojen oleellisuutta. Eurostat on tilastotyössään vuonna 2002 osoittanut pystyvänsä selviytymään EU:n ensisijaisista tavoitteista.

2. Vertailukelpoisuus

Yksi osa Eurostatin ydintoimintaa on tietojen tekeminen alueellisesti ja ajallisesti vertailukelpoisiksi. Yhteisön tilastojärjestelmän yhdenmukaistamisprosessi varmistaa tietojen vertailukelpoisuuden. Eurostat on vuonna 2002 osoittanut pystyvänsä selviytymään laajentumisesta ja antamaan yhä enemmän EU:n jäsenvaltioiden tietojen kanssa vertailukelpoisia tietoja ehdokasvaltioista. Mahdolliset käsite-erot tietosarjojen välillä kuvataan ja todennetaan.

3. Täsmällisyys ja luotettavuus

Täsmällisyyden kannalta keskeiset alat ovat julkisen talouden alijäämä, BKTL, alueellinen BKT, YKHI ja työttömyys, joita käytetään poliittisesti näkyviin päätöksentekoprosesseihin. Näillä aloilla tietojen laadun valvonta on tiukinta ja yksityiskohtaisinta. Tietojen käsittelyä ei ole ulkoistettu, vaan nämä strategiset alat ja lyhyen aikavälin tilastot käsitellään aina sisäisesti. Jos tietojen käsittely kuitenkin ulkoistettaisiin muilla, vähemmän arkaluonteisilla aloilla, työ suoritetaan julkaistujen yhdenmukaistettujen metodologioiden mukaisesti, ja Eurostatin asiantuntijat vahvistavat sen.

Heikkoudet

4. Ajantasaisuus

Tilanne on parantunut, mutta se ei ole vielä läheskään tyydyttävä.

Lyhyen aikavälin tiedot

Euroopan talouden pääindikaattorien osalta julkaisuviipeiden vertailu EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen välillä valmistui kesäkuussa 2002. YKHI:n, neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankaupan osalta julkaisuviipeet ovat samat tai melkein samat kuin Yhdysvalloissa. Yritystoiminta- ja sosiaalitilastojen osalta ero Yhdysvaltojen ja EU:n välillä on edelleen suuri.

Neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon pikaennakkojen kehittäminen on tuonut viipeen Yhdysvaltojen [lopullisten] tulosten kanssa vertailukelpoiselle tasolle, ja kehittämällä euroalueen YKHI:n pikaennakon Eurostat on tuottanut indikaattorin, josta saa jo varhaisessa vaiheessa käsityksen lopullisesta kokonaisluvusta viitekuukauden viimeisenä työpäivänä. Täydelliset säännölliset YKHI-tiedot julkaistaan keskimäärin 17 päivää viitekuukauden päättymisen jälkeen. Lyhyen aikavälin tietojen ajantasaisuus on parantunut merkittävästi EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanosuunnitelman takia, mutta käyttäjien odotukset ovat tätäkin suurempia.

Vuotuiset tiedot

Vuoden 2002 lopussa keskimääräinen viive uusimpien saatavilla olevien vuotuisten tietojen ja vuoden viimeisen päivän (31.12.2002) välillä oli 3,84 vuotta. Vuosina 1998–2002 edistyminen on ollut merkittävää, sillä viive on lyhentynyt yli vuoden. Parannus on tuntuva, kun otetaan huomioon, että ajanjakson aikana otettiin käyttöön 42 uutta tilastoaluetta uusine tietoineen. Uusilla tilastoalueilla on yleensä monenlaisia tiedonkeruuseen ja tietojen rakenteeseen liittyviä ongelmia, ja niiden ajantasaisuus on huonompi kuin nykyisten tietojen.

5. Saatavuus

Eurostatin www-sivustolla on lähikuukausina saatavilla maksutta yhä enemmän todennettuja EU-tietoja. Myös käyttäjäystävällisyyden pitäisi parantua.

Päätelmä – Laatu

Laadun merkitys yhteisön tilastojärjestelmässä on korostunut, sillä laadun arviointia ja seurantaa on parannettu. Yleisesti ottaen vahvuuksia ovat oleellisuus, täsmällisyys, luotettavuus ja vertailukelpoisuus, kun taas ajantasaisuus ja saatavuus ovat suurimmat heikkoudet. On epäselvää, riittävätkö yhteisön tilastojärjestelmässä ajantasaisuuden parantamiseksi tehdyt investoinnit täyttämään käyttäjien odotukset.

d) Tehokkuus

Yhteisön tilastojärjestelmän toimivuutta koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteistyökumppanit ovat varsin tyytyväisiä yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002)

tehokkuuteen. Tätä mieltä ovat myös muissa alakohtaisissa säännöllisissä arvioinneissa haastatellut yhteistyökumppanit.

Yhteisön tilasto-ohjelmaa pidetään tehokkaana, koska siitä saadaan toivotut tulokset ja se parantaa tietojen laatua. Tehokkuuden varmistamiseksi Eurostat luottaa edelleen yksilölliseen osaamiseen toimistossa ja jäsenvaltioissa sekä liian moneen tilastotuotantojärjestelmään (tietojen kiertoa ja tehostamista koskeneen raportin mukaan). Entistä paremmin jäsennetty organisaatio, jota tukevat yhteisön tilastojärjestelmän makroprosessit, johtamistaidot sekä entistä parempi hankkeiden seuranta Eurostatin ja yhteisön tilastojärjestelmän tasolla mahdollistaisivat yhteisön tilasto-ohjelman tehostamisen ja häiriöriskien vähentämisen.

e) Kansainväliset normit

Luokituksia koskeva yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa useilla tilastoalueilla on tehnyt eurooppalaisista tilastoista entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa. On toteutettu seuraavat toimet:

– Kaikissa EU-maissa ja ehdokasvaltioissa on otettu käyttöön Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95), joka vastaa täysin maailmanlaajuista kansantalouden kuvausjärjestelmää (SNA 95).

– NACE- ja CPA-luokitukset on pantu täytäntöön kaikissa ehdokasvaltioissa.

– Samoja luokituksia käytetään nyt 30 maassa.

– Muun maailman kanssa tehdään yhteistyötä.

– Vuodesta 2000 on selvitetty NACE-luokituksen ja NAICS-luokituksen (Pohjois-Amerikan luokituksen) lähentymistä. Yksityiskohtainen vastaavuustaulukko on nyt saatavilla.

– Eurostatin käsitteiden ja määritelmien tietokanta on nyt saatavilla www-sivustolla kolmella kielellä.

– On kehitetty viiteluokitukset ja käsitteet rajatylittävään kauppaan (EBOPS[10]) ja kaupallisen läsnäolon kautta tapahtuvaan kauppaan eli FATS-tilastoihin (ICFA[11]).

– Eurostat on yhdessä Yhdistyneiden Kansakuntien, IMF:n, OECD:n, UNCTAD:n ja WTO:n kanssa tuottanut kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of International Trade in Services).

Talous- ja rahoitustilastoissa sekä monilla muilla aloilla EU on ollut edelläkävijä kansainvälisten normien luomisessa.

---

10 EBOPS, Extended Balance of Payments Services.

11 Uusi ICFA-luokitus (ISIC Categories for Foreign Affiliates) perustuu ISIC-luokitukseen (kaikkia toimialoja koskeva kansainvälinen toimialaluokitusstandardi), ja siinä luotiin paras johdonmukaisuus rajatylittävää kauppaa ja kaupallista läsnäoloa koskevien tilastojen välillä.

Päätelmä – Normien täytäntöönpano

Luokituksia koskeva yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa useilla tilastoalueilla on tehnyt eurooppalaisista tilastoista entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa.

f) Vastausrasite

Joillakin tilastoalueilla on jonkin verran todisteita vastausrasitteen vähentymisestä. Uudet tilastovaatimukset ovat kuitenkin saattaneet lisätä vastausrasitetta ajanjakson aikana.

Hallintolähteiden käyttöä on kuitenkin pyritty aktiivisesti parantamaan, ja on kehitetty kansainvälisten kyselylomakkeiden kanssa yhteisiä kyselylomakkeita vastausrasitteen lisääntymisen rajoittamiseksi. Ulkomaankauppaa lukuun ottamatta uuden tekniikan käyttöönottoon liittyvistä mittakaavaeduista on saatu vain vähän todisteita.

Toissijaisuusperiaate

Kaikilla tilastoalueilla on noudatettu toissijaisuusperiaatetta ajanjakson aikana.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

a) Voimavarojen kehittyminen

Henkilövoimavarat

Eurostatin henkilöstön kehittyminen tointen määrän mukaan

	Virka-miehiä[12]
1999	569
2000	581
2001	585
2002	584

Vuosina 2001 ja 2002 Eurostat pyysi saada yhteensä 46 tointa (23 tointa vuonna 2001, 23 tointa vuonna 2002), mutta se ei saanut yhtään lisätointa (-1 vuonna 2001, 1 vuonna 2002).

Koulutus

Vuoden 2002 lopussa Eurostatin työntekijät käyttivät keskimäärin 7,9 päivää vuodessa koulutukseen verrattuna 6,5 päivään vuonna 2001. Eurostatin koulutusohjelma sisältää tilastoihin, hallintoon ja johtamiseen liittyviä aiheita, joista kahta viimeksi mainittua painotetaan erityisesti.

[12] Virkamiehiin lasketaan vakinaiset virkamiehet, T.2A-virkamiehet (väliaikainen väliaikaisessa toimessa) ja T.2B-virkamiehet (väliaikainen vakinaisessa toimessa).

Rahoitusvarojen kehittyminen

Toimintojohtamisjärjestelmä otettiin käyttöön vasta vuonna 2001.

Budjettikohdan B5-60 kehittyminen

	Maksusitoumus-määrärahat (miljoonaa euroa)	Maksusitoumus-määrärahojen toteutumisaste (%)	Maksusitoumukset yhteensä (miljoonaa euroa)
2001*	36 152 413,36	90,05	32 556 808,60
2002+	39 746 897,53	88,34	35 112 778,08

***** Lähde: ”Annual Accounts, Volume 2” vuodelta 2001

+ Lähde: ”Provisional Annual Accounts, Volume 2” vuodelta 2002

Talousarviomenot pysyivät kolmen viime vuoden aikana vakaina noin 32 miljoonassa eurossa.

b) Tarpeiden kehittyminen

Tilastoilla on kaksi tehtävää:

– Ne tarjoavat yhteisen arviointikehyksen, joka mahdollistaa politiikan yhteensovittamisen.

– Ne tarjoavat entistä kehittyneemmän välineen poliittista päätöksentekoa ja tukikelpoisuutta koskeviin prosesseihin: lähentymisperusteet, vakaus- ja kasvusopimuksen hallinnointi, alueiden tukikelpoisuus sekä EU:n talousarvioon maksettavien kansallisten rahoitusosuuksien määrittäminen.

Vuosina 1998–2002 käynnistettiin monia uusia aloitteita. Toisissa aloitteissa, kuten EMU-toimissa, työ oli melko hyvin suunniteltua. Toisissa aloitteissa, kuten rakenneindikaattoreissa tai elintarvikkeiden turvallisuudessa, Eurostatin piti toimia erittäin nopeasti ja kehittää lyhyen aikavälin ratkaisuja.

Yhteisön tilastojärjestelmän toimivuutta koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyökumppanit pitivät suurimpana ongelmana sitä, miten Eurostat ja yhteisön tilastojärjestelmä vastaavat komission uusiin tilastotarpeisiin. ”Yhteistyökumppanit valittavat, että yhteisön tilastojärjestelmästä puuttuu tasapaino käyttäjien (komission ja EKP:n) ja tarjoajien eli kansallisten tilastolaitosten välillä.” ”Tilastot ovat komissiolle ’ilmainen’ hyödyke, koska se ei vastaa jatkuvista tuotantokustannuksista; siksi tarpeiden kustannusseuranta puuttuu, toisin kuin kansallisella tasolla kaikissa maissa. Brysselissä olevien käyttäjien vaatimukset ovat liiallisia etenkin yksityiskohtien osalta.” ”Käyttäjät unohtavat, että tiedot on kerättävä ja että niistä on maksettava.” Yhteistyökumppanit eivät ole tyytyväisiä siihen, miten ensisijaiset tavoitteet asetetaan yhteisön tilastojärjestelmässä. Yhteistyökumppanit valittavat liian monista ensisijaisten tavoitteiden ajallisista muutoksista ja politiikan aiheuttaman häiriön lisääntymisestä.

Yhteistyökumppanit huomauttavat, että vaadittavat tilastot laajenevat jatkuvasti, mutta riittäviä perusteluja ei esitetä, kansallisten tilastolaitosten voimavarojen saatavuutta ei oteta riittävästi huomioon, eikä voimavaroja pyritä säästämään rajoittamalla niitä ohjelmia, jotka eivät ole enää ensisijaisia.

Monella ehdokasvaltioita koskevalla alalla metodologioita ei ole vielä pantu täysimääräisesti täytäntöön voimavarojen rajallisuuden ja vastaavasti tuen rajallisuuden takia.

Päätelmä – Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Tilastotyössä määritettyihin uusiin ensisijaisiin tavoitteisiin ei osoitettu riittävästi lisävoimavaroja. Paljon aikaa vievää tilastollista tukea laajentumista varten aliarvioitiin. Mitään tilastoja ei myöskään lopetettu.

Edistymisen arviointi ja seuranta

Tätä on kehitetty merkittävästi vuodesta 2000. Useissa ulkopuolisissa ja sisäisissä arvioinneissa on annettu suosituksia (esimerkiksi yhteisön tilastojärjestelmän säännöllinen arviointi, ulkomaankaupan säännöllinen arviointi). Huhtikuussa 2003 toteutetun parannustoimien seurannan mukaan 70 prosenttia suosituksista oli pantu täytäntöön tai niiden täytäntöönpano oli meneillään.

Välikertomuksen ja säännöllisen arvioinnin päätelmät ja suositukset on tietyssä määrin otettu huomioon määritettäessä yhteisön tilasto-ohjelmaa vuosiksi 2003–2007. Ensisijaiset tavoitteet ja voimavarojen kohdentaminen on eritelty hanketasolla, ja on asetettu määrällisiä tavoitteita. Joitakin merkittäviä hankkeita on arvioitu, mutta säännöllisiä ja järjestelmällisiä ennakko- ja jälkiarviointeja on vielä lisättävä.

Suositukset

Parannetaan ensisijaisten tavoitteiden asettamista yhteisön tilastojärjestelmässä

Kun otetaan huomioon EU:n kehitys ajanjakson aikana, ensisijaisten tavoitteiden asettaminen osoittautui erittäin vaikeaksi ja monimutkaiseksi. Suositellaan, että yhteisön tilastojärjestelmässä hyväksytään ensisijaisten tavoitteiden asettamista koskeva metodologia ja sovelletaan sitä ottamalla huomioon nykyinen ja uusi työ sekä perusteet, kuten oleellisuus, tietojen laatu, rahoituspohja ja kustannusvaikutukset.

Rajapintaa tilastoja toimintaansa varten käyttävien kanssa olisi parannettava erityisesti komission sisällä, jotta voidaan entistä tehokkaammin ja nopeammin vastata käyttäjien tarpeisiin ja ensisijaisiin tavoitteisiin.

Lyhennetään tilastoprosessien kiertoa

Löydetään paras tasapaino kansallisten ja EU:n tarpeiden välillä valitsemalla yksi tai kaksi seuraavista toimista:

– Arvioidaan järjestelmällisesti yhteisön tilastojärjestelmän tiedonkeruuprosesseja tietojen laadun ja kustannusten kannalta sekä kehitettäessä uusia metodologioita.

– Otetaan käyttöön EU:n laajuiseen otantaan perustuva tiedonkeruuprosessi silloin, kun ennakkoarviointi osoittaa selvästi yhteisön tilastojärjestelmälle koituvat merkittävät hyödyt tietojen laadussa ja kustannuksissa.

– Julkaistaan mahdollisimman pian ennakkoarvioita EU:n aggregaateista.

Löydetään asianmukainen työskentelytapa 25 maan kanssa kunkin tilastoalueen tavoitteiden mukaisesti

Yleisesti ottaen olisi nopeasti määritettävä asianmukaiset työskentelytavat 25 organisaation kanssa. Tietotekniikan käyttö tai toimeksiantopohjainen edustusjärjestelmä on yksi vaihtoehto perinteisille työryhmille. On myös suositeltavaa käyttää entistä enemmän sellaisia työryhmiä, joilla on täsmällinen toimeksianto tietyissä aiheissa, kuin perinteisiä suuria työryhmiä. Lisäksi säännölliset puhelinneuvottelut kaikkien verkoston osallistujien kanssa olisivat tehokas ratkaisu työohjelman täytäntöönpanon edistymisen seurantaan. Puhelinneuvotteluja käytetään yleisesti monikansallisissa organisaatioissa lyhyisiin keskusteluihin.

Parannetaan Eurostatin suorituskyvyn mittaamista

Eurostatin suorituskyvyn mittaamiseksi määritettiin kuusi indikaattoria. Eurostatin vuosituotantoa ja Eurostatin voimavaroja varten ei kuitenkaan määritetty yhtään indikaattoria. Näin pystytään mittaamaan organisaation ja yhteisön tilasto-ohjelman tehokkuudessa tapahtunutta parannusta.

Selvitetään johtamistaidot ja osaaminen yhteisön tilastojärjestelmän tasolla yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanoa varten

Osaamiselle rakentuvissa organisaatioissa, kuten Eurostatissa ja yhteisön tilastojärjestelmässä, on erittäin tärkeää, että johtamistaidot ja henkilöstön osaaminen ovat työsuunnitelman ja ensisijaisten tavoitteiden mukaisia.

Eurostatissa metodologian kehittämiseen tarvittava aika vastaa työn tavanomaista kestoa. Siksi olisi hyödynnettävä osaamista ja taitoja yhteisön tilastojärjestelmän hyväksi, jotta ne eivät katoaisi henkilöstön vaihtuessa. Taitojen ja osaamisen hyödyntäminen ryhmätasolla lisäisi hankkeiden kestävyyttä.

Selvitetään yhteisön tilastojärjestelmän huippuyksiköt tilastotyön ulkoistamista varten

Joissakin kansallisissa tilastolaitoksissa on perusteellista asiantuntemusta tietyiltä erityisaloilta, ja niillä on enemmän voimavaroja kuin Eurostatilla. Olisi hyvä määrittää huippuyksiköiltä vaadittavat piirteet, jotta voidaan laatia luettelo Euroopan mahdollisista huippuyksiköistä sekä tehdä perusteellinen toteutettavuustutkimus tilastolliselta, hallinnolliselta ja taloudelliselta kannalta.

Tarkistetaan levityspolitiikkaa

Levityspolitiikan tarkistamisessa olisi keskityttävä parantamaan merkittävästi tietojen saantia maksuttomien online-palvelujen kautta, mikä edellyttää viitetietokantoihin tehtäviä investointeja. Myös käyttäjäystävällisyyttä, metatietojen laatua ja tietojen laatua koskevia indikaattoreita olisi kehitettävä, jotta voidaan lisätä käyttäjien tyytyväisyyttä.

Määritetään Eurostatin laadunvarmistussuunnitelma

Eurostatin laadunvarmistussuunnitelmassa kuvattaisiin kaikkia Eurostatin tuottamien tietojen laadun hallintaa koskevia toimenpiteitä kansainvälisten organisaatioiden mallin mukaisesti. Siinä otettaisiin huomioon prosessin kartoitusta koskevat työmenetelmät ja laatutiedot. Asiakirjassa pyrittäisiin myös yksilöimään mahdollisia toimia tilastoprosessien suorituskyvyn ja luotettavuuden parantamiseksi.

Järkeistetään tilastotuotantoa

Järkeistetään tilastotuotannon prosesseja ja järjestelmiä tehokkuuden parantamiseksi silloin, kun yksilöidään yhteisiä toimenpiteitä (tietojen keruu, validointi, aggregointi ja levitys) ja kun yhteiset toimenpiteet voivat tuoda mittakaavaetuja.

LÄHDELUETTELO

Tärkeimmät kertomuksessa käytetyt lähteet ovat seuraavat:

Ulkopuoliset arvioinnit

- Yhteisön tilasto-ohjelman (1998–2002) väliarviointikertomus (IDOM:n kertomus)
- Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäinen luonnos
- Viides tilanneselvitys EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta
- Maataloustilastojen ulkopuolinen asiantuntija-arviointi
- MEDSTAT-tilastojen ulkopuolinen väliarviointi
- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista, elokuu 2003, luonnos
- Ecofin-neuvoston päätelmät, 15.1.2003, yhteenveto EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä

Sisäiset arvioinnit

- Neuvoston päätös yhteisön tilasto-ohjelmasta vuosiksi 1998–2002, yhteisön tilasto-ohjelma ja liiteasiakirja
- Komission tilasto-ohjelmat vuosiksi 1998, 1999 ja 2000, 2001, 2002
- Vuotuisten työohjelmien täytäntöönpanokertomukset vuosilta 1998, 1999 ja 2000, 2001, 2002
- Laatutyö ja laadunvarmistus tilastoissa
- Useat SIGMA-tiedotteessa (vuosina 1999–2001) julkaistut artikkelit
- Vuotuista tilasto-ohjelmaa käsittelevän työryhmän usean kokouksen pöytäkirjat
- ”Compte de gestion et bilan financier. Afférents aux opérations du budget de l´éxercise 2000”
- Tilasto-ohjelmakomitean kokousten pöytäkirjat
- Tiedot laatukertomuksista
- Eurostatin säännölliset arvioinnit: ulkomaankauppa, kansantalouden tilinpito, työvoimatutkimus, Euroopan yhteisön kotitaloustutkimus, T&K ja innovaatiot, yhteisön tilastojärjestelmä, maksutase
- Tietojen kiertoa koskeva objektimalli tilastotietojärjestelmiä varten

– Säännöllisten arviointien päätelmien ja suositusten täytäntöönpanoa koskevat toimintasuunnitelmat

– Kansallisten tilastolaitosten konferenssien johtajat

– Vuotuisen toimintastrategian soveltamisohje vuosilta 2002 ja 2003

– Useat EU:n ohjelmien arviointioppaat

– Euroopan yhteisön kotitaloustutkimusta, työvoimatilastoja, yhteisön tilastojärjestelmää, tavarakauppaa, kansantalouden tilinpitoa sekä T&K- ja innovaatiotilastoja koskevat yhteistyökumppaneiden kyselylomakkeet

– Yhteenveto huomioista Eurostatin yhteistyökumppaneiden tyytyväisyyttä koskevassa kyselyssä, jonka Eurostatin sisäisen arvioinnin yksikkö toteutti vuoden 2000 joulukuun ja vuoden 2001 toukokuun välisenä aikana

– Yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyökumppaneiden tyytyväisyyttä koskeva kysely, kokeiluhanke vuonna 1998

– New Cronos -tietokannan kuukausittaiset raportit

– Käyttäjien tyytyväisyyttä koskevat kyselyt

SANASTO

CSP	Yhteisön tilasto-ohjelma (Community Statistical Programme)
SPC	Tilasto-ohjelmakomitea (Statistical Programme Committee)
Phare	Puolan ja Unkarin koordinoidun avun toimintasuunnitelma (sittemmin ulotettu muihin Keski- ja Itä-Euroopan maihin)
YKHI	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi
CSS	Yhteisön tilastojärjestelmä (Community Statistical System)
MEDSTAT	Välimeren alueen tilastot (Mediterranean Statistics)
EMU	Talous- ja rahaliitto
EKT	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä
EDP	Liiallisia alijäämiä koskeva menettely (Excessive Debt Procedure)
EKP	Euroopan keskuspankki
CSD	Kestävän kehityksen toimikunta
SDI	Kestävän kehityksen indikaattorit (Sustainable Development Indicators)
ECE	Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomissio
CEC	Keski-Euroopan maat (Central European countries)
YK	Yhdistyneet Kansakunnat
UNCSD	Yhdistyneiden Kansakuntien kestävän kehityksen komissio (United Nations Commission on Sustainable Developement)
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
Comext	Euroopan unionin ulkomaankauppaa ja jäsenvaltioiden välistä kauppaa koskeva tilastotietokanta
New Cronos	Makrotalous- ja sosiaalitietokanta
NSI	Kansalliset tilastolaitokset (National Statistical Institutes)
LEG	Johtoryhmä (Leadership Group)
BKTL	Bruttokansantulo
BKT	Bruttokansantuote

NACE	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
CPA	Toimialoittainen tuoteluokitus
NAICS	Pohjois-Amerikan toimialaluokitusjärjestelmä (Northern American Industry Classification System)
FATS	Ulkomaisten tytäryhtiöiden kauppatilastot (Foreign Affiliates Trade Statistics)
ICFA	Ulkomaisia tytäryhtiöitä koskeva ISIC-luokitus (ISIC Categories for Foreign Affiliates)
ISIC	Kaikkia toimialoja koskeva kansainvälinen toimialaluokitusstandardi (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities)
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
UNCTAD	YK:n kauppa- ja kehityskonferenssi
WTO	Maailman kauppajärjestö
SLIM	Sisämarkkinalainsäädännön yksinkertaistaminen
Tacis	Teknisen avun ohjelma uusien itsenäisten valtioiden hyväksi
MED	Välimeren alue (Mediterranean)
TAPAS	Tekninen toimintasuunnitelma maataloustilastojen parantamiseksi
YMP	Yhteinen maatalouspolitiikka
LUCAS	Maankäytön ja maapeitteen tilastollinen pinta-alatutkimus (Land use/Cover Area Frame Statistical Survey)
EAA	Maatalouden taloustilit (Economic Accounts for Agriculture)
ITS	Kansainvälinen tavarakauppa (International Trade in Services)
FDI	Suorat ulkomaiset sijoitukset (Foreign Direct Investment)
NST-2000	Uusi kansainvälinen tavaraliikenneluokitusstandardi
AWP	Vuotuinen työohjelma (Annual Work Programme)
PDU	Yksikön kehittämissuunnitelma (Unit Development Plan)
FISIM	Välilliset rahoituspalvelut (Financial intermediation services

	indirectly measured)
NCB	Kansallinen keskuspankki (National Central Bank)
GES	Yleiset taloustilastot (General Economic Statistics)
BOP	Maksutase (Maksutase)
LFS	Työvoimatutkimus (Labour Force Survey)
ISCED 97	Kansainvälinen koulutusluokitus
TF MLLL	Elinikäisen oppimisen mittaamista käsittelevä työryhmä (Task Force ”Measuring Life Long Learning”)
ESSPROS	Euroopan sosiaaliturvatilastojen järjestelmä (European System of Social Protection Statistics)
ESAW	Euroopan työtapaturmatilastot (European Statistics on Accidents at Work)
HBS	Kotitalouksien rahankäyttöä koskeva tutkimus (Household Budget Survey)
ECHP	Euroopan yhteisön kotitaloustutkimus (European Community Household Panel)
CEDEFOP	Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus
IDA-CARE	HVT-ohjelmassa (hallintojen välinen telemaattinen tietojenvaihto) toteutettu yhteisön tieliikenneonnettomuustietokanta
MEHM	Vähimmäistason eurooppalainen terveysmoduuli (Minimum European Health Module)
EU-SILC	Yhteisön tulo- ja elinolotilastot
EHSS	Euroopan terveystutkimusjärjestelmä (European Health Survey System)
ECHIS	Euroopan terveyshaastattelututkimus (European Core Health Interview Survey)
SHA	Terveystilinpitojärjestelmä (System of Health Accounts)
EODS	Euroopan ammattitautitilastot (European Occupational Diseases Statistics)
COD	Kuolemansyyt (Causes of Death)
HIS	Terveystutkimus ja terveyteen liittyvä tutkimus (Health and health-

	related survey)
CES	Euroopan tilastokonferenssi (Conference of European Statisticians)
Prodcom	Neuvoston asetuksessa N:o 3924/91 tarkoitettu EU:n laajuinen yhdenmukaistettu teollisten tuotteiden luokitus
SBS	Yritystoiminnan rakennetilastot (Structural Business Statistics)
STS	Lyhyen aikavälin tilastot (Short-term Statistics)
SSIS	Teollisuuden ja palvelujen rakennetilastot (Structural Statistics for Industry and Services)
SEC	Kansantalouden tilinpidon järjestelmä
NUTS	Tilastollisten alueyksikköjen nimikkeistö
STI	Tiede, tekniikka ja innovaatio (Science, Technology and Innovation)
CIS 3	Kolmas yhteisön innovaatiotutkimus
EEA	Euroopan ympäristökeskus (European Environment Agency)
IRENA	Indikaattoreihin perustuva raportointi ympäristönäkökohtien sisällyttämisestä maatalouspolitiikkaan (Indicator Reporting on the Integration of Environmental Concerns into Agricultural Policy)
SEEA	Yhdennetty ympäristö- ja taloustilinpitojärjestelmä (System of integrated Environmental and Economic Accounts)
CARDS	Yhteistyö Länsi-Balkanin maiden kanssa
AKT	Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtiot
EU-CAN	Euroopan unioni ja Kanada
MED NSO	Välimeren alueen maiden kansalliset tilastotoimistot (Mediterranean National Statistical Offices)

POLITIIKKOJEN YKSITYISKOHTAINEN ARVIOINTI

TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
I OSASTO: TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	53 – Tavarakauppa 57 – Muut taloustilastot (sisämarkkinoita koskevat tilastot)
Muita tärkeitä aihealueita	44 – Teollisuus 45 – Energia ja raaka-aineet 47 – Jakelu 48 – Liikenne 64 – Kasvinviljely 65 – Kotieläintalous 66 – Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Parannetaan Intrastat-järjestelmän toimintaa ja sen tulosten laatua tarkkuuden ja saatavuuden kannalta, erityisesti kansantalouden tilinpidon laatimiseksi.

– Vähennetään sen vastaajille aiheuttamaa vaivaa vaihtoehtoisilla ja yksinkertaistamista koskevilla ehdotuksilla.

– Analysoidaan perinpohjaisesti alv-järjestelmän mahdollisen muuttamisen tilastollisia seurauksia ja tarkkojen lukujen toimittamista hyvissä ajoin makrotasolla koskevaa vaatimusta sekä ehdotetaan vaihtoehtoisten tilastojen kehittämistä.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet tavaroiden vapaan liikkuvuuden alalla on saavutettu. Eurostat hyväksyi vuonna 1999 pitkän aikavälin strategisen suunnitelman, josta järjestettiin laaja kuuleminen. Siinä käsiteltiin kaikkia tavarakauppaan liittyviä tilastoja, ja sen erityistavoitteena oli parantaa tulosten luotettavuutta, nopeuttaa tilastojen saatavuutta ja laajentaa tarjolla olevien tilastojen valikoimaa, jotta voitaisiin entistä paremmin vastata muuttuviin tarpeisiin. Useimmat toteutettavista toimista sisältyivät viisivuotisohjelmaan (Edicom), joka hyväksyttiin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä vuonna 2001. Ajanjakson aikana on jo saatu aikaan huomattavia parannuksia etenkin uusien indikaattoreiden ajantasaisuudessa ja saatavuudessa (kausittain tarkistetut tiedot ja indeksit). Poikkeavuuksien kokonaismäärä ei kuitenkaan ole vähentynyt merkittävästi.

Intrastatin yksinkertaistamisen osalta keruujärjestelmää yksinkertaistettiin kahteen otteeseen vuosina 1999 ja 2000 SLIM-aloitteessa (sisämarkkinalainsäädännön yksinkertaistaminen). Tehtiin lisätutkimuksia, kuten tietojen toimittajien mielipidekysely kuudessa jäsenvaltiossa. Tutkimusten tulosten perusteella suuria muutoksia ei pidetty tarpeellisina. Nykyisen järjestelmän parantamiseksi laadittiin kuitenkin uutta lainsäädäntöä (käsittely on vielä kesken).

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Metodologioiden, organisaatioiden ja tietotekniikan kaikki näkökohdat kattavan vuosien 2001–2005 strategisen suunnitelman (Edicom II) määrittäminen ja käynnistäminen on merkittävä saavutus, jonka avulla selviydytään EMU-toimintasuunnitelman tilastovaatimuksista.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoamista tavarakaupan alalla parannettiin merkittävästi seuraavilla aloilla:

- Tietojen laatu: ennakkoarvioita, laatutarkastuksia ja poikkeavuuksien analyysia tehdään säännöllisesti.

- Makroindikaattorien ajantasaisuus erityisesti EMU-toimintasuunnitelmassa.

- Ulkomaankaupparekisterien ja yritystoimintarekisterien yhteyksien kehittäminen sisäisen kaupan mittaamiseksi.

- Ulkomaankauppaa koskevien tietojen tiedonkeruuverkoston täytäntöönpano ehdokasvaltioiden ja Tacis-maiden kanssa. Keski-Euroopan maissa tiedonkeruu kattaa kaikki kuukausittaiset jaksot vuodesta 1995. Tacis-maissa tiedot ovat neljännesvuosittain vuodesta 1998, ja Välimeren alueen maat ovat antaneet kuukausittaisia tietoja vuodesta 2000.

Useimmat kerätyt tiedot vastaavat normeja, joita Eurostat on asettanut tietojen laadun ja vertailukelpoisuuden parantamiseksi.

EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa koskevassa viidennessä tilanneselvityksessä todetaan, että vuonna 2002 ensimmäiset arviot euroalueen kaupasta muun maailman kanssa julkaistaan 50–53 päivän viipeellä, joten parannusta on ollut jonkin verran (keskimäärin noin 3 päivää). Ensimmäisten arvioiden mukaan ajantasaisuutta on vielä parannettava Irlannissa (tiedot toimitetaan nykyisin 60 päivän kuluessa), Itävallassa (64 päivää) ja Kreikassa (106 päivää). Uuden metodologian täytäntöönpanon takia euroalueen ulkomaankaupan analyysi on vuonna 2002 kärsinyt tilapäisestä *volyymi- ja yksikköarvoindeksien* puuttumisesta. Ensimmäiset tulokset vuoden 2000 tammikuun ja vuoden 2002 heinäkuun väliseltä ajalta on saatu äskettäin käyttämällä parannettua indeksien laskumenetelmää. Jotta voidaan varmistaa johdonmukainen perusta kaupan kehityksen ajalliselle vertailulle, laskumenetelmän muutosten takia tarvitaan pikaisesti entistä pitempiä aikasarjoja, jotka alkavat ennen vuoden 2000 tammikuuta.

Levitys

- Julkaisuohjelmaa virtaviivaistettiin, jotta voitiin keskittyä ensisijaisiin tavoitteisiin ja online-levitykseen.

- Eurostatin www-sivustolla käytiin noin 366 000 kertaa ulkomaankauppaa käsittelevillä sivuilla vuosina 2000–2002.

– Tiedot julkaistaan säännöllisesti ja hyvissä ajoin ennalta vahvistettujen aikataulujen mukaan.

– Comext-tietokannassa käytiin yli 400 000 kertaa ajanjakson aikana.

Järjestelmän parannukset mahdollistivat tietojen integroinnin, laajat poiminnat ja entistä paremman etäkäytön. Keskimääräinen sisäinen käyttö väheni (–37 prosenttia), kun taas ulkopuolinen käyttö kasvoi (610 prosenttia) ajanjakson aikana. Poimittujen tietueiden osalta kasvu on huomattavaa (817 prosenttia ja 3 816 prosenttia).

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille, Tacis-maille ja Välimeren alueen maille annettiin tilastollista tukea keruujärjestelmän laajentamiseksi ja neljännesvuosittaisten tietojen integroimiseksi.

Päätelmä

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevassa politiikassa on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta ajantasaisuudessa ja aikasarjoissa on vielä edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien mielestä muutos palvelun kokonaislaadussa on hyvä, ja he käyttävät Comext-tietokannan tietoja laajasti tärkeimpien EU:n politiikkojen valmisteluun ja seurantaan.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan

– yhteistyökumppanit ovat tyytyväisiä suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteiden toimivuuteen, organisaatioon ja tehokkuuteen tavarakaupan alalla

– yhteistyökumppanit ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä yhteisön tilastojärjestelmän toimivuuteen lukuun ottamatta yhteisön tilastojärjestelmän kykyä oppia parhaista tilastokäytännöistä.

c) Laatu

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjät ovat tyytyväisiä tietojen täsmällisyyteen, luotettavuuteen, johdonmukaisuuteen, saatavuuteen, kattavuuteen ja ajantasaisuuteen. Vaikka säännölliset käyttäjät pitävät online-järjestelmän tarjoamia palveluja, CD-ROM-julkaisuja ja paperijulkaisuja riittävinä, www-käyttömahdollisuuksia ja www-sivuilta peräisin olevia tietoja (luottamuksellisuus, yhteydet tariffi- ja muihin tietoihin) on parannettava.

Sisäistä kauppaa koskevat tiedot toimitetaan keskimäärin 7,5 päivää ennen kuuden viikon pakollista viivettä. Toimitusaika lyheni 9 päivää vuosina 1999–2001. Ulkomaankauppaa

koskevien tietojen osalta toimitusaika lyheni 4 päivää, mutta se ylittää silti kuuden viikon rajan 2,2 päivällä.

d) Tehokkuus

Ohjelman tehokkuus parani ajanjakson aikana, sillä tiedonsiirron viipeet lyhenivät ja saataville tuli uusia indikaattoreita (kausittain tarkistetut tiedot ja indeksit).

e) Kansainväliset normit

Yhteisön käsitteet ovat yleisesti ottaen johdonmukaisia Yhdistyneiden Kansakuntien käsitteiden kanssa.

f) Vastausrasite

Sähköisten kauppailmoitusten kasvu 68 prosentista vuonna 1998 aina 74 prosenttiin vuonna 2000 vähensi osaltaan vastausrasitetta.

Päätelmä:

Kaikki ohjelmastrategiat ovat parantuneet ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Jäsenvaltioille myönnettiin rahoitusta 57 prosenttia vuosina 1998 ja 1999 (Edicom 1) ja 42 prosenttia vuosina 2001 ja 2002 (Edicom II).

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Kun Intrastatin kautta kerättyjen jäsenvaltioiden välisten tavarakauppatilastojen järjestelmää alettiin muuttaa, vuonna 2002 tehdyt tutkimukset osoittivat, ettei järjestelmään tarvita suurta muutosta.

Tavarakauppatilastojen keruu EU:n ulkopuolisten maiden kanssa (Extrastat) tulli-ilmoitusten perusteella vähentää jäsenvaltioille aiheutuvaa rasitetta.

Yhteenveto tuloksista kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien täytäntöönpano	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
53	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Annettu
57	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annettu

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

- Talous- ja rahapolitiikan arviointi

- Viides tilanneselvitys tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

MAATALOUS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
II OSASTO: MAATALOUS	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	61 – Maankäyttö ja maaseutu 62 – Maatalouden rakenteet 63 – Maatalouden tulonmuodostus ja hinnat 64 – Kasvinviljely 65 – Kotieläintalous 66 – Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot 67 – Maataloustilastojen uudistus 68 – Metsätaloustilastot 69 – Kalataloustilastot 53 – Tavarakauppa
Muita tärkeitä aihealueita	72 – Alueelliset ja maantieteelliset tiedot

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Sovelletaan TAPAS-suunnitelmaa (tekninen toimintasuunnitelma maataloustilastojen parantamiseksi) nykyisten maataloustilastojen parantamiseksi asteittain lähinnä laadun, vertailukelpoisuuden, hyötysuhteen, yksinkertaistamisen ja tietojen ajoissa toimittamisen osalta.
- Suunnitellaan maataloustilastojen kehittämistä, jotta voitaisiin vastata yhteisen maatalouspolitiikan tuleviin tarpeisiin erityisesti maaseudun kehittämisen osalta.

– Kehitetään vertailukelpoisia tietoja unionin laajentumista käsitteleviä neuvotteluja varten.

– Vakiinnutetaan ja parannetaan kalataloustilastojen laatua.

Saavutukset: Uusien menetelmien täytäntöönpanoa ei saavutettu samassa määrin kaikilla aloilla. Maankäytön ja maaseudun, maatalouden rakenteiden sekä maatalouden tulonmuodostuksen ja hintojen osalta tavoite saavutettiin. Kasvinviljelyn ja kotieläintalouden, maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevien tilastojen, metsätaloustilastojen ja kalataloustilastojen osalta tavoite saavutettiin vain osittain.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Uusien menetelmien käyttöönotto vaihteli aloittain. Maankäytön ja maaseudun, kasvinviljelyn ja kotieläintalouden, maatalouden rakenteiden, maatalouden tulonmuodostuksen ja hintojen sekä kalataloustilastojen osalta tavoite saavutettiin. Metsätaloustilastojen osalta tavoite saavutettiin vain osittain.

Yleistä

Hyväksyttiin yhteisön maataloustilastojen parantamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 96/411/EY muuttamisesta 21 päivänä lokakuuta 2002 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1919/2002/EY, jolla TAPAS-ohjelma ulotettiin vuosiksi 2003–2007.

Maankäyttö ja maaseutu

- Kehitettiin metodologisia parannuksia LUCAS-hankkeen toista koetutkimusta (2003) varten.

- Tehtiin komission päätös 2002/750/EY pinta-ala- ja kaukokartoitustekniikan soveltamisen jatkamisesta maataloustilastoihin vuosina 2002–2003.

Maatalouden rakenteet

- Hyväksyttiin 18 päivänä toukokuuta 1998 tehty komission päätös 98/377/EY ja komission asetus N:o 143/2002, joissa määritettiin ominaisuusluettelo maatilojen rakennetta koskevien tilastotietojen keruisiin vuosina 1999–2000, 2003, 2005 ja 2007.

Maatalouden tulonmuodostus ja hinnat

- Kehitettiin uusi metodologiakäsikirja hintatilastoista.

- Kehitettiin maatalouden työpanosta koskevia tietoja (mukauttaminen maatalouden taloustilejä koskevaan uuteen metodologiaan).

Kasvinviljely

- Saatiin valmiiksi neuvoston asetuksen N:o 959/93 muuttaminen.

- Edistyttiin tilastometodologiaa koskevan kartoituksen valmistelussa.

- Viinitarhoja koskeva perustutkimus tehtiin vuonna 2000.

- Hedelmätarhoja koskeva tutkimus käynnistettiin vuonna 2002.

- Julkaistiin tilastometodologia.

Kotieläintalous

- Kartoitettiin kotieläintutkimusten, lihantuotannon ja maidontuotannon menetelmiä jäsenvaltioissa ja ehdokasvaltioissa.

- Päästiin sopimukseen kahdesta tärkeimmästä arkaluonteisesta alasta: maidon ja maitotuotteiden proteiinipitoisuudesta sekä lehmänmaidon alueellisesta tuotannosta. Kummallakin alalla sovittiin mittaus- ja/tai arviointimenetelmistä.

- Laadittiin ehdotus neuvoston direktiivin 96/16/EY muuttamisesta.

Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot

- Ehdotettiin toimenpiteitä NACE- ja CPA-luokitusten muuttamiseksi vuonna 2007.

- Otettiin käyttöön elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat tilastot.

Maataloustilastojen uudistus

Annettiin komission tiedonanto (KOM(2001) 144) maatalouden ympäristöindikaattoreihin tarvittavista tilastotiedoista.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelun tarjoaminen maataloustilastojen alalla on parantunut ajanjakson aikana. Uusien komission ja neuvoston asetusten täytäntöönpano lisäsi saatavilla olevien tietojen määrää ja paransi tietojen laatua.

Maankäyttö ja maaseutu

- LUCAS-hankkeen koetutkimusten ensimmäinen kierros päätettiin tulosten analyysiin.

Maatalouden rakenteet

- Kerättiin ja levitettiin vuoden 1997 tutkimuksen tietoja.

- Neuvostolle toimitettiin kertomukset Eurofarm-hankkeesta vuosina 1999 ja 2002.

Maatalouden tulonmuodostus ja hinnat

- Kerättiin, analysoitiin ja julkaistiin maatalouden taloustilien tietoja.

- Otettiin sisäiseen käyttöön ja standardoitiin maatalouden taloustilien tuotantotietokanta (FAME-pohjainen).

- Kerättiin ehdokasvaltioiden tietoja.

- Kehitettiin kattava maataloustietojärjestelmä (AgrIS) ja levitettiin sitä jäsenvaltioihin.

Kasvinviljely

- Kerättiin ja käsiteltiin EU:n jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden tietoja ja ennakkoarvioita.

- Pantiin täytäntöön TAPAS-toimintasuunnitelma.

Kotieläintalous

- Kerättiin ja analysoitiin EU:n jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden tietoja.

- Pantiin lopullisesti täytäntöön siipikarjanlihan ja maidon tuotantotietoja koskevat TAPAS-toimintasuunnitelman toimet.

Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot

- Pantiin täytäntöön elintarvikehuoltoa koskevat taseet.

- Tehtiin yhteistyötä terveys- ja kuluttaja-asioiden PO:n sekä energian ja liikenteen PO:n kanssa.

- Elintarvikkeiden turvallisuuden alalla kartoitettiin saatavilla olevat tiedot.

Maataloustilastojen uudistus

Saatiin valmiiksi maataloustilastojen asiantuntija-arviointi ja aloitettiin suositusten täytäntöönpano.

Metsätaloustilastot

- Kerättiin ja käsiteltiin EU:n jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden tietoja.

- Parannettiin taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä metsätalousindikaattoreita.

Kalataloustilastot

- Pantiin täytäntöön saaliista, maihintuonnista ja vesiviljelystä annetut neuvoston asetukset.

- Parannettiin tietojen laatua.

- Tehtiin tutkimus työllisyystiedoista jäsenvaltioiden kalatalousalalla.

Kaikissa maataloustilastoissa saatavilla olevien tietojen määrä kasvoi 92 miljoonaa ajanjakson aikana, mikä merkitsee 267 prosentin kasvua vuoden 1997 loppuun verrattuna.

Levitys

Maataloustilastojen levityksessä edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana. Yksityiskohtaisten online-tietojen saatavuus on kuitenkin edelleen ongelma.

Maataloutta käsittelevillä www-sivuston sivuilla käytiin noin 500 000 kertaa vuoden 2000 tammikuusta lähtien, mikä vastaa 8:aa prosenttia www-käynneistä. Tietokantapoiminnat lisääntyivät 195 prosenttia ajanjakson aikana.

Julkaisuohjelmaa virtaviivaistettiin keskittymällä ”Statistics in Focus” -julkaisuihin. Vuodesta 2000 on julkaistu noin 120 ”Statistics in Focus” -julkaisua maataloustilastoihin liittyvistä keskeisistä aiheista:

- Maatalouden hintasuuntaukset
- Viljapinta-alat
- Maatilojen rakenne
- Nautakarjapopulaatio
- Maatalouden tulonmuodostus
- Naiset ja miehet maataloudessa
- 30 vuotta maataloutta
- Maidonkeruu
- Kalataloustilastot: EU:n saaliit
- Maankäyttö ja maapeite: vuoden 2001 LUCAS-hankkeen alustavat tulokset
- Euroopan vesiviljely.

Lisäksi julkaistiin yli 30 yksityiskohtaista taulukkoa myös CD-ROM-levyllä, jotta käyttäjät saisivat kaikki oleelliset taulukot.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin vahvaa tilastollista tukea tilastojärjestelmän parantamiseksi ja tutkimusten tekemiseksi EU:n normien mukaisesti.

Päätelmä

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet maataloustilastojen alalla on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia.

Ohjelman tavoitteet

Ulkopuolinen konsultti sai vuonna 2002 valmiiksi maataloustilastojen asiantuntija-arvioinnin.

a) Käyttäjät

Asiantuntija-arvioinnissa todetaan seuraavaa: ”Käyttäjät ovat melko tyytyväisiä Eurostatin palveluihin maataloustilastojen alalla. Toimitusaikaa, apua ja suhteita arvostetaan suuresti.”

Jos otetaan huomioon käsiteltyjen tietojen määrä, tilastotietojen laatu vastaa hyvin käyttäjien tarpeita. Käyttäjien mukaan tuoreuteen, kattavuuteen ja johdonmukaisuuteen toivotaan parannuksia.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Asiantuntija-arvioinnin mukaan viisivuotisessa ohjelmassa mainittuja ensisijaisia tavoitteita ja strategioita ei sovelleta maataloustilastoissa jäsennetysti ja järjestelmällisesti, vaan ne pannaan täytäntöön empiirisesti. Komission menettelyjen takia yhteisön tilastojärjestelmän tasolla tiedonkeruun järjestämiseen tarvittavan oikeusperustan hyväksyminen kestää liian kauan. Maataloustilastojärjestelmä toimii varsin hyvin ensimmäisestä pyynnöstä aina yhdenmukaistettujen tietojen toimitukseen. Eurostatin, maatalouden PO:n ja jäsenvaltioiden tiiviit suhteet paransivat maataloustilastojärjestelmän yhteensovittamista.

c) Laatu

Asiantuntija-arvioinnin mukaan ”käyttäjät arvostavat Eurostatin pyrkimyksiä parantaa tilastojen laatua”. Vuotuisten tietojen ajantasaisuus parani 22 prosenttia ajanjakson aikana. Tietojen laatua on arvioitu maatilojen rakennetta koskevista tilastotietojen keruista sekä kasvinviljelystä ja kotieläintaloudesta laadituissa laatukertomuksissa.

Käyttäjät toivovat parannuksia ajantasaisuuteen, johdonmukaisuuteen, saatavuuteen ja selkeyteen.

d) Tehokkuus

Asiantuntija-arvioinnin mukaan maataloustilastojärjestelmä on varsin tehokas, koska siitä saadaan toivotut tulokset. Tehokkuuden varmistamiseksi Eurostat luottaa edelleen yksilölliseen osaamiseen toimistossa ja jäsenvaltioissa.

Entistä paremmin jäsennetty organisaatio, jota tukevat yhteisön tilastojärjestelmän makroprosessit, mahdollistaisi Eurostatissa häiriöiden vähentämisen, riskien ehkäisemisen ja järjestelmän optimoinnin.

e) Kansainväliset normit

Maataloustilastoissa ei käytetä NACE- ja CPA-luokitusstandardeja. Ehdotettiin toimenpiteitä NACE- ja CPA-luokitusten muuttamiseksi vuonna 2007.

Osa metsätaloustilastoista vastaa YK:n tai ECE:n vaatimuksia ”yhteisen kyselylomakkeen” takia. EU:n tilastojen tekemisessä entistä vertailukelpoisemmiksi maailman muiden alueiden tilastojen kanssa on edistytty vain vähän.

f) Vastausrasite

Asiantuntija-arvioinnin mukaan jäsenvaltiot pitävät Eurostatin tarvitsemien tietojen määrää liian suurena, kyselylomakkeita liian yksityiskohtaisina ja vastaajille aiheutuvaa rasitetta liian suurena.

Päätelmä

Kaikki ohjelmastrategiat vastausrasitetta ja kansainvälisiä normeja lukuun ottamatta ovat parantuneet ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin maataloustilastoissa.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Asiantuntija-arvioinnin mukaan Eurostatin kansallisten tietojen tarpeessa ei oteta huomioon jäsenvaltioiden rajoituksia (voimavarat, viljelijöille aiheutuva rasite). Myös voimavarojen kestävyys on ongelma uusissa hankkeissa.

Yhteenveto tuloksista kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilastopalvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
61	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
62	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
63	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
64	Osittain saavutettu	Parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
65	Osittain saavutettu	Parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
66	Osittain saavutettu	Ei parantunut	Ei parantunut	Tukea annetaan
67	Osittain saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
68	Osittain saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
69	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
53	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMIEN VAPAA LIIKKUVUUS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
III OSASTO: Henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	31 – Väestö 47 – Jakelu 48 – Liikenne 49 – Tietoliikenne 50 – Matkailu 51 – Palvelut 54 – Maksutase

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Yhdenmukaistetaan muuttoliikettä koskevia käsitteitä väestönlaskennassa, kyselytutkimuksissa ja hallinnollisissa rekistereissä.

– Analysoidaan käytettävissä olevia tietoja.

Palvelut ja pääoma:

– Aloitetaan koetutkimukset ja toteutetaan yritystoiminnan rakennetutkimusta vaiheittain.

– Aloitetaan koetutkimukset ja pannaan täytäntöön lyhyen aikavälin tilastoja koskeva asetus keskittyen erityisesti palvelualaan.

– Toteutetaan tutkimuksia tilastotarpeiden määrittelemiseksi tietoliikenteen ja tietoyhteiskunnan alalla.

– Analysoidaan käyttäjien vaatimukset, arvioidaan lähteitä, kerätään tietoja ja testataan menetelmiä koetutkimusten avulla audiovisuaalisella alalla.

– Kehitetään edelleen nykyisiä matkailutilastoja panemalla täytäntöön vuonna 1995 annettu direktiivi.

– Pannaan täytäntöön yritystoiminnan rakennetilastoja, lyhyen aikavälin tilastoja ja tilastointiin tarkoitettuja yritysrekistereitä koskevat asetukset.

Saavutukset: Kaikilla tilastollisilla aihealueilla eli väestön, jakelun, liikenteen, tietoliikenteen, matkailun, palvelujen ja maksutaseen alalla kehitettiin uusia metodologioita, jotta voitiin edelleen parantaa tilastojen laatua. Parannukset lisäsivät tuntuvasti saatavilla olevia tietoja aikasarjojen, muuttujien ja maantieteellisen kattavuuden osalta sekä paransivat tietojen laatua. Joitakin hankkeita maksutase-, jakelu- ja matkailutilastojen alalla ei toteutettu voimavarojen rajallisuuden takia.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Kaikilla tilastollisilla aihealueilla eli väestön, jakelun, liikenteen, tietoliikenteen, matkailun, rahoituspalvelujen, yrityspalvelujen, audiovisuaalisten palvelujen ja maksutaseen alalla kehitettiin uusia metodologioita, jotta voitiin edelleen parantaa tilastojen laatua.

Muutamia esimerkkejä:

- Kehitettiin uusi metodologia yhdenmukaistettujen väestöindikaattorien laskentaa varten.

- Vuoden 2001 väestönlaskentaa koskevaa tiedonkeruuta varten laadittiin Eurostatin ja ECE:n yhteiset suositukset, joita käytettiin tiedonkeruuseen 32 maassa.

- Kehitettiin yhdenmukaistettu metodologia yritysdemografiaa varten. Yritysdemografiatietoja kerätään nyt vapaaehtoisesti 11 maasta.

- Yrityspalvelutilastoja kerätään nykyisin vapaaehtoisesti useimmissa jäsenvaltioissa.

- Ulkomaisia tytäryhtiöitä koskevia tilastoja kerättiin useimmista jäsenvaltioista, ja asetuksen laatiminen on aloitettu.

- Laadittiin julkaisu intermodaalista tavaraliikennettä koskevasta metodologisesta työstä.

- Mukautettiin ehdokasvaltioiden liikennetilastoja.

- Tehtiin metodologista työtä, jotta voidaan ottaa huomioon merkittävät muutokset ja uudet kohdat tietoliikennetilastoissa (mukaan luettuina audiovisuaaliset tilastot).

- Toteutettiin metodologista seurantaa, joka koski kansallisten tilastojärjestelmien mukauttamista direktiiviin.

- Työryhmä laati ja hyväksyi matkailun satelliittitilinpidon täytäntöönpanokäsikirjan.

- Suunniteltiin yrityspalveluja tai uusia kyselylomakkeita tietotekniikan, henkilövoimavarojen hallinnan, konsultointipalvelujen ja mainontapalvelujen alalla.

- Suunniteltiin yrityspalveluja tai uusia kyselylomakkeita tietotekniikan, henkilövoimavarojen hallinnan, konsultointipalvelujen ja mainontapalvelujen alalla.

Kehitettiin EU:n jäsenvaltioiden maksutasetta koskevien keruujärjestelmien muuttamista rajatylittävistä omistusosuuksista annetun komission asetuksen täytäntöönpanon takia (asetuksessa otetaan käyttöön poikkeuksellinen ilmoituskynnys).

- Ehdotus asetukseksi maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista on edennyt pitkälle, ja ryhdyttiin laatimaan ehdotusta asetukseksi ulkomaisten tytäryhtiöiden rakenteesta ja toiminnasta (FATS).

- Pantiin täytäntöön hyödykkeitä ja asiakirjasalkun tuottoja maksutasetilastoissa koskeva uusi metodologia.

- Julkaistiin matkailua käsittelevän teknisen ryhmän loppukertomus EU:n jäsenvaltioiden maksutaseen keruujärjestelmien matkailua koskevan osan muuttamisesta EMU:n kolmannen vaiheen jälkeen.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoamisessa on saatu aikaan merkittäviä parannuksia kaikilla henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaaseen liikkuvuuteen liittyvillä tilastollisilla aihealueilla. Parannukset lisäsivät tuntuvasti saatavilla olevia tietoja aikasarjojen, muuttujien ja maantieteellisen kattavuuden osalta.

Pantiin täytäntöön muun muassa seuraavat perusluonteiset direktiivit ja asetukset:

- Yritystoiminnan rakennetilastojen osalta pantiin täytäntöön asetus N:o 58/97 sekä painotettiin voimakkaasti tietojen laatua, joka on parantunut merkittävästi.

Yritystoiminnan lyhyen aikavälin tilastojen osalta aloitettiin asetuksen N:o 1165/98 täytäntöönpano, jossa edistyttiin useassa laadukkaassa pääindikaattorissa. Eurostat ja EKP laativat säännöllisiä ja ajantasaisia julkaisuja useasta pääindikaattorista.

- Meriliikennetilastoista annettu direktiivi pantiin täysimääräisesti täytäntöön.

- Audiovisuaalisia palveluja koskevien tilastojen osalta pantiin täytäntöön neuvoston päätös sekä aloitettiin koetutkimuksia ja metodologinen työ muun muassa elokuvia, televisiota, radiota ja audiovisuaalisia palveluja koskevan maksutaseen osalta. Otettiin käyttöön kattava tietokanta, joka kattaa tarvittaessa myös EU:n ulkopuoliset valtiot ja jossa on vuoden 2002 osalta 106 pääindikaattoria ja 418 muuttujaa.

- Pantiin täytäntöön matkailutilastoista annettu direktiivi. Direktiivin täytäntöönpanoa koskeva kertomus neuvostolle hyväksyttiin tammikuussa 2001.

Levitys

Tietokantojen ja tilastollisia aihealueita käsittelevien julkaisujen käyttö lisääntyi merkittävästi ajanjakson aikana:

- Liikenteen tilastojen tietokannan käyttö kasvoi 83 prosenttia.

- Yritystoimintatilastojen tietokannan käyttö kasvoi 934 prosenttia.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin tukea kaikilla aihealueilla ja Välimeren alueen maille joillakin aloilla, kuten liikenteen ja väestön aloilla.

<u>Päätelmä:</u>

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden alalla on saavutettu.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tietoja ei ole saatavilla.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Tietoja ei ole saatavilla.

c) Laatu

Tietojen laatu on yleisesti ottaen parantunut kaikilla aloilla. Ajantasaisuus, kattavuus ja vertailukelpoisuus ovat parantuneet.

d) Tehokkuus

Tilasto-ohjelma on varsin tehokas, koska siitä saadaan toivotut tiedot ja se parantaa tietojen laatua.

e) Kansainväliset normit

Tietoja ei ole saatavilla.

f) Vastausrasite

Yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa vähensi jäsenvaltioiden vastausrasitetta useilla aloilla: väestön, matkailun, palvelujen ja maksutaseen alalla.

Päätelmä:

Tietojen laadussa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta on noudatettu täysin kaikilla tämän politiikan tilastollisilla aihealueilla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Joitakin hankkeita maksutase-, jakelu- ja matkailutilastojen alalla ei toteutettu voimavarojen rajallisuuden takia.

Yhteenveto tuloksista henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
31	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
47	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
48	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
49	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
50	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
51	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
54	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

LIIKENNE

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
V OSASTO: LIIKENNE	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	48 – Liikenne
Muita tärkeitä aihealueita	49 – Tietoliikenne
	50 – Matkailu
	71 – Ympäristö

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Pannaan täytäntöön neuvoston äskettäin antamat säädökset liikennetilastojen alalla.

– Mukautetaan nykyisin voimassa olevia säädöksiä, koska Euroopassa on vapautettu useita liikennemuotoja.

– Kehitetään intermodaalista liikennettä koskeva tilastojärjestelmä, joka perustuu jäsenvaltioissa saatavissa oleviin tietoihin.

Saavutukset: Kattavaa yhteisön liikenteen tilastotietojärjestelmää koskevassa tavoitteessa on edistytty jatkuvasti. Ajanjakson alkaessa liikennetilastoissa oli merkittäviä aukkoja tietojen kattavuuden, sarjojen ja laadun osalta. Ajanjakson aikana tilastopalvelujen tarjoamista laajennettiin uusien menetelmien ja asetusten käyttöönoton takia vähitellen kaikkiin liikennemuotoihin:

– tieliikenne

– rautatieliikenne

– sisävesiliikenne

– lentoliikenne

– meriliikenne

– öljykuljetukset

– yhdistetyt kuljetukset

– maantietiedot.

Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta ajantasaisuudessa on vielä edistyttävä tuntuvasti, ja on jatkettava työtä henkilöliikenteen ja intermodaalisen liikenteen kattavuuden varmistamiseksi.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Kattavaa yhteisön liikenteen tilastotietojärjestelmää koskevassa tavoitteessa on edistytty jatkuvasti. Eurostat kehitti uuden kansainvälisen tavaraliikenneluokitusstandardin (NST-2000), joka hyväksyttiin Euroopan tilastokonferenssissa (CES) vuonna 2002.

- Meriliikennetilastoista annettu direktiivi pantiin täysimääräisesti täytäntöön.

- Tieliikenteen tilastoista vuonna 1980 annettu direktiivi korvattiin uudella neuvoston asetuksella.

- Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät kaksi uutta asetusta rautatie- ja lentoliikenteen tilastoista.

- Komissio hyväksyi kuusi täytäntöönpanosäädöstä tie- ja meriliikenteen tilastoista.

- Intermodaalista tavaraliikennettä koskeva metodologinen työ ja pääindikaattorit julkaistiin.

- Ehdokasvaltioiden liikennetilastoja mukautettiin EU:n asetuksiin.

Uusien normien ja menetelmien käyttöönottoa koskeva tavoite on saavutettu.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Ajanjakson alkaessa tilastopalvelujen tarjoaminen liikenteen alalla oli puutteellista tietojen kattavuuden, sarjojen ja laadun osalta. Ajanjakson aikana tilastopalvelujen tarjoamista laajennettiin uusien menetelmien ja asetusten käyttöönoton takia vähitellen kaikkiin liikennemuotoihin:

- tieliikenne

- rautatieliikenne

- sisävesiliikenne

- lentoliikenne

- meriliikenne

- öljykuljetukset

- yhdistetyt kuljetukset

- maantietiedot.

Yhteistyössä EEA:n kanssa julkaistiin myös liikenne- ja ympäristöindikaattoreita.

Ajanjakson aikana kerättiin noin 12 miljoonaa tietoa. Vuoden 2002 lopussa vuotuisten tietojen viive oli 3,96 vuotta, joten lisäparannuksia tarvitaan.

Tilastopalvelujen tarjoaminen on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana.

Levityksen alalla on saatu aikaan useita parannuksia, kuten liikennetilastojen kattava uudelleenjärjestely New Cronos -tietokannassa, ja on lisätty selvästi saatavilla olevien tietojen määrää sekä julkaistu liikennettä käsittelevä Panorama-julkaisu ja kattava valikoima liikennettä käsitteleviä ”Statistics in Focus” -julkaisuja.

Tulosten perusteella liikennetilastojen käyttö on lisääntynyt merkittävästi:

- Tietokantapoiminnat lisääntyivät 83 prosenttia.

- Vuodesta 2000 lähtien www-sivuston sivuilla on käyty 300 000 kertaa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että ulkomaankauppaa käsittelevillä www-sivuilla käytiin 360 000 kertaa.

Liikennetilastojen levitys on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin vahvaa tilastollista tukea liikennetietojen mukauttamiseksi EU:n asetuksiin ja Välimeren alueen maille MED-TRANS-hankkeen ensimmäisen vaiheen täytäntöönpanossa.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet liikenteen alalla on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta ajantasaisuudessa on vielä edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

PO:n huomioiden mukaan tiedot viimeaikaisista säädöksistä, erityisesti meriliikennetilastot, ovat hyödyllisiä politiikoista vastaaville yksiköille.

Ongelmina ovat edelleen

- epäjohdonmukaisuus Eurostatin tilastojen ja muiden tietolähteiden välillä

- hidas reagointi uusiin tietotarpeisiin esimerkiksi liikennemuotojakaumaa koskevissa tiedoissa vuoden 2001 valkoisen kirjan yhteydessä.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Työn suunnittelua on parannettu:

- Vuotuista työohjelmaa on tarkistettu vuotuisissa yhteensovittamiskokouksissa jäsenvaltioiden kanssa (liikennetilastojen yhteensovittamiskomitea).

- Vuotuisesta työohjelmasta johtuvat tavoitteet on määritetty yksikkö- ja prosessitasolla yksikön kehittämissuunnitelmassa (PDU).

c) Laatu

Uudet säädökset ovat osaltaan ratkaisseet joitakin laatuongelmia (erityisesti tieliikennetilastoissa). Muilla aloilla tietojen määrän lisääntyminen on kuitenkin tuonut uusia tietojen laatuun liittyviä ongelmia.

d) Tehokkuus

Liikennetilastoja koskevassa ohjelmassa on tehokkaasti parannettu eri liikennemuotojen kattavuutta sekä lisätty kerättävien ja levitettävien tietojen määrää.

Henkilövoimavarojen puute on kuitenkin hidastanut edistymistä politiikan pääindikaattorien määrittämisessä sekä uusien liikennetilastoalueiden kehittämisessä.

e) Kansainväliset normit

Yhteisön tilastot ovat nykyisin entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa seuraavien parannusten takia:

- Eurostat on ollut laatimassa ECE:n 55 jäsenvaltion liikennetilastosanaston 3. painosta.

- Ehdokasvaltiot (laajentumisen yhteydessä) ja Välimeren alueen maat (MED-TRANS-hankkeessa) ovat keränneet liikennetilastoja yhteisön menetelmien mukaisesti.

f) Vastausrasite

Vastausrasite on lisääntynyt tuntuvasti uusien säädösten takia.

Päätelmä:

Kaikki ohjelmastrategiat ovat parantuneet ajanjakson aikana vastausrasitetta lukuun ottamatta.

Toissijaisuusperiaate

Jäsenvaltioille ei ole myönnetty Eurostatin määrärahoja liikennetilastoihin viiteajanjakson aikana. Jäsenvaltiot ovat kuitenkin saaneet rahoitusta energian ja liikenteen PO:sta (noin 2 miljoonaa euroa).

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Koska liikennetilastoja koskeva tiedonkeruu perustuu enimmäkseen säädöksiin, jäsenvaltiot ovat periaatteessa hyväksyneet huomattavien lisävoimavarojen kohdentamisen kansallisella ja alueellisella tasolla yhteisen liikennepolitiikan tietotarpeiden täyttämiseksi.

Jäsenvaltiot ja parlamentti eivät kuitenkaan ole ottaneet huomioon vastaavaa Eurostatin henkilövoimavarojen lisäämisen tarvetta, joten on ollut välttämätöntä ryhtyä ulkoistamaan kaikkea tavanomaista tilastotuotantotyötä, johon ei sisälly luottamuksellisia tietoja.

Yhteenveto tuloksista liikenteen kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
48	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

KILPAILUA, VEROTUSTA JA LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMISTÄ KOSKEVAT YHTEISET SÄÄNNÖT

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
V OSASTO: KILPAILUA, VEROTUSTA JA LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMISTÄ KOSKEVAT YHTEISET SÄÄNNÖT	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	40 – Vuositilinpito 44 – Teollisuus 53 – Tavarakauppa
Muita tärkeitä aihealueita	45 – Energia ja raaka-aineet 47 – Jakelu 48 – Liikenne 49 – Tietoliikenne 51 – Palvelut 63 – Maatalouden tulonmuodostus ja hinnat 64 – Kasvinviljely 65 – Kotieläintalous 66 – Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Parannetaan kansantalouden tilinpidosta saatavien makrotaloudellisten tietojen laatua ja vertailukelpoisuutta.

– Edistetään lainsäädännön lähentämistä tilastojen paremmalla yhteensovittamisella.

Saavutukset: Vuosina 1998–2002 hyväksyttiin 17 EKT:tä koskevaa komission päätöstä ja asetusta (puolet liittyy myös aihealueeseen 52). Merkittäviä keskeneräisiä metodologisia seikkoja, kuten välillisiä rahoituspalveluja, vahvistettiin tai selkiytettiin, ja kansantalouden tilinpidon laskemista käypiin hintoihin parannettiin ja lähennettiin tuntuvasti. Eurostat jatkoi merkittävää tukiohjelmaa ehdokasvaltioille. Lähes kaikki ehdokasvaltiot ovat tarkistaneet ja parantaneet kansantalouden tilinpidon lukuja itse ja Eurostatin järjestämissä hankkeissa. Makrotaloustilastojen kokonaislaadussa edistyttiin selvästi ajanjakson aikana. Ajantasaisuus ja vertailukelpoisuus ovat parantuneet merkittävästi.

Työohjelman entistä parempi yhteensovittaminen käyttäjien tarpeiden mukaisesti EU:n tilastolaitosten välillä on parantanut lainsäädännön johdonmukaisuutta.

EKP totesi kuitenkin, että euroalueen yleisiä taloustilastoja koskevat kokonaistiedot eivät vielä vastaa käyttäjien vaatimuksia.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Tilasto-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi otettiin käyttöön uusia menetelmiä ja normeja. Niistä tärkeimmät ovat seuraavat:

- Vuosina 1998–2002 hyväksyttiin 17 EKT:tä koskevaa komission päätöstä ja asetusta (puolet liittyy myös aihealueeseen 52). Merkittäviä keskeneräisiä metodologisia seikkoja, kuten

välillisiä rahoituspalveluja, vahvistettiin tai selkiytettiin, ja kansantalouden tilinpidon laskemista käypiin hintoihin parannettiin ja lähennettiin tuntuvasti. Eurostat jatkoi merkittävää tukiohjelmaa ehdokasvaltioille. Lähes kaikki ehdokasvaltiot ovat tarkistaneet ja parantaneet kansantalouden tilinpidon lukuja itse ja Eurostatin järjestämissä hankkeissa:

– Laadittiin neljännesvuosittaista kansantalouden tilinpitoa koskeva käsikirja.

– Saatiin valmiiksi metodologia 45 päivän kuluessa julkaistavia EMU:n ja euroalueen BKT:n pikaennakkoja varten.

– Tavarakaupassa määritettiin ja käynnistettiin metodologioiden, organisaatioiden ja tietotekniikan kaikki näkökohdat kattava vuosien 2001–2005 strateginen suunnitelma (Edicom II).

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Makrotaloustilastojen kokonaislaadussa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana. Ajantasaisuus ja vertailukelpoisuus ovat parantuneet merkittävästi.

Työohjelman entistä parempi yhteensovittaminen käyttäjien tarpeiden mukaisesti EU:n tilastolaitosten välillä on parantanut lainsäädännön johdonmukaisuutta.

Levitys

Makrotaloustilastojen levitys on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana euroindikaattoreiden www-sivuston käyttöönoton ja tärkeimpiä talouden pääindikaattoreita koskevien ajantasaisten lehdistötiedotteiden takia.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille, Tacis-maille ja Välimeren alueen maille annettiin tukea.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kilpailua, verotusta ja lainsäädännön lähentämistä koskevien yhteisten sääntöjen alalla on saavutettu.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Kansantalouden tilinpitoa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien mielestä muutos palvelun kokonaislaadussa on hyvä.

EKP totesi kuitenkin, että euroalueen yleisiä taloustilastoja koskevat kokonaistiedot eivät vielä vastaa käyttäjien vaatimuksia.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Kansantalouden tilinpitoa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteistyökumppaneiden mielestä EMU-toimintasuunnitelman lähestymistapa on hyvä tapa edetä. Yhteistyökumppanit suhtautuvat epäillen ensisijaisten tavoitteiden asettamiseen yhteisön tilastojärjestelmässä.

Yhteensovittamista on lisättävä kaikissa komiteoissa. Yhteistyökumppaneiden mielestä yhteensovittaminen ja yhteistyö yhteisön tilastojärjestelmässä ovat parantuneet kolmen viime vuoden aikana.

c) Laatu

Ajantasaisuus on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana.

- YKHI:n pikaennakot julkaistaan nyt kahden päivän kuluessa viiteajanjakson päättymisestä ja yksityiskohtaiset tiedot 17 päivän kuluessa.

- Euroalueen ja EU:n 15 jäsenvaltion 45 päivän kuluessa julkaistavat pikaennakot saatiin valmiiksi.

- Vuotuisten tietojen ajantasaisuus parani noin vuodella 2,18 vuoteen vuoden 2002 lopussa.

d) Tehokkuus

Arviointia ei ole tehty politiikan tasolla.

e) Kansainväliset normit

Arviointia ei ole tehty politiikan tasolla.

f) Vastausrasite

Arviointia ei ole tehty politiikan tasolla.

Käyttäjien tyytyväisyydessä, yhteensovittamisessa ja työn suunnittelussa sekä tietojen laadussa on edistytty merkittävästi ajanjakson aikana.

Yhteenveto tuloksista kilpailua, verotusta ja lainsäädännön lähentämistä koskevien yhteisten sääntöjen kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
40	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
41	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
53	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

- Neuvoston päätelmät viidennestä tilanneselvityksestä tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- Viides tilanneselvitys tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

TALOUS- JA RAHAPOLITIIKKA

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
VI OSASTO: TALOUS- JA RAHAPOLITIIKKA	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	40 – Vuositilinpito 41 – Teollisuus 42 – Rahoitustilinpito 52 – Raha ja rahoitus 54 – Palvelukauppa ja maksutase 55 – Hinnat
Muita tärkeitä aihealueita	32 – Työmarkkinat 44 – Teollisuus (lyhyen aikavälin indikaattorit) 53 – Tavarakauppa

Tärkeimmät tilastovaatimukset talous- ja rahaliittoa koskevassa politiikassa

– Vakaus- ja kasvusopimuksen tilastovaatimukset, kysynnän, tuotannon, työmarkkinoiden toiminnan ja kustannusten lyhyen aikavälin indikaattorit.

Eurostatin kautta Euroopan komissio on tiiviissä yhteistyössä Euroopan keskuspankin ja myös kansallisten viranomaisten kanssa käynnistänyt EMU:n tilastovaatimuksia koskevan toimintasuunnitelman, jotta voidaan parantaa talouskehitystä euroalueella, koko EU:ssa ja EU:n jäsenvaltioissa mittaavien euroindikaattoreiden laatua ja erityisesti niiden ajantasaisuutta. Tässä suunnitelmassa, joka hyväksyttiin Ecofin-ministerineuvostossa 29. syyskuuta 2000, vahvistetaan yhteisön tilastojärjestelmän ja jäsenvaltioiden tasolla lähitulevaisuudessa toteutettavat toimenpiteet. Pannaan täytäntöön Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmästä (EKT 95) annettu asetus.

– Maksutasetilastot kootaan yhteistyössä EKP:n kanssa EMU:n toissijaisena lähentymisperusteena.

Saavutukset: Saavutuksia on kuvattu talous- ja rahaliittoa koskevalla politiikan painopistealueella 4.1 kohdan alussa.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Tärkeimpien menetelmien käyttöönotto

Useimmilla tilastollisilla aihealueilla otettiin käyttöön uusia menetelmiä ja asetuksia talous- ja rahapolitiikan tilastotarpeiden täyttämiseksi.

Vuositilinpito:

+ Vuosina 1998–2002 hyväksyttiin 17 EKT:tä koskevaa komission päätöstä ja asetusta.

+ Merkittäviä keskeneräisiä metodologisia seikkoja, kuten välillisiä rahoituspalveluja, vahvistettiin tai selkiytettiin.

Neljännesvuosi- ja ympäristötilinpito:

+ Saatiin valmiiksi ja pantiin täytäntöön metodologia 45 päivän kuluessa julkaistavia EMU:n ja euroalueen BKT:n pikaennakkoja varten.

+ Ympäristötilinpitoa varten on kehitetty metodologioita, joita testataan parhaillaan.

Rahoitustilinpito:

+ Vuonna 2002 julkaistiin käsikirja EKT 95:n rahoitustilinpidon lähteistä ja menetelmistä.

Omien varojen hallinta:

+ Tilinpidossa käytettävien lähteiden ja menetelmien kartoitukset on toimitettu tilintarkastustuomioistuimelle.

Raha ja rahoitus:

+ Pantiin täytäntöön neljännesvuosittaista rahoitustilinpitoa koskevat uudet asetukset.

+ Julkaistiin julkista alijäämää ja velkaa koskevan EKT 95:n käsikirjan toinen painos.

+ Saatiin valmiiksi verojen ja sosiaalimaksujen keräämistä neljännesvuosittain koskeva uusi käsikirja.

+ Yhteistyössä EKP:n ja kansallisten keskuspankkien kanssa saatiin päätökseen metodologinen työ, jossa varaudutaan pitkien korkojen keräämiseen lähentymistä varten liittyvistä valtioista.

Ohjelmassa vuosiksi 1998–2002 mainitut tavoitteet on saavutettu. Lisäksi yhteisön tilastojärjestelmässä on pystytty ottamaan käyttöön uusia menetelmiä EMU-toimintasuunnitelman uusien vaatimusten mukaisesti.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoamista arvioidaan säännöllisesti kahdessa asiakirjassa:

- tilanneselvitys EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta
- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista.

Yhteenveto EMU-toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä (15.1.2003) – Neuvoston päätelmät

Neuvosto hyväksyi talous- ja rahoituskomitean viidennen tilanneselvityksen tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa. Selvityksessä tarkastellaan Ecofin-neuvoston syyskuussa 2000 hyväksymän, EMU:n tilastovaatimuksia koskevan toimintasuunnitelman (jäljempänä EMU-toimintasuunnitelma) täytäntöönpanon edistymistä sekä edistymistä, jota on tapahtunut Ecofin-neuvoston tammikuussa 1999 hyväksymän, tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa annetun rahapoliittisen komitean alkuperäisen selvityksen suhteen. Ministerit päättivät viidennen tilanneselvityksen julkistamisesta.

Neuvosto katsoo, että usean jäsenvaltion on vielä tehostettava EMU-toimintasuunnitelman mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi toteuttamiaan toimia, jotta EMU:n/EU:n talous- ja rahapolitiikan laatimisessa tarvittava tilastollinen pohja parantuisi. Useiden tilastoalojen osalta ei ole vielä saavutettu vuoden 2001 lopulle ja vuoden 2002 lopulle asetettuja tavoitteita. Vaikka tilanteessa on todettu selkeää edistystä, parantamisen varaa on edelleen, erityisesti Espanjassa ja Italiassa ja jossain määrin myös Ranskassa. Maakohtaisten analyysien tekoon liittyvien tarpeiden täyttämiseksi myös Kreikan, Irlannin, Luxemburgin ja Portugalin on tehtävä enemmän työtä. Huomiota olisi kiireellisesti kiinnitettävä sellaisiin aloihin kuten institutionaalisen sektorin mukaan (kotitaloudet ja yritykset) annettavat kansantalouden tilinpidon neljännesvuositiedot; neljännesvuositiedot julkisen talouden menoista ja tuloista; työmarkkinoiden vaatimukset; teollisuuden uudet tilaukset ja ulkomaankauppaa koskevat tiedot. Lisäksi neuvosto katsoo, että rahapoliittisen komitean alkuperäisessä selvityksessä todettujen puutteiden korjaamiseksi tilastoihin sovellettavat painopistealat on määriteltävä uudelleen ja jäsenvaltioiden on toteutettava monia yhteensovitettuja toimia, erityisesti komission laatiman Euroopan talouden pääindikaattorien luettelon, maksutasetilastojen ja palveluja koskevien tilastojen osalta.

Neuvosto kehottaa jäsenvaltioiden tilastolaitoksia toteuttamaan tarvittavat toimet mahdollisimman pian. Seurantaraportti, jossa tarkastellaan myös liittyviä valtioita, on tarkoitus antaa vuonna 2004.

EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

Tiivistelmän luonnos – elokuu 2003

Elokuussa 2002 julkaistun edellisen kertomuksen jälkeen euroalueen tilastojen tarjoaminen on edelleen parantunut, mutta se ei vielä ole läheskään tyydyttävää. YKHI:n yhdenmukaistamisprosessi jatkuu. Äskettäin julkaistut tulokset koko euroalueelta ovat koskeneet seuraavia: BKT:n pikaennakko, yksityiskohtaiset kansantalouden tilinpitoa koskevat tiedot työntekijöiden palkoista sekä tietyt muuttujat ja alat lyhyen aikavälin tilastoja koskevasta asetuksesta. Ajantasaisuus on parantunut erityisesti joissakin lyhyen aikavälin indikaattoreissa. Nämä parannukset ovat tärkeitä, mutta kaikki euroalueen yleisiä taloustilastoja koskevat tiedot eivät vielä vastaa käyttäjien vaatimuksia. Kansantalouden tilinpidossa ja lyhyen aikavälin tilastoissa pääongelmana on edelleen nykyisten asetusten myöhäinen tai viivästynyt täytäntöönpano, jolloin laadukkaita euroalueen tietoja julkaistaan vain osasta nykyisten EU:n asetusten piiriin kuuluvista tiedoista. Euroalueen tulokset ovat usein myöhässä tai niitä ei saada lainkaan liian vähäisen maakohtaisen kattavuuden takia. Lyhyen aikavälin tilastoista vuonna 1998 annetun asetuksen täytäntöönpano on saatava päätökseen vuonna 2003. Nopea edistyminen uutta asetusta koskevassa lainsäädäntömenettelyssä on toivottavaa. Keskeiset neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon aggregaatit puuttuvat. Työmarkkinatilastojen alalla on merkittäviä aukkoja, vaikka työvoimakustannusindekseistä annettu uusi asetus on tärkeä edistysaskel. Lisäparannuksia tarvitaan myös YKHI:ssä (yhdenmukaistaminen ja tarkistuksen laadun parantaminen) ja ulkomaankaupan aggregaateissa (ajantasaisuus). Palvelualan tietojen puuttuminen euroalueella on edelleen merkittävä ongelma. Kausittaista ja työpäiväkohtaista tarkistusta koskevien riittävän vertailukelpoisten käytäntöjen täytäntöönpano on alkanut, mutta lopullisia tuloksia voidaan odottaa vasta pitkällä aikavälillä.

Euroopan talouden pääindikaattoreissa ja Eurooppa ensin -periaatteessa on asetettu kunnianhimoisia tavoitteita. Ne koskevat entistä parempia tai uusia tilastoja sekä entistä

parempaa yhteensovittamista Euroopassa esimerkiksi julkaisuaikataulujen ja tarkistuskäytäntöjen alalla.

Liittyvät valtiot pyrkivät täyttämään EU:n vaatimukset, ja ne ovat edistyneet viime vuoden aikana. EKP on alkanut saada tietoja, jotka ovat nykyisin saatavilla Eurostatin kautta. Ehdokasvaltioiden tilastoja koskevassa uudessa toimintasuunnitelmassa ensisijaisena tavoitteena on parantaa sellaisia tilastoja, joita tarvitaan eniten EU-jäsenyyden ensimmäisinä vuosina, kuten lähentymistä koskevia pääindikaattoreita.

Tiedonsiirto Eurostatista EKP:hen on toiminut ilman merkittäviä teknisiä ongelmia. Kansallisten tietojen täsmällisyydessä on kuitenkin edelleen puutteita, ja toimitetuissa tiedoissa on virheitä. Yleisiä taloustilastoja koskevien tietojen siirtoa EKP:stä kansallisiin keskuspankkeihin on laajennettu.

Velkaa ja alijäämää koskevien menettelyjen osalta Eurostat valvoi säännöllisesti ilmoitettujen velka- ja alijäämätilastojen laatua sekä teki useita päätöksiä merkittävien liiketoimien kohtelusta. Nämä päätökset kodifioidaan ”ESA 95 Manual on Government Deficit and Debt” -julkaisussa, jossa vahvistetaan laatuvaatimukset liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä ilmoittamiselle.

Levitys

- Useimmat taloutta ja rahoitusta koskevat julkaisut tarkistettiin uusien metodologioiden mukaisesti.

- Julkaisuohjelmaa virtaviivaistettiin, jotta voitiin keskittyä ensisijaisiin tavoitteisiin ja online-levitykseen.

  – Eurostatin www-sivustolla käytiin noin miljoona kertaa taloutta ja rahoitusta käsittelevillä sivuilla vuosina 2001 ja 2002.

  – Euroindikaattoreita käsittelevä www-sivusto on vuodesta 2000 lähtien ollut yksi Eurostatin www-sivuston suosituimmista osista.

- Tiedot julkaistaan säännöllisesti ja hyvissä ajoin ennalta vahvistettujen aikataulujen mukaan.

Esimerkkinä maksutase:

  – Julkaistujen tietojen määrä kasvoi 254 prosenttia (207 880:stä vuonna 1999 aina 735 868:aan vuonna 2002).

  – Vuosina 1999–2002 julkaistiin 29 lehdistötiedotetta, 45 ”Statistics in Focus” -julkaisua ja 17 virallista julkaisua.

Tilastollinen tuki

Kansallisille tilastolaitoksille ja ehdokasvaltioille annettiin tilastollista tukea useimmilla talous- ja rahapolitiikan aloilla uusien metodologioiden täytäntöönpanemiseksi ja maiden avustamiseksi tietojen laadun parantamisessa.

Päätelmä:

Kun otetaan huomioon EMU-toimintasuunnitelman käyttöönotto, yhteisön tilasto-ohjelma on pantu täytäntöön erittäin suuressa määrin. Ajanjakson aikana on saatu aikaan merkittäviä parannuksia, mutta tietyillä aloilla, kuten EMU:n palvelutilastoissa, on vielä edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Kansantalouden tilinpitoa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien mielestä muutos palvelun kokonaislaadussa on hyvä.

EKP totesi kuitenkin, että euroalueen yleisiä taloustilastoja koskevat kokonaistiedot eivät vielä vastaa käyttäjien vaatimuksia.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Kansantalouden tilinpitoa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteistyökumppaneiden mielestä EMU-toimintasuunnitelman lähestymistapa on hyvä tapa edetä. Yhteistyökumppanit suhtautuvat epäillen ensisijaisten tavoitteiden asettamiseen yhteisön tilastojärjestelmässä.

Yhteensovittamista on lisättävä kaikissa komiteoissa. Yhteistyökumppaneiden mielestä yhteensovittaminen ja yhteistyö yhteisön tilastojärjestelmässä ovat parantuneet kolmen viime vuoden aikana.

c) Laatu

Ajantasaisuus on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana.

- YKHI:n pikaennakot julkaistaan nyt kahden päivän kuluessa viiteajanjakson päättymisestä ja yksityiskohtaiset tiedot 17 päivän kuluessa.

- Euroalueen ja EU:n 15 jäsenvaltion 45 päivän kuluessa julkaistavat pikaennakot on saatu valmiiksi.

- Vuotuisten tietojen ajantasaisuus parani noin vuodella 2,18 vuoteen vuoden 2002 lopussa.

d) Tehokkuus

Yhteisön tilastojärjestelmä on talous- ja rahatilastoissa varsin tehokas, koska siitä saadaan toivotut tulokset, ja ajanjakson aikana on saatu aikaan säännöllisiä parannuksia.

e) Kansainväliset normit

Arviointia ei ole tehty politiikan tasolla.

f) Vastausrasite

Arviointia ei ole tehty politiikan tasolla.

Päätelmä:

Käyttäjien tyytyväisyydessä, yhteensovittamisessa ja työn suunnittelussa sekä tietojen laadussa on edistytty merkittävästi ajanjakson aikana.

Yhteenveto tuloksista talous- ja rahapolitiikan kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
40	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
41	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
42	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
43	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
52	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
54	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
55	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
57	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

- Neuvoston päätelmät viidennestä tilanneselvityksestä tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- Viides tilanneselvitys tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

YHTEINEN KAUPPAPOLITIIKKA

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
VII OSASTO: YHTEINEN KAUPPAPOLITIIKKA	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	53 – Tavarakauppa 54 – Palvelukauppa ja maksutase 57 – Muut taloustilastot (maailmanlaajuistuminen)
Muita tärkeitä aihealueita	19 – Tekninen tuki siirtymävaiheessa oleville maille 20 – Laajentumisen valmistelu 21 – Tekninen yhteistyö kolmansien maiden kanssa 42 – Rahoitustilinpito 52 – Raha ja rahoitus

Tärkeimmät tilastovaatimukset yhteisessä kauppapolitiikassa

– Kaupan tilastoja koskevien tarkistettujen kansainvälisten käsitteiden ja määritelmien – EKT 95:n käyttöönotolle välttämättömät mukaan lukien – käyttöönotto.

– Intrastatia ja Extrastatia koskevia tietoja kokoavan Comext-järjestelmän parantaminen sen tekemiseksi käyttäjäystävällisemmäksi ja sen laajentamiseksi kaupan volyymi- ja yksikköarvoindekseihin.

– Monenvälisten ja kahdenvälisten neuvottelujen tueksi tarvittavien tietojen vertailukelpoisuuden parantamista koskevien tutkimusten tekeminen kolmansien maiden kanssa.

– Kahden asetuksen kehittäminen: a) asetus maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista tilastoista; b) asetus ulkomaisten tytäryhtiöiden rakenteesta ja toiminnasta (FATS).

– Sellaisten indikaattorien kehittäminen, joilla mitataan talouden maailmanlaajuistumisen vaikutusta yritystoiminta- ja työmarkkinatilastoihin sekä kaupan tilastoihin. Erityisesti tuetaan EU:n kauppapolitiikkaa (GATS – palvelukaupan yleissopimus). Kehitetään kansainvälistä palvelukauppaa, suoria ulkomaisia sijoituksia ja ulkomaisten tytäryhtiöiden kauppaa koskevien tilastojen yksityiskohtia ja luotettavuutta.

Saavutukset: Tilastopalvelun tarjoaminen ulkomaankauppa- ja maksutasetilastoissa sekä lyhyen aikavälin tilastoissa parani merkittävästi ajanjakson aikana seuraavilla aloilla:

Tietojen laatu:

- Pantiin täytäntöön komission asetus rajatylittävistä omistusosuuksista (asetuksessa otetaan käyttöön poikkeuksellinen ilmoituskynnys).

- Ehdotus asetukseksi maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista on edennyt pitkälle, ja ryhdyttiin laatimaan ehdotusta asetukseksi ulkomaisten tytäryhtiöiden rakenteesta ja toiminnasta (FATS).

- Parannettiin makroindikaattorien ajantasaisuutta ja luotettavuutta erityisesti EMU-toimintasuunnitelman ja kauppaneuvottelujen tarpeiden yhteydessä.

- Parannettiin tietojen laatua: ennakkoarviot, laatutarkastukset, poikkeavuuksien analyysi ja laatukertomusten tuotanto.

- Pantiin täytäntöön hyödykkeitä ja asiakirjasalkun tuottoja maksutasetilastoissa koskeva uusi metodologia.

- Tehtiin useita analyyseja kauppatilastojen vertailukelpoisuuden parantamiseksi sekä kehitettiin menetelmiä ja välineitä, jotta yhteensovittamistyöhön saadaan yhteinen kehys.

Tietojen saatavuus:

- Pantiin täytäntöön ulkomaankauppa- ja maksutasetietojen tiedonkeruuverkosto ehdokasvaltioiden ja Tacis-maiden kanssa.

- Parannettiin levitystä ja ajantasaisuutta: uudelleen jäsennetyt julkaisut; ehdokasvaltioiden maksutasetietojen saatavuus New Cronos -tietokannassa.

- Intrastatia ja Extrastatia koskevia tietoja kokoavaa Comext-järjestelmää on parannettu useassa kohdassa: uudet toiminnot, tietojen entistä parempi ja helpompi online-käyttömahdollisuus sekä entistä enemmän saatavilla olevia tietoja. Erityisesti annettiin käyttöön ehdokasvaltioiden tietoja.

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien mielestä palvelun kokonaislaatu on hyvä, ja Comext-tietokannan tietoja käytetään laajasti tärkeimpien EU:n politiikkojen valmisteluun ja seurantaan.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Tärkeimpien menetelmien käyttöönotto

Uusien menetelmien käyttöönotto seuraavilla aloilla on parantanut yhteisön tilastojärjestelmän mittauskykyä maailmanlaajuistumista koskevan ilmiön osalta.

- Määritettiin ja käynnistettiin metodologioiden, organisaatioiden ja tietotekniikan kaikki näkökohdat kattava vuosien 2001–2005 strateginen suunnitelma (Edicom II).

- Parannettiin ulkomaankaupparekisterien ja yritystoimintarekisterien yhteyksiä sisäisen kaupan mittaamiseksi.

- Kehitettiin EU:n jäsenvaltioiden maksutasetietojen keruujärjestelmien muuttamista rajatylittäviä omistusosuuksia koskevan komission asetuksen takia (asetuksessa otetaan käyttöön poikkeuksellinen ilmoituskynnys).

- Ehdotus asetukseksi maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista on edennyt pitkälle, ja ryhdyttiin laatimaan ehdotusta asetukseksi ulkomaisten tytäryhtiöiden rakenteesta ja toiminnasta (FATS).

- Kehitettiin ja julkaistiin kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskeva käsikirja (Manual on Statistics of International Trade in Services) (YK, Euroopan komissio, IMF, OECD, WTO). Se sisältää viiteluokitukset ja käsitteet rajatylittävään kauppaan (EBOPS[13]) ja kaupallisen läsnäolon kautta tapahtuvaan kauppaan eli FATS-tilastoihin (ICFA[14]).

EU:n tilastomenetelmiä on kuitenkin mukautettava, jotta maailmanlaajuistumisen vaikutusta talouteen ja työmarkkinoihin voidaan mitata entistä paremmin.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen ulkomaankauppa- ja maksutasetilastoissa sekä lyhyen aikavälin tilastoissa parani merkittävästi ajanjakson aikana seuraavilla aloilla:

Tietojen laatu:

- Parannettiin makroindikaattorien ajantasaisuutta ja luotettavuutta erityisesti EMU-toimintasuunnitelman ja kauppaneuvottelujen tarpeiden yhteydessä.

- Parannettiin tietojen laatua: ennakkoarviot, laatutarkastukset, poikkeavuuksien analyysi, maksutasetilastoja koskevien neljännesvuosittaisten kertomusten tuotanto, erilaisten maksutasetta käsittelevien teknisten ryhmien suositusten soveltaminen.

- Pantiin täytäntöön hyödykkeitä ja asiakirjasalkun tuottoja maksutasetilastoissa koskeva uusi metodologia.

Tietojen saatavuus

- Pantiin täytäntöön ulkomaankauppa- ja maksutasetietojen tiedonkeruuverkosto ehdokasvaltioiden ja Tacis-maiden kanssa.

- Pantiin täytäntöön uusi asetus lyhyen aikavälin indikaattoreista ja rakennetutkimuksista muissa taloustilastoissa.

- Euroindikaattoreiden www-sivusto on yleisesti saatavilla, ja sitä parannetaan jatkuvasti.

- Otettiin käyttöön Euroopan talouden pääindikaattorien luettelo, joka sisältää laadullisia parannuksia ja välitavoitteita.

Levitys

Yhteiseen kauppapolitiikkaan liittyvien tilastojen levitystä on parannettu ajanjakson aikana.

Comext-tietokannassa käytiin yli 400 000 kertaa ajanjakson aikana.

---

13 EBOPS, Extended Balance of Payments Services.

14 Uusi ICFA-luokitus (ISIC Categories for Foreign Affiliates) perustuu ISIC-luokitukseen (kaikkia toimialoja koskeva kansainvälinen toimialaluokitusstandardi), ja siinä luotiin paras johdonmukaisuus rajatylittävää kauppaa ja kaupallista läsnäoloa koskevien tilastojen välillä.

Järjestelmän parannukset mahdollistivat tietojen integroinnin, laajat poiminnat ja entistä paremman etäkäytön. Keskimääräinen sisäinen käyttö väheni (–37 prosenttia), kun taas ulkopuolinen käyttö kasvoi (610 prosenttia) ajanjakson aikana. Poimittujen tietueiden osalta kasvu on huomattavaa (sisäinen käyttö 817 prosenttia ja ulkopuolinen käyttö 3 816 prosenttia).

Eurostatin www-sivustolla käytiin noin 366 000 kertaa ulkomaankauppaa käsittelevillä sivuilla vuosina 2000–2002.

Euroindikaattoreiden www-sivusto on ollut yksi suosituimmista sivustoista.

Tärkeimmistä tilastoista julkaistaan säännöllisesti lehdistötiedotteita ja ”Statistics in Focus” -julkaisuja:

- Vuodesta 2000 lähtien on julkaistu noin 35 ulkomaankauppaa käsittelevää ”Statistics in Focus” -julkaisua.

- Vuodesta 2000 lähtien on julkaistu noin 29 suoria ulkomaisia sijoituksia ja palvelukauppaa käsittelevää ”Statistics in Focus” -julkaisua.

- Maksutasetilastoja käsittelevien julkaisujen kokonaismäärä oli seuraava: 29 lehdistötiedotetta, 45 ”Statistics in Focus” -julkaisua ja 17 virallista julkaisua.

- Maksutasetta koskevien tietojen määrä kasvoi 254 prosenttia 207 880:stä vuonna 1999 aina 735 868:aan vuonna 2002.

Yhdessä SIGMA-julkaisussa (Bulletin of European Statistics) vuonna 2002 keskityttiin tilastoihin ja maailmanlaajuistumiseen.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin tilastollista tukea ulkomaankaupan ja maksutaseen alalla uusien metodologioiden täytäntöönpanemiseksi ja maiden avustamiseksi tietojen laadun parantamisessa.

Päätelmä:

Kun otetaan huomioon EMU-toimintasuunnitelman käyttöönotto, yhteisön tilasto-ohjelma on pantu täytäntöön yhteisen kauppapolitiikan osalta. Ajanjakson aikana on saatu aikaan merkittäviä parannuksia, mutta tietyillä aloilla, kuten EMU:n palvelutilastoissa, on vielä edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien mielestä palvelun kokonaislaatu on hyvä, ja Comext-tietokannan tietoja käytetään laajasti tärkeimpien EU:n politiikkojen valmisteluun ja seurantaan.

EKP totesi kuitenkin, että euroalueen yleisiä taloustilastoja koskevat kokonaistiedot eivät vielä vastaa käyttäjien vaatimuksia.

Maksutasetta koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjien yleinen mielipide on rohkaiseva. Useimpien mielestä palvelu on parantunut viime aikoina, ja mielipiteet ovat erittäin myönteisiä, kun kyse on tukipalvelusta ja tietojen oleellisuudesta työssä.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Tavarakauppaa koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjät ovat tyytyväisiä suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteiden toimintaan, organisaatioon ja tehokkuuteen tavarakaupan alalla.

Yhteistyökumppanit ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä yhteisön tilastojärjestelmän toimintaan lukuun ottamatta yhteisön tilastojärjestelmän kykyä oppia parhaista tilastokäytännöistä.

c) Laatu

Ajantasaisuus on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana. Ulkomaankaupan osalta yhteisön sisäistä kauppaa koskevat tiedot toimitetaan keskimäärin 7,5 päivää ennen kuuden viikon pakollista määräaikaa. Toimitusaika lyheni 9 päivää vuosina 1999–2001. Ulkomaankauppaa koskevien tietojen osalta toimitusaika lyheni 4 päivää, mutta se ylittää silti kuuden viikon rajan 2,2 päivällä.

Säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjät ovat tyytyväisiä tietojen täsmällisyyteen, luotettavuuteen, johdonmukaisuuteen, saatavuuteen, kattavuuteen ja ajantasaisuuteen. Vaikka säännölliset käyttäjät pitävät online-järjestelmän tarjoamia palveluja, CD-ROM-julkaisuja ja paperijulkaisuja riittävinä, www-käyttömahdollisuuksia ja www-sivuilta peräisin olevia tietoja (luottamuksellisuus, yhteydet tariffi- ja muihin tietoihin) on parannettava.

d) Tehokkuus

Ulkomaankauppa- ja maksutasetilastojen järjestelmä on varsin tehokas, koska siitä saadaan toivotut tulokset, ja säännöllisiä parannuksia on saatu aikaan.

e) Kansainväliset normit

Tavarakaupassa yhteisön käsitteet ovat yleisesti ottaen johdonmukaisia Yhdistyneiden Kansakuntien käsitteiden kanssa.

Luokituksia koskevassa yhteistyössä kansainvälisten organisaatioiden kanssa on saatu aikaan viiteluokitukset ja käsitteet rajatylittävään kauppaan (EBOPS[15]) ja kaupallisen läsnäolon kautta tapahtuvaan kauppaan eli FATS-tilastoihin (ICFA[16]).

Maksutaseen osalta käsitteet ovat johdonmukaisia IMF:n maksutasekäsikirjan kanssa.

Uudet maksutaseasetukset ovat täysin johdonmukaisia uuden kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of International Trade in Services) kanssa (YK, Euroopan komissio, IMF, OECD, WTO).

---

15 EBOPS, Extended Balance of Payments Services.

16 Uusi ICFA-luokitus (ISIC Categories for Foreign Affiliates) perustuu ISIC-luokitukseen (kaikkia toimialoja koskeva kansainvälinen toimialaluokitusstandardi), ja siinä luotiin paras johdonmukaisuus rajatylittävää kauppaa ja kaupallista läsnäoloa koskevien tilastojen välillä.

f) Vastausrasite

Tavarakaupassa sähköisten kauppailmoitusten kasvu 68 prosentista vuonna 1998 aina 74 prosenttiin vuonna 2000 vähensi osaltaan vastausrasitetta.

Päätelmä:

Kaikki ohjelmastrategiat ovat parantuneet ajanjakson aikana tavarakauppa- ja maksutasetilastoissa.

Yhteenveto tuloksista yhteisen kauppapolitiikan kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
53	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
54	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan
57	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

- Neuvoston päätelmät viidennestä tilanneselvityksestä tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- Viides tilanneselvitys tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa

- EKP:n laatukertomus yleisistä taloustilastoista

- Tavarakauppaa koskeva säännöllinen arviointi

SOSIAALIPOLITIIKKA, KOULUTUS, AMMATILLINEN KOULUTUS JA NUORISO

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XI OSASTO: SOSIAALIPOLITIIKKA, KOULUTUS, AMMATILLINEN KOULUTUS JA NUORISO	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	31 – Väestö 32 – Työmarkkinat 33 – Koulutus 35 – Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja 36 – Tulojen jakautuminen ja elinolot 37 – Sosiaaliturva 38 – Muut sosiaalitilastot (asumistilastot)

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Väestöä ja muuttoliikkeitä koskevan työn vahvistaminen ja analysointi.

– Työttömyyttä ja työmarkkinoita koskevien yhdenmukaistettujen tilastojen kehittäminen (esim. työvoimatutkimus, neljännesvuosittaiset työvoimakustannustilastot).

– Uusien ja nykyisten tietoja koskevien vaatimusten täyttäminen jatkuvan ammatillisen koulutuksen alalla.

– Terveyttä ja turvallisuutta koskevien tilastohankkeiden jatkaminen.

– Tulojen jakautumista, elinoloja ja sosiaalista syrjäytymistä koskevien tilastojen parantaminen.

– Ajankäyttötutkimusta koskevan työn yhteensovittaminen.

– Sosiaaliturvatilastojen vahvistaminen.

Vuodesta 2000 lähtien Lissabonin, Cardiffin ja Luxemburgin huippukokousten sosiaalipolitiikkaa koskevista erityismääräyksistä tuli työohjelman kehittämisen pääasiallisia viitekohtia.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet sosiaalipolitiikan alalla on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia uusien menetelmien ja normien täytäntöönpanossa, tilastopalvelun tarjoamisessa ja levityksessä väestön, työmarkkinoiden, koulutuksen, terveyden, turvallisuuden, tulojen jakautumisen ja sosiaaliturvan alalla. Yhteisön tilasto-ohjelma on osoittanut kykenevänsä täyttämään Lissabonin huippukokouksen uudet tilastovaatimukset.

Jotkin hankkeet koulutustilastojen alalla ovat viivästyneet voimavarojen rajallisuuden takia.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Uusia normeja ja menetelmiä otettiin käyttöön kaikilla tilastollisilla aihealueilla:

Väestö

- Vuoden 2001 väestönlaskentaa koskevaa tiedonkeruuta varten laadittiin Eurostatin ja ECE:n yhteiset suositukset, joita käytettiin tiedonkeruuseen 32 maassa.

- Kehitettiin uusi metodologia yhdenmukaistettujen väestöindikaattorien laskentaa varten.

- Käynnistettiin useita tutkimuksia, joilla tuetaan Eurostatin yhdenmukaistettujen väestöennusteiden seuraavaa merkittävää tarkistusta.

Työmarkkinat

- Otettiin käyttöön työttömyyden yhdenmukaistettu määritelmä.

- Neljännesvuosittaista työvoimakustannusindeksiä parannettiin antamalla uusi neuvoston asetus ja sisällyttämällä siihen ehdokasvaltioiden tulokset.

- On hyväksytty neuvoston puiteasetus työvoimakustannuksia ja palkkarakennetta koskevista tilastoista sekä siihen liittyvät komission asetukset. Jäsenvaltiot ja liittyvät valtiot ovat toimittaneet tiedot ensimmäiseen työvoimakustannustutkimukseen tämän asetuksen nojalla.

Koulutus

- Laadittiin oikeusperusta ammatillista koulutusta varten.

- Kehitettiin ja pantiin täytäntöön yksityiskohtainen luokitus koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen alalla ISCED 97:n perusteella (myös käsikirja).

- Kehitettiin puite-ehdotus ”elinikäisen oppimisen mittaamiseen” (TF MLLL:n raportti).

- Tehtiin aikuiskoulutustutkimusta koskevaa valmistelutyötä.

Sosiaaliturva

- Kehitettiin ESSPROS:n tietojen ja kansantalouden tilinpitoa koskevien tietojen välisiä yhteyksiä sosiaaliturvan alalla.

- Kehitettiin metodologia työmarkkinapolitiikkaa koskevaa tiedonkeruuta varten.

Tulojen jakautumisen ja elinolojen aihealueella kehitettiin edelleen tuloja koskevaa Eurostatin metodologiakäsikirjaa, mutta sen valmistuminen viivästyi voimavarojen rajallisuuden takia.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen lisääntyi merkittävästi seuraavilla aloilla.

Väestö

- Parannettiin muuttoliike- ja turvapaikkatilastojen kattavuutta ja yhdenmukaistamista.

- Käynnistettiin uusi tiedonkeruu turvapaikanhakijoita ja laitonta maahanmuuttoa koskevien kuukausittaisten tietojen osalta sekä laajennettiin sitä Keski- ja Itä-Euroopan maihin, Islantiin ja Norjaan. Ryhdyttiin laajentamaan näiden tietojen julkaisemista.

Työmarkkinat

- Jatkuva työvoimatutkimus pantiin täytäntöön useimmissa jäsenvaltioissa.

- Työvoimatutkimuksen tilapäiset osuudet pantiin täytäntöön useimmissa jäsenvaltioissa ja liittyvissä valtioissa.

- Työvoimakustannuksista, vuosiansioista ja minimipalkoista saadaan vuotuisia tietoja uuden ”herrasmiessopimuksen” perusteella.

- Kuukausittaiset työttömyysennusteet on julkaistu aikataulun mukaisesti vuodesta 2000 lähtien jäsenvaltioissa ja liittyvissä valtioissa.

- Tehtiin avoimia työpaikkoja koskevia koetutkimuksia.

Koulutus

- Kehitettiin ja pantiin täytäntöön yritysten henkilöstökoulutustutkimus (mukaan luettuna levitys).

- Ehdokasvaltiot ja Kaakkois-Euroopan maat otettiin täysimääräisesti mukaan koulutusta koskevaan tiedonkeruuseen.

- Kehitettiin integroitu tuotantotietokanta koulutustilastoja varten.

- Pantiin täytäntöön koulusta työelämään siirtymistä koskeva vuoden 2000 työvoimatutkimuksen tilapäinen osuus ja analysoitiin sitä.

- Kehitettiin elinikäistä oppimista koskeva vuoden 2003 työvoimatutkimuksen tilapäinen osuus.

- Toteutettiin koulutusta ja ammatillista koulutusta koskevien työvoimatutkimuksen vakiomuuttujien arviointi ja tarkistus.

- Toteutettiin vieraiden kielten oppimista kouluissa koskeva tiedonkeruukokeilu.

Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja

- Työterveys- ja työturvallisuustilastoissa toteutettiin tavanomaista tiedonkeruuta ja kehitettiin edelleen metodologiaa.

- Euroopan *työtapaturmatilastoissa (ESAW)* toteutettiin vuosien 1994–2000 tilastojen analyysi ja levitys (vaiheen II tiedot, mukaan luettuina pienet ja keskisuuret yritykset, alustavat tiedot sosioekonomisista kustannuksista, työmatkaonnettomuudet).

Tulojen jakautuminen ja elinolot

- Annettiin tietoja EU:n jäsenvaltioiden rakenneindikaattoreista ja Laeken-indikaattoreista.

- Köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevassa työssä, jota tehdään yhteistyössä sosiaaliturvakomitean indikaattoriryhmän kanssa, edistyttiin tuntuvasti.

- Kotitaloustutkimuksen tiedot uudelta kierrokselta (1999) ovat lähes valmiit.

- Kotitaloustutkimuksen tiedonkeruu (ja vastaava metodologia) ulotettiin ehdokasvaltioihin.

Sosiaaliturva

- Säännöllinen ESSPROS:n tiedonkeruu kattaa 20 maata.

- Käynnistettiin uusi tiedonkeruu eläkkeensaajien määrästä.

- Käynnistettiin työmarkkinapolitiikan menoja ja toimijoita koskeva tiedonkeruukokeilu sekä tulosten arviointi.

- Toteutettiin neljä kattavaa tiedonkeruuta kolmesta tuotteesta: menoista, toimijoista ja toimenpiteiden laatua koskevista tiedoista.

- Tuotettiin rakenneindikaattoreita keväällä 2003 neuvostolle annettavaa kertomusta varten.

Levitys

Levityksen alalla saatiin aikaan useita parannuksia, kuten tietokantojen laajentaminen, online-levityksen lisääminen ja julkaisuohjelman virtaviivaistaminen:

- Julkaistiin vuoden 2000, 2001 ja 2002 raportit sosiaalisesta tilanteesta Euroopan unionissa (”Social situation in the European Union”) yhteistyössä työllisyyden ja sosiaaliasioiden PO:n kanssa.

- Tuotettiin ”Living Conditions in Europe” -julkaisu (vuoden 2000 painos).

- Tuotettiin tasa-arvoa käsitteleviä julkaisuja.

- Julkaistiin maksutta www:ssä yli 100 ”Statistics in Focus” -julkaisua monenlaisista väestö- ja sosiaalitilastoihin liittyvistä aiheista.

Tulosten perusteella sosiaalitilastojen käyttö on lisääntynyt merkittävästi:

- Tietokantapoiminnat lisääntyivät 700 prosenttia.

- Tätä aihetta käsittelevillä www-sivuston sivuilla käytiin 1,1 miljoonaa kertaa, mikä vastaa 19:ää prosenttia kaikista käynneistä Eurostatin www-sivustolla.

- Vuodesta 1998 lähtien tutkijoille on levitetty ECHP:n mikrotietoja sisältävää CD-ROM-levyä.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille ja Välimeren alueen maille annettiin vahvaa tilastollista tukea useimmilla sosiaalitilastojen aloilla.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet sosiaalipolitiikan alalla on saavutettu. Uusien menetelmien ja normien käyttöönotossa, tilastopalvelujen tarjoamisessa ja levityksessä on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Yhteisön tilastojärjestelmä on osoittanut kykenevänsä täyttämään Lissabonin huippukokouksen uudet tilastovaatimukset.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Työvoimatutkimusta koskevan säännöllisen arvioinnin ja käyttäjien tyytyväisyyttä koskevan kyselyn mukaan käyttäjät ovat kaiken kaikkiaan tyytyväisiä Eurostatin tarjoaman palvelun kokonaislaatuun. Käyttäjät arvostavat suuresti tietojen oleellisuutta ja täsmällisyyttä, mutta he ovat tyytymättömiä ajantasaisuuteen.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Yleisesti ottaen yhteistyökumppanit pitävät yhteisön tilastojärjestelmän suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteita riittävinä, vaikka tilastoalueiden välillä onkin eroja. Kaikki yhteistyökumppanit myöntävät yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyön ja yhteensovittamisen yleisessä tasossa tapahtuneet parannukset sekä kansallisessa tilastotuotannossa tapahtuneet parannukset.

Yhteensovittamista kansainvälisten laitosten, komission pääosastojen (koulutuksen ja kulttuurin PO:n sekä työllisyyden PO:n) ja CEDEFOPin kanssa on kehitetty merkittävästi ohjelman tehostamiseksi.

c) Laatu

Käyttäjien mielestä muutos palvelun kokonaislaadussa on myönteinen. Tietojen ajantasaisuus on parantunut merkittävästi eli 25 prosenttia (yhden vuoden), mutta käyttäjät ovat edelleen tyytymättömiä.

d) Tehokkuus

Ohjelman tehokkuutta ei ole arvioitu. Lisääntynyt yhteensovittaminen kansainvälisten järjestöjen välillä ja unionin toimielimissä, entistä parempi käyttäjien vaatimusten tunnistaminen sekä sosiaalitilastojen lisääntynyt levitys antavat kuitenkin aihetta olettaa, että ohjelman tehokkuus on parantunut ajanjakson aikana.

e) Kansainväliset normit

Merkittävä edistyminen metodologisessa työssä yhteistyössä kansainvälisten organisaatioiden kanssa on tehnyt yhteisön tilastoista entistä vertailukelpoisempia. Etenkin äskettäin kehitetyssä SILC-hankkeessa noudatetaan useimpia Canberran ryhmän tulosuosituksia.

f) Vastausrasite

Vastausrasite väheni muuttoliike- ja väestötilastojen alalla yhteisen tiedonkeruun täytäntöönpanon takia.

<u>Päätelmä</u>

Ohjelmastrategioissa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

<u>Toissijaisuusperiaate</u>

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin sosiaalitilastojen alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Sosiaalitilastot eivät nykyisin saa tarpeisiin suhteutettuna riittävästi voimavaroja. Yhteisön ”sosiaalisesta” ulottuvuudesta on tullut paljon tärkeämpi kuin yhteisön alkuaikoina. Rooman sopimuksessa käsitellään hyvin vähän sosiaalipolitiikkaa (painopisteenä on talouspolitiikka), mutta Maastrichtin ja Amsterdamin sopimusten jälkeen noin kolmasosa yhteisön tärkeinä pitämistä aiheista (noin seitsemän nykyisen perustamissopimuksen 21 osastosta) on ”sosiaalisia”. Lissabonin Eurooppa-neuvostossa vuonna 2000 sovittiin, että päämääränä on luoda tietoon perustuva talous, joka kykenee lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta, sekä mitata saavutettua edistymistä rakenneindikaattorien avulla. Noin kolmasosa rakenneindikaattoreista on ”sosiaalisia”, joten työn määrä sosiaalialalla, mukaan luettuna indikaattorien määrittäminen ja tarjoaminen, on kasvanut suuresti vuodesta 2000.

Voimavarat eivät sen sijaan ole lisääntyneet. Tämä johtuu siitä, että tilastollisten voimavarojen yleinen kohdentaminen eri tilastoalueilla ei ole juuri muuttunut alkuajoista, jolloin sosiaaliset aiheet eivät olleet läheskään yhtä tärkeitä kuin taloudelliset aiheet (tai maatalous tai teollisuus). Tilastollisten voimavarojen kokonaismäärä ei ole kasvanut, joten sosiaalialalla on tehtävä entistä enemmän työtä samoin voimavaroin. Tilasto-ohjelmassa on monta tärkeää osuutta, joissa Eurostatilla on vain yksi vakinainen virkamies tai jopa vähemmän.

Jotkin hankkeet koulutus- ja terveystilastojen alalla ovat viivästyneet voimavarojen rajallisuuden takia. Eurostat pyrkii nyt määrittämään sosiaalitilastoja varten uuden strategian (Ateenassa pidettävästä DGINS-konferenssista alkaen), jotta se voi vastata tarpeiden lisääntymistä koskevaan haasteeseen. Voimavaroja on lisättävä, jotta strategia voidaan toteuttaa.

Yhteenveto tuloksista sosiaalitilastojen kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
31	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
32	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
33	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
35	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
36	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
37	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
38	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

KULTTUURI

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XII OSASTO: KULTTUURI	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	34 – Kulttuuri

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

Kulttuuritilastojen kehittäminen olemassa olevista lähteistä.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kulttuurin alalla on saavutettu vain osittain Eurostatin voimavarojen vähyyden takia.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Merkittävä metodologinen kehitystyö, tiedonkeruu ja analyysit koskivat kolmea pääaihetta:

- kulttuurialan työllisyys: alustava tiedonkeruu ja arviointi kulttuurialan työllisyydestä kaikissa jäsenvaltioissa

- kulttuurimenot ja kulttuurin rahoitus: mittauskysymyksissä saavutettiin huomattavaa metodologista edistymistä

- osallistuminen kulttuuritoimintoihin: kehitettiin kyselylomake, jota käytettiin Eurobarometri-tutkimuksessa.

Metodologinen kertomus kulttuuritilastoista EU:ssa.

Kattava ehdotus kulttuuritoimintoihin osallistumista koskevasta laajasta tutkimuksesta.

Kaikki työ on viivästynyt Eurostatin voimavarojen vähyyden takia. Tavoite on saavutettu osittain.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen rajoittui menetelmien määrittämiseen ja tiedonkeruuseen Eurobarometri-tutkimuksen kautta. Tilastopalvelun tarjoaminen on parantunut, mutta kehitettyjen normien täysimääräinen täytäntöönpano vaatii paljon työtä.

Levitys

Eurobarometri-tutkimuksen tuloksia levitettiin lehdistöpääosaston kautta.

Tilastollinen tuki

Tukea ei annettu.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kulttuurin alalla on saavutettu vain osittain Eurostatin voimavarojen vähyyden takia.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tietoa ei ole saatavilla.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Tietoa ei ole saatavilla.

c) Laatu

Tietoa ei ole saatavilla.

d) Tehokkuus

Tietoa ei ole saatavilla.

e) Kansainväliset normit

Tietoa ei ole saatavilla.

f) Vastausrasite

Tietoa ei ole saatavilla.

Päätelmä

Ohjelmastrategioissa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin sosiaalitilastojen alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Yhteenveto tuloksista kulttuurin kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
34	Osittain saavutettu	Parantunut	Ei levitystä	Ei tukea

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

KANSANTERVEYS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XIII OSASTO: KANSANTERVEYS	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	35 – Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja 37 – Sosiaaliturva

Tilastotyön päätavoitteet

– Vakiinnutetaan yhteisön terveysindikaattorit ja samalla määritellään jäsenvaltioiden, komission ja kansainvälisten organisaatioiden kesken vaihdettavat tiedot sekä työstetään käsitteitä tietojen vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.

– Kehitetään yhteisön laajuinen verkosto (joka perustuu IDA-CARE-telematiikkahankkeeseen) terveyttä koskevien tietojen vaihtamiseksi ja siirtämiseksi jäsenvaltioiden, komission ja kansainvälisten järjestöjen välillä.

– Kehitetään menetelmät ja välineet, joita tarvitaan terveystilannetta, kehityssuuntia, terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja toimintaohjelmien vaikutuksia terveyteen koskevissa analyyseissa ja selvityksissä.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kansanterveyspolitiikan alalla on saavutettu. Uusien menetelmien ja normien käyttöönotossa on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Uusien metodologioiden täytäntöönpanoa ei kuitenkaan ole vielä saatu päätökseen, ja myös tuki oli vähäistä voimavarojen rajallisuuden takia.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Uusia normeja ja menetelmiä kehitettiin ja otettiin käyttöön työterveyden ja työturvallisuuden sekä sosiaaliturvan alalla:

Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja

- Kuolemansyiden osalta käytäntöjen parantamista ja kodifiointia koskevassa hankkeessa annettiin suosituksia.

- Laadittiin vähimmäistason eurooppalainen terveysmoduuli (MEHM), joka sisällytetään tulo- ja elinolotilastoihin (EU-SILC). Sosiaalitilastojohtajat hyväksyivät strategian, joka koskee Euroopan terveystutkimusjärjestelmän (EHSS) ja erityisesti Euroopan terveyshaastattelututkimuksen (ECHIS) täytäntöönpanoa vuoteen 2006 mennessä kansallisiin tutkimuksiin sisällytettävien vakiomoduulien (MEHM, terveydentila, terveyteen vaikuttavat tekijät, terveydenhoidon käyttö, taustamuuttujat) perusteella.

- *Terveydenhoitotilastoissa (CARE)* annettiin ohjeita ja toteutettiin kokeiluja, jotka koskivat terveystilinpitojärjestelmän (System of Health Accounts, SHA) täytäntöönpanoa vaiheittain. Kyse on paitsi uusista rahoitustiedoista myös olemassa olevien tietojen (voimavaroja ja työvoimaa koskevien tietojen) mukauttamisesta uusiin edellytyksiin.

- *Euroopan ammattitautitilastoissa (EODS)* otettiin käyttöön metodologia ja luokitukset sekä pantiin täytäntöön vuonna 2001 (14 jäsenvaltiossa) ensimmäinen vaihe, joka sisältää altistuksia, vakavuusastetta ja lääketieteellisiä diagnooseja koskevat tiedot.

Sosiaaliturva

- Kehitettiin ESSPROS:n tietojen ja kansantalouden tilinpitoa koskevien tietojen välisiä yhteyksiä sosiaaliturvan alalla.

- Kehitettiin metodologia työmarkkinapolitiikkaa koskevaa tiedonkeruuta varten.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen lisääntyi merkittävästi seuraavilla aloilla.

Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja

- *Kuolemansyiden* osalta analysoitiin ja levitettiin vuosien 1994–2000 tilastoja.

- *Terveystutkimuksen ja terveyteen liittyvän tutkimuksen* (HIS) tietojen osalta kerättiin ja analysoitiin terveysmoduulien 12 kohdan tietoja kansallisissa väestötutkimuksissa vuonna 1999, ja tätä laajennettiin 18 kohtaan toisessa tiedonkeruussa vuonna 2002.

Levitys

Levityksen alalla saatiin aikaan useita parannuksia, kuten tietokantojen laajentaminen, online-levityksen lisääntyminen ja julkaisuohjelman virtaviivaistaminen:

- Julkaistiin vuoden 2000, 2001 ja 2002 raportit sosiaalisesta tilanteesta Euroopan unionissa (”Social situation in the European Union”) yhteistyössä työllisyyden ja sosiaaliasioiden PO:n kanssa.

- Tuotettiin ”Living Conditions in Europe” -julkaisu (vuoden 2000 painos).

- Julkaistiin maksutta www:ssä yli 100 ”Statistics in Focus” -julkaisua monenlaisista väestö- ja sosiaalitilastoihin liittyvistä aiheista, kuten terveydestä ja sosiaaliturvasta.

Tulosten perusteella kansanterveystietojen käyttö on lisääntynyt merkittävästi:

- Tietokantapoiminnat lisääntyivät 700 prosenttia.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille ja jäsenvaltioille annettiin jonkin verran tilastollista tukea uusien metodologioiden täytäntöönpanemiseksi.

Päätelmä

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kansanterveyspolitiikan alalla on saavutettu. Uusien menetelmien ja normien käyttöönotossa on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Uusien metodologioiden täytäntöönpanoa ei kuitenkaan ole vielä saatu päätökseen, ja myös tuki oli vähäistä voimavarojen rajallisuuden takia.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Käyttäjien lisääntyvä kiinnostus kansanterveys- ja sosiaaliturvatilastoja kohtaan on myönteinen osoitus heidän tyytyväisyydestään. Käyttäjien tyytyväisyyden arvioimiseksi tehtiin kuitenkin kyselyjä.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Yleisesti ottaen yhteistyökumppanit pitävät yhteisön tilastojärjestelmän suunnittelu- ja yhteensovittamisrakenteita riittävinä, vaikka tilastoalueiden välillä onkin eroja. Kaikki yhteistyökumppanit myöntävät yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyön ja yhteensovittamisen yleisessä tasossa tapahtuneet parannukset sekä kansallisessa tilastotuotannossa tapahtuneet parannukset.

Yhteensovittamista kansainvälisten laitosten (WHO, OECD) ja komission pääosastojen (terveys- ja kuluttaja-asiat sekä työllisyys) kanssa on kehitetty merkittävästi ohjelman tehokkuuden parantamiseksi. Tilasto-ohjelmakomitean pyynnöstä kansanterveysalan työtä kehitettiin jäsenvaltioiden kanssa muodostettujen kumppanuuksien kautta terveystilastoja käsittelevässä johtoryhmässä.

c) Laatu

Ohjelman täytäntöönpanon takia tietojen kattavuus on parantunut merkittävästi, sillä terveys- ja turvallisuustilastoissa sekä sosiaaliturvatilastoissa on saatavilla noin 4,5 miljoonaa tietoa (lähde: New Cronos), kun niitä oli ajanjakson alkaessa satojatuhansia.

d) Tehokkuus

Terveys- ja sosiaaliturvatilastoja koskeva järjestelmä on varsin tehokas, koska siinä saavutettiin ohjelman tavoitteet. Ohjelman tehokkuudesta ei kuitenkaan tehty arviointia.

e) Kansainväliset normit

Merkittävä edistyminen metodologisessa työssä yhteistyössä kansainvälisten organisaatioiden kanssa on tehnyt yhteisön tilastoista entistä vertailukelpoisempia. Vammaisuuden osalta Eurostat toimi maailmanlaajuisella tasolla Yhdistyneissä Kansakunnissa.

f) Vastausrasite

Vastausrasite väheni asteittain kuolemansyy- ja työtapaturmatilastojen alalla.

Päätelmä

Ohjelmastrategioissa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin terveys- ja turvallisuustilastojen sekä sosiaaliturvatilastojen alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Jotkin terveystilastohankkeet ja tuki ehdokasvaltioille ovat viivästyneet voimavarojen rajallisuuden takia. Myös henkilövoimavarojen pysyvyys ja vakaa rahoitus muista pääosastoista ovat suuria ongelmia, ja ne vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen.

Yhteenveto tuloksista kansanterveyden kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
35	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
37	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

KULUTTAJANSUOJA

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XIV OSASTO: KULUTTAJANSUOJA	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	35 – Terveys, turvallisuus ja kuluttajansuoja 36 – Tulojen jakautuminen ja elinolot

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Annetaan teknistä apua tietojen keräämisessä ja arvioimisessa.

Saavutukset: Kehitettiin metodologia ja kerättiin tietoja ”Consumers in Europe” -julkaisua varten.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Kehitettiin uusi metodologia ja kerättiin tietoja ”Consumers in Europe” -julkaisua varten.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Kuluttajia koskevia tietoja on saatavilla ”Consumers in Europe” -julkaisussa ja vastaavissa tietokannoissa.

Levitys

On tuotu esille useita kuluttajansuojaan liittyviä näkökohtia:

- Julkaistiin vuoden 2000, 2001 ja 2002 raportit sosiaalisesta tilanteesta Euroopan unionissa (”Social situation in the European Union”) yhteistyössä työllisyyden ja sosiaaliasioiden PO:n kanssa.

- Tuotettiin ”Living Conditions in Europe” -julkaisu (vuoden 2000 painos).

- Julkaistiin maksutta www:ssä yli 100 ”Statistics in Focus” -julkaisua monenlaisista väestö- ja sosiaalitilastoihin liittyvistä aiheista.

Tilastollinen tuki

Tukea ei annettu.

Päätelmä

Terveys- ja kuluttaja-asioiden PO on viime aikoina pyrkinyt huomattavasti tukemaan Eurostatia. Suurelta osin näiden pyrkimysten takia kuluttajansuoja on yksi komission vuoden 2003 tilasto-ohjelman ensisijaisista tavoitteista, ja se on näkyvässä asemassa yhteisön tilasto-ohjelmassa vuosiksi 2003–2007. Tästäkään huolimatta merkittävää edistymistä ei ole saatu aikaan.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tietoa ei ole saatavilla.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Tietoa ei ole saatavilla.

c) Laatu

Tietoa ei ole saatavilla.

d) Tehokkuus

Tietoa ei ole saatavilla.

e) Kansainväliset normit

Tietoa ei ole saatavilla.

f) Vastausrasite

Tietoa ei ole saatavilla.

Päätelmä:

Ohjelmastrategioissa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin kuluttajansuojan alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Tämän aihealueen voimavarat ovat nykyisin erittäin rajalliset, ja niitä on lisättävä, jos halutaan edistyä.

Yhteenveto tuloksista kuluttajansuojan kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
35	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea ei anneta
36	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea ei anneta

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

EUROOPAN LAAJUISET VERKOT

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XV OSASTO: EUROOPAN LAAJUISET VERKOT	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	45 – Energia ja raaka-aineet 48 – Liikenne 49 – Tietoliikenne
Muita tärkeitä aihealueita	73 – Tiede ja tekniikka 53 – Tavarakauppa

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

Tarjotaan tarvittavia tilastotietoja ja -palveluja, jotta voidaan mahdollistaa

– energian sisämarkkinoiden toimivuuden seuranta (energiataseet, ulkomaankauppa, lyhyen aikavälin suuntaukset, rakennetiedot)

– kilpailun toimivuuden arviointi verkkotoimialoilla, mukaan luettuna loppukäyttäjien hintojen läpinäkyvyys

– toimitusvarmuuteen liittyvien kysymysten seuranta.

Parannetaan tilastojärjestelmää, jotta voidaan entistä paremmin vastata kestävää kehitystä koskeviin kysymyksiin erityisesti seuraavilla aloilla:

– uusiutuvat energialähteet

– energian järkiperäinen käyttö (sähkön ja lämmön yhteistuotanto, energiatehokkuus).

Parannetaan energian loppukäyttöön liittyvää tietoutta suorien kuluttajatutkimusten avulla.

Integroidaan liittyvät valtiot vähitellen yhteisön tilastojärjestelmään siten, että parannetaan niiden järjestelmiä EU:n normien mukaisesti ja perustetaan säännöllinen raportointijärjestelmä.

Luodaan viitetietojen levitysympäristö.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet Euroopan laajuisten verkkojen alalla on saavutettu. Uusien menetelmien täytäntöönpanossa, tilastopalvelun tarjoamisessa ja levityksessä on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana, mutta ajantasaisuudessa on vielä edistyttävä.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Uusia menetelmiä otettiin käyttöön tavoitteiden mukaisesti seuraavilla aloilla:

Energia

Kehitettiin uusia metodologioita tai parannettiin niitä sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä kulutuksen (astepäivämenetelmä) alalla.

Liikenne

- Eurostat kehitti uuden kansainvälisen tavaraliikenneluokitusstandardin (NST-2000), joka hyväksyttiin Euroopan tilastokonferenssissa (CES) vuonna 2002.

- Tieliikenteen tilastoista vuonna 1980 annettu direktiivi korvattiin uudella neuvoston asetuksella, ja tietoja kerättiin uuden asetuksen mukaisesti.

- Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät kaksi uutta asetusta rautatie- ja lentoliikennetilastoista.

- Komissio hyväksyi kuusi täytäntöönpanosäädöstä (tie- ja meriliikennetilastoista).

- Julkaistiin intermodaalista tavaraliikennettä koskeva metodologinen työ ja pääindikaattoreita.

Tietoliikenne

- Kehitettiin tilastollinen kehys, johon kuuluu tietoyhteiskuntaa koskeva strateginen suunnitelma.

- Tehtiin metodologista työtä, jotta voidaan ottaa huomioon merkittävät muutokset ja uudet kohdat tietoliikennetilastoissa.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelun tarjoaminen Euroopan laajuisten verkkojen alalla parani ajanjakson aikana, koska liikenteestä ja tietoliikenteestä saatavilla olevien tietojen määrä lisääntyi. Saataville tuli kaikkia liikennemuotoja ja tietoyhteiskuntaa koskevia tietoja.

Levitys

Energiaan, liikenteeseen ja tietoliikenteeseen liittyvien tilastojen levitys on parantunut ajanjakson aikana. Esimerkiksi liikenteen osalta tietokantapoiminnat lisääntyivät 83 prosenttia.

”Statistics in Focus” -julkaisuja julkaistiin paperi- ja online-muodossa (maksutta), ja niissä käsiteltiin seuraavia pääaiheita:

Energia:

- EU:n sisäiset raakaöljytoimitukset

- öljytalous

- maakaasutalous

- teollisuuden ja kotitalouksien sähkön hinnat

- kaasun hinnat

Liikenne:

- maanteiden tavaraliikenne

- sisävesiväylät

- liikenteen infrastruktuuri

- meriliikenne

Tietoliikenne:

- tietoyhteiskuntaa koskevat tilastot

- tietoliikenne Euroopassa

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin tilastollista tukea liikenne-, energia- ja tietoliikennetietojen mukauttamiseksi EU:n asetuksiin.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet Euroopan laajuisten verkkojen alalla on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta ajantasaisuudessa on vielä edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

PO:n huomioiden mukaan tiedot viimeaikaisista säädöksistä, erityisesti meriliikennetilastot, ovat hyödyllisiä politiikoista vastaaville yksiköille.

Ongelmina ovat edelleen

- epäjohdonmukaisuus Eurostatin tilastojen ja muiden tietolähteiden välillä

- hidas reagointi uusiin tietotarpeisiin esimerkiksi liikennemuotojakaumaa koskevissa tiedoissa vuoden 2001 valkoisen kirjan yhteydessä.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Työn suunnittelua on parannettu:

- Vuotuista työohjelmaa on tarkistettu vuotuisissa yhteensovittamiskokouksissa jäsenvaltioiden kanssa (liikennetilastojen yhteensovittamiskomitea).

- Vuotuisesta työohjelmasta johtuvat tavoitteet on määritetty yksikkö- ja prosessitasolla yksikön kehittämissuunnitelmassa (PDU).

c) Laatu

Uudet säädökset ovat osaltaan ratkaisseet joitakin laatuongelmia (erityisesti tieliikennetilastoissa). Muilla aloilla tietojen määrän lisääntyminen on kuitenkin tuonut uusia tietojen laatuun liittyviä ongelmia.

d) Tehokkuus

Liikenne-, energia- ja tietoliikennetilastoja koskevassa ohjelmassa on tehokkaasti parannettu eri liikennemuotojen kattavuutta sekä lisätty kerättävien ja levitettävien tietojen määrää.

Henkilövoimavarojen puute on kuitenkin hidastanut edistymistä politiikan pääindikaattorien määrittämisessä sekä uusien liikenne- ja tietoliikennetilastoalueiden kehittämisessä.

e) Kansainväliset normit

Yhteisön tilastot ovat nykyisin entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa seuraavien parannusten takia:

- Eurostat on ollut laatimassa ECE:n 55 jäsenvaltion liikennetilastosanaston 3. painosta.

- Ehdokasvaltiot (laajentumisen yhteydessä) ja Välimeren alueen maat (MED-TRANS-hankkeessa) ovat keränneet liikennetilastoja yhteisön menetelmien mukaisesti.

f) Vastausrasite

Liikenteen alalla vastausrasite on lisääntynyt tuntuvasti uusien säädösten takia.

Päätelmä:

Kaikki ohjelmastrategiat ovat parantuneet ajanjakson aikana vastausrasitetta lukuun ottamatta.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin tällä alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Koska liikennetilastoja koskeva tiedonkeruu perustuu enimmäkseen säädöksiin, jäsenvaltiot ovat periaatteessa hyväksyneet huomattavien lisävoimavarojen kohdentamisen kansallisella ja alueellisella tasolla yhteisen liikennepolitiikan tietotarpeiden täyttämiseksi. Jäsenvaltiot ja parlamentti eivät kuitenkaan ole ottaneet huomioon vastaavaa Eurostatin henkilövoimavarojen lisäämisen tarvetta, joten on ollut välttämätöntä ryhtyä ulkoistamaan kaikkea tavanomaista tilastotuotantotyötä, johon ei sisälly luottamuksellisia tietoja.

Yhteenveto tuloksista liikenteen kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
45	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
48	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Merkittävästi parantunut	Vahvaa tukea annetaan
49	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan

Viitteet:

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

TEOLLISUUS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XVI OSASTO: TEOLLISUUS	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	44 – Teollisuus 45 – Energia ja raaka-aineet 66 – Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot
Muita tärkeitä aihealueita	53 – Tavarakauppa

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Yritystoiminnan rakennetilastoista ja teollisuuden lyhyen aikavälin indikaattoreista annettujen asetusten täytäntöönpano.

– Prodcom-järjestelmän yksinkertaistaminen ja tehostaminen.

– Tulevaisuuden terästilastojen integroiminen nykyisiin teollisuustilastojärjestelmiin.

– Aineettomia investointeja, alihankintaa ja maailmanlaajuistumista koskevien indikaattorien kehittäminen yritystoiminnan rakennetilastoista annetun asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet teollisuuden alalla on saavutettu. Prodcom-järjestelmää täytyy kuitenkin parantaa, eikä aineettomien investointien kuvaamiseen ole löydetty toimivaa menetelmää. Tilastopalvelujen tarjoaminen on parantunut, koska tietojen saatavuus on kasvanut ja levitys on lisääntynyt. Myös tietojen laatu on parantunut ajantasaisuuden ja vertailukelpoisuuden osalta. Kehitystä toivotaan kuitenkin ohjelman käyttäjien tyytyväisyyden parantamiseksi. Näiden kysymysten ratkaiseminen edellyttää tulevaisuudessa arviointipolitiikkaa.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Uusia menetelmiä ja normeja otettiin käyttöön ajanjakson aikana.

Teollisuus

Yritystoiminnan rakennetilastot

- Uuden asetuksen antaminen vuonna 1999 rakennetilastojen laadun arviointiperusteista on osaltaan parantanut laatua.

- Kehitettiin yhdenmukaistettu metodologia yritysdemografiaa varten. Yritysdemografiatietoja kerätään nyt 11 maasta.

Lyhyen aikavälin tilastot

- Pantiin täytäntöön asetukset muuttujien määrittelystä ja teollisuuden koontiryhmien määritelmästä.

Energia

Kehitettiin uusia metodologioita tai parannettiin niitä sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä kulutuksen (astepäivämenetelmä) alalla.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen teollisuustilastojen alalla on parantunut kaikilla aihealueilla.

Teollisuus

- Pantiin täytäntöön asetus N:o 58/97, jossa painotettiin vahvasti tietojen laatua, ja tietojen laatu onkin parantunut merkittävästi.

- Vuonna 2002 annetulla komission asetuksella mukautettiin asetusta tekniseen ja taloudelliseen kehitykseen.

- Saatiin aikaan rakenneindikaattoreita koskeva strateginen suunnitelma.

- Kerättiin rakenteellisia ja lyhyen aikavälin tilastoja ehdokasvaltioista.

- Asetuksen N:o 1165/98 täytäntöönpano aloitettiin, ja siinä edistyttiin monissa laadukkaissa pääindikaattoreissa.

- Eurostat ja EKP julkaisivat säännöllisiä ja ajantasaisia julkaisuja useista pääindikaattoreista. Noin 50 prosenttia indikaattoreista, kuten suhdannevaihtelun analyysin kannalta tärkeimmät indikaattorit, kerätään ja julkaistaan nyt säännöllisesti.

- Lyhyen aikavälin tilastoja koskevien tietojen laatua seurataan säännöllisesti, ja se on parantunut merkittävästi raportointiaikana.

- Laadittiin muutosasetus, jolla laajennetaan asetuksen N:o 1165/98 soveltamisalaa ja mukautetaan tiedonkeruuta käyttäjien vaatimuksiin.

Prodcom

- Prodcom-tilastoalue pystyttiin vakauttamaan vuosien 1999–2001 vakavista häiriöistä huolimatta.

- Tietojen kattavuutta ja laatua pystyttiin osittain parantamaan, mutta siihen on kiinnitettävä vielä huomiota.

Terästilastot

- Terästilastojen keruu on lopetettu suunnitelmien mukaan. Tilastot integroidaan yritystoiminnan rakennetilastoihin ja Prodcom-järjestelmään.

Maatalouden raaka-aineita jalostavaa teollisuutta koskevat tilastot

Otettiin käyttöön elintarvikehuoltotaseet.

- Elintarvikkeiden turvallisuuden alalla tehtiin ensimmäinen kartoitus saatavilla olevista tiedoista sekä ensimmäiset sopimukset terveys- ja kuluttaja-asioiden PO:n kanssa.

Energiatietokannassa oli vuoden 2002 lopussa 3 miljoonaa arvoa.

Yritystoiminnan rakennetilastoissa, lyhyen aikavälin yritystoimintatilastoissa ja tuotantotilastoissa on 46 miljoonaa arvoa, joten kasvu on ollut merkittävää ajanjakson aikana.

Levitys

Yleisesti ottaen teollisuustilastojen levitys on parantunut ajanjakson aikana. Yritystoiminnan rakennetilastot, lyhyen aikavälin tilastot ja tuotantotilastot ovat suosituimmat tietokannat. Tietokantapoiminnat lisääntyivät 934 prosenttia ajanjakson aikana. Julkaisuohjelmaa virtaviivaistettiin usealla ”Panorama of the EU industry” -julkaisulla ja neljännesvuosittaisella julkaisulla. Eurostatin www-sivustolla rakenneindikaattorit kuuluvat viiden suosituimman tuotteen joukkoon. Lyhyen aikavälin tilastojen pääindikaattoreita julkaistaan nyt säännöllisesti lehdistötiedotteissa, jotka saavat yhä enemmän huomiota tiedotusvälineissä.

Yksityiskohtaisten teollisuustilastojen saatavuus on kuitenkin edelleen suuri ongelma.

Tilastollinen tuki

Jäsenvaltioille ja ehdokasvaltioille annettiin yleisesti ottaen vahvaa metodologista tukea uusien metodologioiden täytäntöönpanemiseksi ja tilastojärjestelmän parantamiseksi.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet teollisuuden alalla on saavutettu.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Käyttäjien tyytyväisyyttä koskevia tietoja ei ole saatavilla. Tietojen laatu on kuitenkin parantunut tuntuvasti uusien asetusten takia, joten voidaan olettaa, että käyttäjien tyytyväisyys on parantunut ajanjakson aikana.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Politiikkakohtaisia tietoja ei ole saatavilla.

c) Laatu

Ajantasaisuus

Vuotuisten energiatietojen ajantasaisuus on parempi (3,07 vuotta) kuin Eurostatin keskiarvo (3,89 vuotta).

Myös kuukausittaisten energiatietojen ajantasaisuus on parempi (5,72 kuukautta) kuin Eurostatin keskiarvo (7,07 kuukautta).

Yritystoiminnan rakennetilastojen osalta Eurostat kerää jäsenvaltioiden tietoja 18 kuukautta viiteajanjakson päättymisen jälkeen asetuksen mukaisesti.

Lyhyen aikavälin tilastojen osalta tietoja kerätään 1–3 kuukautta viiteajanjakson jälkeen. Kaikkien indikaattoreiden ajantasaisuus on parantunut merkittävästi, ja esimerkiksi teollisuustuotannon eurooppalaiset aggregaatit julkaistaan nykyisin 48 päivän kuluttua eikä 65–70 päivän kuluttua.

Tietojen saatavuus

Saatavilla olevien tietojen määrä on parantunut valtavasti (46 miljoonaa tietoa vuoden 2002 lopussa).

Vertailukelpoisuus

Tietojen vertailukelpoisuus on parantunut merkittävästi yritystoiminnan rakennetilastoista ja lyhyen aikavälin tilastoista annettujen uusien asetusten täytäntöönpanon takia. Metodologisia parannuksia tehdään jatkuvasti.

d) Tehokkuus

Teollisuustilastoja koskeva ohjelma on varsin tehokas, koska siitä saadaan toivotut tiedot ja tietojen laatu on parantunut.

e) Kansainväliset normit

Yritystoiminnan rakennetilastojen osalta vertailukelpoisuus on parantunut merkittävästi Euroopan unionissa. Erityisesti on tehty sopimus havaintoyksiköstä: yrityksestä (pienin oikeudellisten yksiköiden ryhmä, joka on itsenäinen päätöksenteossaan). Useimmat Eurostatin tai OECD:n ulkopuoliset maat eivät kuitenkaan sovella samaa metodologiaa, vaan ne käyttävät pääasiallisena havaintoyksikkönä paikallista yksikköä (toimipaikkaa).

Lyhyen aikavälin tilastoihin sovelletaan nyt yhteisiä määritelmiä, ja metodologisia suosituksia on laajennettu merkittävästi. Useimmissa jäsenvaltioissa on pyritty mukautumaan näihin määritelmiin ja suosituksiin, jotta tiedot olisivat entistä yhdenmukaisempia.

Eurostat on parantanut erittäin paljon EU:n sisäistä vertailukelpoisuutta, mutta vertailukelpoisuuden saavuttaminen muun maailman kanssa on v'h'n vaikeaa (joskin silti mahdollista).

f) Vastausrasite

Yritysten vastausrasitteen osalta SBS-R-hankkeessa kannustetaan hallinnollisten lähteiden käyttöä tiedonkeruussa. Useassa maassa (kuten Italiassa) on viime aikoina alettu käyttää hallinnollisia lähteitä, mikä on merkittävästi keventänyt vastausrasitetta.

Kansallisten tilastolaitosten vastausrasitteen osalta sekä OECD:ssä (SSIS-kyselylomake) että Eurostatissa (yritystoiminnan rakennetilastoista annettu asetus) pyydettiin ennen vuotuisia yritystilastoja jäsenvaltioilta. Tilanne oli käyttäjien kannalta sekava (metodologiat olivat hieman erilaisia), ja se aiheutti jäsenvaltioille suuren vastausrasitteen. OECD (tilasto-osasto / kansantalouden tilinpitoja koskevat tilastot ja taloustilastot) ja Eurostat (yritystoiminnan rakennetilastoista vastaava yksikkö D2) aloittivat vuonna 2001 aktiivisen yhteistyön, jonka perusteella OECD:n tiedonkeruu keskeytettiin vuonna 2003 ja OECD alkoi kerätä tietojaan suoraan Eurostatin kautta. Parhaillaan keskustellaan näiden kahden kansainvälisen organisaation välisestä yhteistyöpöytäkirjasta.

OECD tiivisti tilanteen näin vuoden 2003 tilastotyöohjelmassaan (s. 35):

”Vuonna 2003 suora tiedonkeruu Euroopan unionin maista SSIS- ja SEC-tietokantojen kokoamiseksi keskeytetään, ja käytetään Eurostatin kautta kerättyjä tietoja, mikä vähentää huomattavasti jäsenvaltioiden vastausrasitetta.[17]*”*

Päätelmä:

Kaikki ohjelmastrategiat ovat parantuneet. Kehitystä toivotaan kuitenkin tietojen laadun, ajantasaisuuden ja ohjelman käyttäjien tyytyväisyyden parantamiseksi. Näiden kysymysten ratkaiseminen edellyttää tulevaisuudessa arviointipolitiikkaa.

On käynnistetty elintarvikkeiden turvallisuutta koskeva erityisohjelma, jotta voidaan vastata kuluttajien uusiin huolenaiheisiin.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin teollisuustilastojen alalla. Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Tietoa ei ole saatavilla.

Yhteenveto tuloksista teollisuuden kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
44	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
45	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
66	Saavutettu	Ei parantunut	Ei parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

[17] *Free translation.*

TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XVII OSASTO: TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	23 – Rakenneuudistussuunnitelmat 72 – Alueelliset ja maantieteelliset tiedot
Muita tärkeitä aihealueita	31 – Väestö 32 – Työmarkkinat 40 – Vuositilinpito 44 – Teollisuus 47 – Jakelu 50 – Matkailu 51 – Palvelut 63 – Maatalouden tulonmuodostus ja hinnat

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Yhteisön uuden aluepolitiikan määrittely, toteuttaminen ja seuranta.

– Alueellisten tilastojen alakohtaisen ja maantieteellisen kattavuuden laajentaminen.

– Eurooppalaisen maantieteellisen tietojärjestelmän kehittäminen yhteistyössä kansallisten tilastolaitosten kanssa.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla on saavutettu, sillä tietojen saatavuus ja alueellisten tilastojen kattavuus ovat parantuneet. Alueellisten tilastojen oleellisuudessa, vertailukelpoisuudessa ja kattavuudessa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana. Nykyisten sarjojen ajantasaisuus pysyi ennallaan, ja käsiteltyjen tietojen määrä kasvoi. Vastausrasite on vähentynyt, koska yhteensovittaminen alakohtaisten hankkeiden kanssa on parantunut.

Alueellisia tilastoja varten on nyt olemassa hyväksytty tilastollisten alueyksikköjen nimikkeistö (NUTS) kaikissa liittyvissä valtioissa, vaikka ehdotusta NUTS-asetukseksi ei hyväksytty vielä viiteajanjakson aikana (asetus annettiin heinäkuussa). Käynnistettiin Urban Audit -hanke, jossa kerättiin tietoja koko EU:sta.

Tilastopalvelun tarjoaminen on lisääntynyt ajanjakson aikana, koska alueellisissa tilastoissa oli yli 10 miljoonaa arvoa vuoden 2002 lopussa, saatavilla oli uusia tilastoalueita (sosiaali-, muuttoliike-, liikenne- ja taloustilastot), ja maantieteellisiä tietopalveluja oli laajennettu. On luotu maantieteellinen tietokanta, joka sisältää 300 vuosittain tuotettavaa karttaa.

Levitys

Alueellisten tilastojen levityksessä edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana. Alueellisten tilastojen tietokantapoiminnat kolminkertaistuivat ajanjakson aikana. Tämä tietokanta oli toiseksi suosituin Eurostatin tietokanta. Alueellisia tilastoja käsittelevät julkaisut olivat suosituimmat tuotteet www-sivustolla.

Tilastollinen tuki

Jäsenvaltioille annettiin tukea. Otettiin käyttöön alueellisten yhteyshenkilöiden erityisverkosto.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla on saavutettu.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Alueellisten tilastojen käyttäjien lisääntyneen kiinnostuksen perusteella voidaan olettaa, että käyttäjien tyytyväisyys on lisääntynyt ajanjakson aikana.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Parantunut yhteensovittaminen aluepolitiikan PO:n kanssa on parantanut suunnitteluprosessia.

c) Laatu

Alueellisten tilastojen oleellisuudessa, vertailukelpoisuudessa ja kattavuudessa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana. Ajantasaisuus ei ole parantunut.

d) Tehokkuus

Tietoa ei ole saatavilla.

e) Kansainväliset normit

Normeja ei sovelleta maailmanlaajuisesti.

f) Vastausrasite

Vastausrasite on vähentynyt, koska yhteensovittaminen alakohtaisten hankkeiden kanssa on parantunut.

Päätelmä:

Ohjelmastrategioissa on edistytty ajanjakson aikana, mutta suunnittelu edellyttää kehittämistyön entistä parempaa kohdentamista.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin alueellisten tilastojen alalla. Aluepolitiikan PO antaa alueellisia indikaattoreita koskevan osan rahoituksen, josta vähintään 70 prosenttia osoitetaan yhteisön tilastojärjestelmän yhteistyökumppaneille.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Koska aluepolitiikan PO vastaa alueellisten indikaattoreiden kokonaismenoista erikseen sovitussa työohjelmassa, tarve on täysin politiikkaan perustuva.

Yhteenveto tuloksista taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
23	Saavutettu	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Vahvaa tukea annetaan
72	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

TUTKIMUS JA TEKNOLOGINEN KEHITTÄMINEN

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XVIII OSASTO: TUTKIMUS JA TEKNOLOGINEN KEHITTÄMINEN	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	22 – Tilastollinen tutkimus 73 – Tiede ja tekniikka
Muita tärkeitä aihealueita	44 – Teollisuus

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Uudet tilastolliset toimet tai hankkeet T&K:n suorituskyvyn ja vaikutusten arvioimiseksi.

– Innovaatiotutkimuksen laajentaminen ja tiedonkeruun paremman yhteensovittamisen takaaminen.

– Asianmukaisten välineiden kehittäminen ja tiedonvaihdon edistäminen tiedeyhteisön ja tekniikan käyttäjien kanssa.

– Uusien menetelmien edistäminen parhaiden käytäntöjen puitteissa.

Lissabonin ja Barcelonan Eurooppa-neuvostojen päätelmien sekä usean sittemmin annetun komission tiedonannon perusteella oli välttämätöntä parantaa tiede-, teknologia- ja innovaatiotilastojen kattavuutta ja laatua, jotta voitiin entistä paremmin vastata käyttäjien lisääntyneisiin tarpeisiin.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla on saavutettu. On pantu täytäntöön uusia menetelmiä, jotka lisäsivät merkittävästi saatavilla olevia tietoja. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta tietojen ajantasaisuudessa ja kattavuudessa on vielä edistyttävä.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Tiede ja tekniikka

- Ehdotus komission asetukseksi tiede-, teknologia- ja innovaatiotilastoista tehtiin ja hyväksyttiin vuonna 2003. Täytäntöönpanotoimenpiteitä hyväksytään vuonna 2003 tai vuonna 2004.

- Metodologista kehitystä tapahtui usealla tilastoalueella (kuten T&K-tilastot, innovaatiotilastot ja patenttitilastot).

Jotkin toimet on kuitenkin toteutettu vain osittain voimavarojen rajallisuuden takia:

- Kattavia patenttitilastoja ei pystytty vielä laatimaan.

- Osuutta Oslon käsikirjan tarkistusprosessissa ei vielä saatu valmiiksi.

Tilastollinen tutkimus

- Laadunarvioinnin alalla kehitettiin entistä parempia tekniikoita tietojen laadun mittausta varten. Eurostatissa tuotettiin 30 laatukertomusta.

- Kausittaisen tarkistuksen ja aikasarja-analyysin alalla ehdotettiin alakohtaisia suosituksia EU:n sarjojen kokoamiseksi.

- Teknologian ja taitotiedon siirron alalla kartoitettiin tutkimustoimia sekä teknologian ja taitotiedon siirtomahdollisuuksia.

Uusien normien ja menetelmien käyttöönottoa koskeva tavoite on saavutettu tilastollisessa tutkimuksessa mutta vain osittain tieteen ja tekniikan tilastojen alalla.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Ajanjakson alkaessa tilastopalvelujen tarjoaminen tieteen ja tekniikan alalla oli puutteellista tietojen kattavuuden, sarjojen ja laadun osalta. Ajanjakson aikana tilastopalvelujen tarjoamista laajennettiin uusien menetelmien ja asetusten käyttöönoton takia vähitellen kaikkiin aloihin:

- alueelliset T&K-tiedot

- tiedettä ja tekniikkaa koskevat pääindikaattorit

- kansallisten tutkimuspolitiikkojen esikuva-analyysin indeksit

- T&K ehdokasvaltioissa ja Venäjällä

- eurooppapatenttihakemukset

- työllisyys huipputeknologian aloilla.

Näiden alojen rakennetta ja sisältöä on vahvistettava, kun tiede-, teknologia- ja innovaatiotilastoja koskeva lainsäädäntö hyväksytään.

Lisäksi toteutettiin kolmas yhteisön innovaatiotutkimus (CIS 3) ja levitettiin sen tulokset.

Tietojen saatavuus ja tietojen laatu paranivat merkittävästi, ja kerättyjä tietoja oli yli miljoona. Voimakasta lisäystä odotetaan myös tiede-, teknologia- ja innovaatiotilastoja koskevan lainsäädännön voimaantulon takia.

Tilastollisen tutkimuksen alalla pääosastoille annettiin tukea eurooppalaisen otannan alalla. Seurantaan valittiin 36 T&K-hanketta.

Tilastopalvelujen tarjoaminen on parantunut ajanjakson aikana.

Levitys

Levityksen alalla on saatu aikaan useita parannuksia, kuten tieteen ja tekniikan tilastojen kattava uudelleenjärjestely New Cronos –tietokannassa, ja on lisätty tuntuvasti saatavilla olevia tietoja sekä julkaistu taskukirja ja kattava valikoima ”Statistics in Focus” -julkaisuja (25) vuodesta 2000 lähtien.

Tulosten perusteella tieteen ja tekniikan tilastojen käyttö on lisääntynyt merkittävästi:

- Tietokantapoiminnat lisääntyivät 1 000 prosenttia.

- Vuodesta 2000 lähtien www-sivuston sivuilla on käyty 300 000 kertaa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että ulkomaankauppaa käsittelevillä www-sivuilla käytiin 360 000 kertaa.

Tieteen ja tekniikan tilastojen levitys on parantunut merkittävästi ajanjakson aikana.

Tilastollisen tutkimuksen osalta tuloksia levitettiin ESSPROS-kokouksessa sekä kuudessa teknologian ja taitotiedon siirron osaamisverkostossa.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin vahvaa tilastollista tukea eri tilastoalueiden tietojen integroimiseksi. Vahvaa metodologista tukea annettiin myös komission sisällä terveys- ja kuluttaja-asioiden PO:lle, sisämarkkinoiden PO:lle sekä talous- ja raha-asioiden PO:lle.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla on saavutettu. Ajanjakson aikana on saatu aikaan huomattavia parannuksia, mutta tietojen ajantasaisuudessa ja kattavuudessa on vielä edistyttävä.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Tutkimus- ja kehittämistilastoja sekä innovaatiotilastoja koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan käyttäjät eivät olleet tyytyväisiä tietojen oleellisuuteen, ajantasaisuuteen, saatavuuteen ja kattavuuteen. He olivat tyytyväisiä tietojen täsmällisyyteen ja luotettavuuteen, joka tuki palvelua. He pitivät myönteisenä muutosta palvelun kokonaislaadussa. Lisämuutoksia voidaan odottaa.

Tutkimuksen PO:n mukaan rajapintaa tilastoja toimintaansa varten käyttävien kanssa voitaisiin parantaa erityisesti komission sisällä, jotta voidaan entistä nopeammin vastata käyttäjien tarpeisiin ja ensisijaisiin tavoitteisiin.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu

Tutkimus- ja kehittämistilastoja sekä innovaatiotilastoja koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteistyökumppaneiden mielestä suunnittelu on tällä alalla riittävän hyvää ja yhteensovittaminen jäsennettyä yhteisön tilastojärjestelmässä.

Yhteistyökumppaneiden mielestä tiede-, teknologia- ja innovaatiotilastojen yhteensovittaminen organisaation sisällä ja sen ulkopuolella on yleisesti ottaen parantunut.

c) Laatu

Ks. Käyttäjät.

d) Tehokkuus

Tutkimus- ja kehittämistilastoja sekä innovaatiotilastoja koskevan säännöllisen arvioinnin mukaan yhteistyökumppaneiden arvio tehokkuudesta on myönteinen.

e) Kansainväliset normit

Uusi metodologinen työ ajanjakson aikana on tehnyt yhteisön tilastoista entistä vertailukelpoisempia. Tätä työtä tehdään usein tiiviissä yhteistyössä muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa.

Laatupuitteiden, kausittaisen tarkistuksen menetelmien sekä taulukkosuojausvälineiden yhteensovittaminen perustuu useimmiten kansainvälisiin metodologioihin.

f) Vastausrasite

Ei sovelleta.

Päätelmä:

Ohjelmastrategioissa on edistytty merkittävästi ajanjakson aikana, mutta käyttäjien tyytyväisyyden osalta tilanne ei ole läheskään tyydyttävä.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin tilastollisen tutkimuksen sekä tieteen ja tekniikan tilastojen alalla. Kansalliset tilastolaitokset osallistuvat laajasti tutkimushankkeisiin.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Tietotarpeet ylittävät selvästi lähinnä EU:n tasolla saatavilla olevat voimavarat. Joitakin tietoja, kuten tutkijoiden liikkuvuutta koskevia tietoja, ei pystytty tuottamaan, ja muuta tilastotyötä tehdään tietoja käyttävien pääosastojen tasolla (kuten naistutkijoita koskeva tilastotyö).

Yhteenveto tuloksista tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
22	Saavutettu	Parantunut	Parantunut	Tukea annetaan
73	Osittain saavutettu	Merkittävästi parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

YMPÄRISTÖ

Perustamissopimuksen osasto	Eurostatin aihealueet
XIX OSASTO: YMPÄRISTÖ	
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	41 – Neljännesvuosi- ja ympäristötilinpito 71 – Ympäristötilastot ja -indikaattorit
Muita tärkeitä aihealueita	44 – Teollisuus 45 – Energia ja raaka-aineet 48 – Liikenne 50 – Matkailu 61 – Maankäyttö ja maaseutu 62 – Maatalouden rakenteet 64 – Kasvinviljely 65 – Kotieläintalous 68 – Metsätaloustilastot

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Jatketaan ympäristötilastojen kehittämistä ja parannetaan niiden levittämistä asettamalla etusijalle tämänhetkiset saatavilla olevat perustiedot.

– Jatketaan ympäristöindikaattorien sekä ympäristön ja talouden eri aloja yhdistävien tilastojen tuottamista ja kehittämistä edelleen.

– Kehitetään ympäristöä koskeva satelliittitilinpito, jonka avulla voidaan analysoida yhteisesti kehitystä talouden ja ympäristön aloilla.

– Tehostetaan yhteistyötä Euroopan ympäristökeskuksen kanssa.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet ympäristön alalla on saavutettu. Uusien menetelmien ja normien käyttöönotossa, tilastopalvelujen tarjoamisessa sekä levityksessä erityisesti ympäristötilinpidon alalla on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Tiedonkeruussa on kuitenkin edistyttävä tuntuvasti. Yhteensovittaminen on parantunut ajanjakson aikana. EEA:n kanssa allekirjoitettiin vuonna 1999 yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee yhteisiä työalueita ja yhteistyötä. Toinen yhteisymmärryspöytäkirja Eurostatin, EEA:n, ympäristöasioiden PO:n, maatalouden PO:n ja YTK:n PO:n välillä allekirjoitettiin vuonna 2002, ja se kattaa maatalouden ympäristöindikaattoreita koskevan työn (IRENA-hanke).

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Ympäristötilinpito

- Metodologioiden kehittämisessä ja testaamisessa tällä alalla sekä vakiotaulukoiden kehittämisessä säännöllistä tiedonkeruuta varten edistyttiin merkittävästi.

- Eurostat ja yhteisön tilastojärjestelmä osallistuivat laajasti yhdennetyn ympäristö- ja taloustilinpidon tarkistetun maailmanlaajuisen järjestelmän (SEEA) laatimiseen.

Ympäristötilastot

Asetus jätetilastoista saatiin valmiiksi, joten asetus (EY) N:o 2150/2002 annettiin marraskuussa 2002.

EEA:n kanssa allekirjoitettiin vuonna 1999 yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee yhteisiä työalueita ja yhteistyötä. Toinen yhteisymmärryspöytäkirja Eurostatin, EEA:n, ympäristöasioiden PO:n, maatalouden PO:n ja YTK:n PO:n välillä allekirjoitettiin vuonna 2002, ja se kattaa 35 maatalouden ympäristöindikaattoria (IRENA-hanke).

Kestävän kehityksen indikaattoreiden ja ympäristöalan rakenneindikaattorien alalla Eurostat oli mukana laatimassa CSD:n indikaattoreissa käytettyjä määritelmiä ja metodologioita. Vuonna 1998 pidettiin seminaari, jossa käsiteltiin CSD:n kestävän kehityksen indikaattoreiden luettelon testausta. Vuonna 2001 julkaistiin CSD:n luetteloon perustuvat kestävän kehityksen indikaattorit. ECE:n ja Statistics Canadan kanssa järjestettiin yhteisseminaari, jossa käsiteltiin ympäristöalan kestävän kehityksen indikaattoreita koskevia metodologisia kysymyksiä.

Sen jälkeen, kun EU:n kestävän kehityksen strategia oli hyväksytty Göteborgin Eurooppa-neuvostossa (kesäkuussa 2001), tilasto-ohjelmakomitea perusti työryhmän kehittämään EU:n kestävän kehityksen indikaattoreita.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Tilastopalvelujen tarjoaminen on parantunut ajanjakson aikana.

- Parannetut metodologiat on pantu täysimääräisesti täytäntöön. Tiedonkeruuta on virtaviivaistettu, mikä on parantanut tietojen saatavuutta.

- Yritystoiminnan rakennetilastoista annetun asetuksen ympäristöosan muuttamista koskevaa lainsäädäntöprosessia on tuettu, ja muutettu asetus on pantu täysimääräisesti täytäntöön. Ympäristömenoja koskevaa kyselylomaketta on muutettu, ja työryhmä on tarkistanut ympäristömenoihin liittyviä määritelmiä.

- Sisävesiä koskevaa kyselylomaketta on muutettu, ja määritelmiä on selkiytetty, mikä on jonkin verran parantanut toimitettuja tietoja.

- Cardiffin Eurooppa-neuvoston ja myöhempien Eurooppa-neuvostojen jälkeen tehostettiin sellaisia indikaattoreita koskevaa työtä, joiden avulla seurataan ympäristönäkökohtien sisällyttämistä muihin politiikan aloihin (liikenne, energia, maatalous). On saatu aikaan muun muassa liikenteen ympäristötilastojen kokoelma ja energia-alan sisällyttämistä koskevien indikaattorien taskukirja, kehitetty uusia maatalouden ympäristöindikaattoreita, kuten ravinnetase, torjunta-aineiden käyttö ja luonnonmukainen maatalous, sekä tuotettu maataloutta, ympäristöä ja maaseudun kehittämistä koskeva merkittävä julkaisu (yhdessä muiden yksiköiden sekä maatalouden PO:n ja ympäristöasioiden PO:n kanssa). Muille komission yksiköille ja Euroopan ympäristökeskukselle (EEA) on annettu tukea sisällyttämistä koskeviin indikaattoreihin liittyvässä työssä.

Päästöjä koskevien tietojen suora keruu jäsenvaltioilta on lopetettu. Tiedonkeruun järkeistämiseksi ja jäsenvaltioiden vastausrasitteen vähentämiseksi tiedot tulevat EEA:lta, joka saa luvut erilaisten raportointisopimusten perusteella.

Phare-maita koskevia tietoja on parannettu erityisissä tukihankkeissa.

- Ympäristöpainetta koskevat indikaattorit tuotettiin ja julkaistiin vuosina 1999 ja 2001.

Ajanjakson aikana otettiin käyttöön viisi uutta osa-alaa:

- liikenne ja ympäristö

- torjunta-aineet

- lannoitteet

- luonnonmukainen maatalous

- alueelliset ympäristötilastot.

Levitys

Levityksen alalla on saatu aikaan useita parannuksia, kuten laajennettu tietokantoja sekä julkaisuvalikoimaa, johon kuuluu ympäristötilastoja sisältävä CD-ROM-levy.

Tulosten perusteella ympäristötilastojen käyttö on lisääntynyt merkittävästi:

- Tietokantapoiminnat lisääntyivät 328 prosenttia.

- Vuodesta 2000 alkaen on julkaistu 38 ympäristökysymyksiä käsittelevää ”Statistics in Focus” -julkaisua.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin vahvaa tilastollista tukea teollisuuden ympäristönsuojelumenoihin tehtävien investointien alalla. Muilla aloilla, kuten päästöissä, veden käytössä sekä jätteen ja vaarallisten aineiden käytössä, jäsenvaltioille ja ehdokasvaltioille annettua tukea pidettiin heikkona.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet ympäristön alalla on saavutettu. Uusien menetelmien ja normien käyttöönotossa, tilastopalvelun tarjoamisessa sekä levityksessä on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Tiedonkeruussa on kuitenkin edistyttävä tuntuvasti.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Käyttäjien tyytyväisyyttä ei arvioitu ajanjakson aikana. Ympäristötilastojen lisääntynyt käyttö poliittisissa yhteyksissä (kuten Eurooppa-neuvostolle annettavassa kevätraportissa ja kestävän kehityksen indikaattoreissa) antaa kuitenkin aihetta olettaa, että käyttäjien tyytyväisyys on lisääntynyt.

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Yhteensovittaminen on parantunut ajanjakson aikana. EEA:n kanssa allekirjoitettiin vuonna 1999 yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee yhteisiä työalueita ja yhteistyötä. Toinen yhteisymmärryspöytäkirja Eurostatin, EEA:n, ympäristöasioiden PO:n, maatalouden PO:n ja YTK:n PO:n välillä allekirjoitettiin vuonna 2002, ja se kattaa 35 maatalouden ympäristöindikaattoria (IRENA-hanke).

c) Laatu

Tietojen ajantasaisuus, saatavuus ja vertailukelpoisuus ovat parantuneet ajanjakson aikana.

- Vuonna 2002 keskimääräinen viive tietojen lähettämistä Eurostatiin koskevasta maakohtaisesta määräajasta niiden julkaisemiseen New Cronos -tietokannassa oli kuusi kuukautta, kun se oli keskimäärin 12 kuukautta vuonna 1998.

- Veden ja jätteen osalta vastausprosentti on noussut 32,5 prosentista 36 prosenttiin vuosina 2000–2002. Muilla aloilla saatavuutta koskevat prosenttiluvut eivät ole vertailukelpoisia

- Vertailukelpoisuus on parantunut veden ja ympäristömenojen alalla entistä parempien kyselylomakkeiden ja määritelmien takia sekä jätteen alalla poliittisen paineen lisäännyttyä. Lukuja ei ole saatavilla.

d) Tehokkuus

Tilasto-ohjelman täytäntöönpanosta ympäristön alalla on saatu tehokkaita tuloksia esimerkiksi menetelmien ja normien käyttöönotossa sekä tilastopalvelujen tarjoamisessa. Parannuksia ja ohjelman tuloksia odotetaan kuitenkin vielä.

e) Kansainväliset normit

Yhteisön tilastot ovat nyt entistä vertailukelpoisempia maailman muiden alueiden tilastojen kanssa seuraavista syistä:

- Ne ovat täysin yhteensopivia OECD:n tilastojen kanssa yhteisen kyselylomakkeen takia.

- Ne ovat täysin yhteensopivia YK:n tilastojen kanssa, koska niissä käytetään tämän kyselylomakkeen yhtä osaa.

f) Vastausrasite

Vuoden 2000 yhteistä kyselylomaketta on supistettu huomattavasti käyttämällä muualla olevia tietolähteitä (kuten EEA:n ilmatietoja). Vastausrasitetta vähennettiin myös noudattamalla entistä paremmin yhteisön ympäristölainsäädännön (kuten yhdyskuntajätevesiä koskevan direktiivin ja vesipuitedirektiivin) määritelmiä.

Päätelmä:

Ohjelmastrategioissa edistyttiin merkittävästi ajanjakson aikana.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin ympäristötilastojen alalla. Tiedonkeruussa noudatetaan täysin toissijaisuusperiaatetta, sillä jäsenvaltiot voivat vapaasti käyttää olosuhteisiinsa parhaiten soveltuvia tiedonkeruu- tai arviointimenetelmiä, mutta tietojen laatua koskevat yhteiset vaatimukset laaditaan ja hyväksytään EU:n tasolla jäsenvaltioiden kanssa. Lisäksi tietoja jaetaan Euroopan ympäristökeskuksen ja OECD:n kanssa, jotta voitaisiin vähentää jäsenvaltioilta pyydettävien tietojen määrää.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Vuosina 1998–2002 ei ollut lakisääteistä vaatimusta monien ympäristötilastojen keräämisestä, joten jäsenvaltiot toimittivat tietoja ”herrasmiessopimusten” nojalla, tosin usein vain silloin, kun tietoja kerättiin kansallisiin tarkoituksiin. Siksi tiedoissa on monia aukkoja, eikä niitä ole yhdenmukaistettu maiden välillä. Eurostat pyrkii aktiivisesti parantamaan tilannetta kehittämällä vakiomääritelmiä ja suositeltavia metodologioita sekä myöntämällä jäsenvaltioille avustuksia, jotta ne voivat kehittää ja parantaa tiedonkeruuta.

Voimavarojen puuttuminen viivästytti useita hankkeita:

- niukkoja materiaaleja koskeva työ

- veden käyttöä koskeva työ

- liikenneindikaattoreiden keruu.

Yhteenveto tuloksista ympäristön kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
41	Saavutettu	Merkittävästi parantunut	Alkamassa	Ei tukea tänä ajanjaksona
71	Saavutettu	Parantunut	Merkittävästi parantunut	Tukea annetaan

Viitteet

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

KEHITYSYHTEISTYÖ

Perustamissopimuksen osasto XX OSASTO: KEHITYSYHTEISTYÖ	Eurostatin aihealueet
Tärkeimmät aihealueet tällä politiikan alalla	19 – Tekninen tuki siirtymävaiheessa oleville maille 20 – Laajentumisen valmistelu 21 – Tekninen yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Tilastotyön päätavoitteet tässä erityispolitiikassa

– Jatketaan teknisen avun ja koulutuksen antamista kyseisille maille.

– Parannetaan kyseisten maiden tilastoja koskevia tietojärjestelmiä.

– Valmistellaan laajentumista.

Saavutukset: Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kehitysyhteistyön alalla on saavutettu, ja laajentumisen valmistelua on painotettu voimakkaasti.

Missä määrin tilasto-ohjelma vuosiksi 1998–2002 on pantu täytäntöön?

Uusien menetelmien ja normien käyttöönotto

Tätä tavoitetta ei sovellettu vastaaviin tilastollisiin aihealueisiin.

Tilastopalvelujen tarjoaminen

Laajentumisen valmistelu

Laajentumisen valmistelussa keskityttiin pääasiassa ehdokasvaltioiden kansallisten tilastolaitosten kehittämiseen laitosten avulla sekä niiden kykyyn tuottaa ja toimittaa yhteisön säännöstön mukaisia tilastotietoja. Erityisesti toteutettiin seuraavat toimenpiteet:

- Kerättiin säännöllisesti tietoja yhdenmukaistetun metodologian perusteella lähes kaikilla tilastoalueilla.

- Komission yksiköille toimitettiin tilastotietoja neuvottelu- ja seurantaprosessia varten.

- Tietoja levitettiin muille hallintoviranomaisille ja suurelle yleisölle www-sivuston, New Cronos -järjestelmän ja julkaisujen kautta.

- Ehdokasvaltiot lähettivät Eurostatille tietoja kaikista merkittävistä sosiaalisista ja taloudellisista aggregaateista.

- Ehdokasvaltiot integroitiin osittain tuotantoyksiköiden tavanomaiseen työhön sekä joihinkin tuotanto- ja levitystietokantoihin.

Vuoden 2002 lopussa tietoja kerättiin ja levitettiin useimmilla tilastoalueilla liittyviä valtioita ja ehdokasvaltioita koskevien EU:n normien mukaisesti. Eurostat pystyi tuolloin myös julkaisemaan useimmat euroindikaattorit näistä maista.

Turkin osalta tiedot on jo sisällytetty moniin julkaisuihin ja tietokokoelmiin.

Kaikista 13 ehdokasvaltiosta tehtiin kattavia arviointeja, joissa arvioitiin yksityiskohtaisesti niiden tilastojärjestelmiä ja joista saadaan tarvittava aineisto tekniseen apuun. Vuoden 2002 lopussa julkaistiin ”Widening the EU statistical network” -niminen julkaisu, jossa tehdään yhteenveto kattavien arviointien tuloksista ja kuvauksista.

Yhteistyö Länsi-Balkanin maiden kanssa (CARDS)

Länsi-Balkanin maiden tilastojärjestelmien kattavat arvioinnit, joista käyttäjät saavat tietoa tilastojärjestelmien nykytilanteesta, tehtiin seuraavissa CARDS-ohjelman maissa: Albania, Kroatia ja EJTM. Vuonna 2001 aloitettiin työ Jugoslavian liittotasavallan osalta.

Yhteistyö Tacis-maiden kanssa

Vuonna 2001 julkaistiin maakohtaisia kertomuksia, joissa arvioitiin nykytilannetta ja edistymistä virallisissa tilastoissa 9 maassa 13:sta. Kertomusta on sittemmin päivitetty vuosittain. Neljännesvuosittainen keskeisten tietojen vaihto aloitettiin Venäjän ja Ukrainan kanssa, ja tiedot ovat saatavilla New Cronos -tietokannassa. Ulkomaankauppaa koskevaa tietojenvaihtoa on toteutettu monessa Tacis-maassa, ja tiedot ovat saatavilla Comext-järjestelmässä useimmista Tacis-maista.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Saavutukset

- MEDSTAT-ohjelman väliarviointi on myönteinen, koska on sovellettu kansainvälisiä normeja, kehitetty käyttäjien ja tuottajien suhteita sekä hyväksytty uusi viitekehys uutta MEDSTAT-ohjelmaa varten.

- Välimeren alueen maista on saatavilla jonkin verran ulkomaankauppaa koskevia tietoja.

- AKT-valtiot

+ Pantiin täytäntöön ECOSTAT-hanke.

+ Koulutettiin tilastotieteilijöitä.

- Latinalainen Amerikka

+ Pantiin täytäntöön yhteistyöohjelma Mercosurin jäsenvaltioiden ja Chilen kanssa.

- Valmisteltiin EU-CAN-työohjelma.

- Aasia

+ Kiinan, Intian ja Pakistanin kanssa on käynnistetty yhteistyöohjelma, jossa keskitytään ulkomaankauppatilastoihin.

Levitys

Ehdokasvaltioiden tiedot integroitiin vähitellen tilastoalueiden tietokantoihin. Ehdokasvaltioiden tietoja on säännöllisesti sisällytetty merkittäviin Eurostatin julkaisuihin,

kuten Eurostatin vuosikirjaan, joka sisältää vertailukelpoisia tietoja EU:n 13 ehdokasvaltiosta ja merkittävistä Euroopan ulkopuolisista maista. Lisäksi Eurostat tuotti tällä ohjelmakaudella neljä tilastollista vuosikirjaa ehdokasvaltioista.

Julkaistiin monia muita ehdokasvaltioihin keskittyviä julkaisuja sekä säännöllisesti kahdesti vuodessa lehtisiä, joissa käsiteltiin erilaisia kiinnostavia aiheita ja joita levitettiin hyvissä ajoin EU:n neuvoston kokouksia varten.

Tuotantoyksiköissä on vuodesta 2000 lähtien julkaistu noin 100 ehdokasvaltioiden tietoja sisältävää ”Statistics in Focus” -julkaisua muun muassa seuraavista aiheista: BKT, neljännesvuositilinpito, tuloköyhyys, veden käyttö, työvoimakustannukset, palvelujen suhteellinen hinta, rahoitustilinpitoa koskevat tiedot ja nautakarjakanta.

CARDS-ohjelman maiden tiedot sisällytettiin osittain joihinkin ehdokasvaltioita käsitteleviin julkaisuihin.

Yksi tukialueista Tacis-maiden tilasto-ohjelmissa oli tilastotietojen levityksen ja markkinoinnin parantaminen tuensaajamaissa, ja tämän perusteella laadittiin lukuisia julkaisuja erilaisista aiheista kyseisissä maissa myös englanniksi sekä levityspolitiikkaa koskeva strategia Tacis-maita varten. Eurostatissa julkaistiin ja levitettiin lehtisiä, jotka sisälsivät keskeisiä tietoja.

Tilastollinen tuki

Ehdokasvaltioille annettiin ajanjakson aikana erittäin vahvaa tilastollista tukea kaikilla 1.2 kohdassa kuvatuilla tilastoalueilla sekä huomattavaa tukea Phare-ohjelmasta. Kattavat arviointikertomukset ja vastaavuustietokanta sisältävät runsaasti tietoa ehdokasvaltioiden tilastojärjestelmistä ja tietojen saatavuudesta ehdokasvaltioissa. Kaiken tuen ansiosta ehdokasvaltiot lujittivat tilastojärjestelmiään niiden institutionaalisten valmiuksien osalta ja etenkin yhteisön säännöstön soveltamisessa sekä tietojen tuottamisessa ja toimittamisessa sen mukaisesti.

Laajentumisen valmistelu

Suuri osa toimista kaikilla tilastoalueilla koski laajentumisen valmistelua, johon kuuluivat muun muassa tilastoalan lainsäädännön mukauttaminen, kaikkien merkittävien EU:n luokitusten täytäntöönpano, säännöllinen tiedonkeruu yhdenmukaistetun metodologian perusteella, tilastotietojen toimitus ja levitys sekä ehdokasvaltioiden säännöllinen osallistuminen Eurostatin työryhmiin. Laajentumisen valmistelua tuettiin suurelta osin Phare-ohjelmasta. Eurostat suunnitteli ja pani täytäntöön tilastollisen yhteistyön alalla useita monen maan Phare-ohjelmia, joiden talousarvio oli yhteensä noin 44 miljoonaa euroa. Eurostat osallistui näkyvästi näiden ohjelmien menestyksekkääseen täytäntöönpanoon, ja ulkopuolisen arviointiyrityksen arviointikertomus osoittaa, että ohjelmat ovat olleet menestys.

Yhteistyö Länsi-Balkanin maiden (CARDS) ja Tacis-maiden kanssa

Eurostat toteutti alueella vahvoja tilastollisia yhteistyötoimia, joihin kuuluivat muun muassa ohjelmatyömatkat edunsaajalaitoksiin, teknisen avun hankkeiden suunnittelu, tilastokysymyksiä kyseisissä maissa koskeva tekninen apu muille komission yksiköille sekä teknisen avun ohjelmien tarjouspyyntömenettely ja täytäntöönpano.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Hankkeiden uusi organisaatio ja hallinto on määritetty tiiviissä yhteistyössä ulkosuhteiden PO:n, kehitysyhteistyön PO:n ja EuropeAidin PO:n kanssa. Painopisteenä oli yhteensovittaminen kansainvälisten organisaatioiden (Paris 21) ja kansallisten yhteistyöelinten (kuten kansallisten tilastolaitosten ja ministeriöiden) kanssa.

Horisontaalisia hankkeita, lähinnä ohjelmistojen kehittämistä kansantalouden tilinpitoa ja ulkomaankauppaa koskevia tilastoja varten sekä köyhyyden seurantaa, ihmisoikeuksia, demokratiaa ja hallintotapaa koskevia uusia toimia, painotettiin voimakkaasti.

Päätelmä:

Yhteisön tilasto-ohjelman tavoitteet kehitysyhteistyön alalla on saavutettu, ja laajentumisen valmistelua on painotettu voimakkaasti. EU:n metodologioiden ja normien täytäntöönpanossa sekä tiedonkeruussa on saatu aikaan huomattavia parannuksia ajanjakson aikana. Prosessia ei kuitenkaan saatu päätökseen ehdokasvaltioiden osalta vielä vuoden 2002 lopussa, vaan sen on tarkoitus toteutua liittymisajankohtana.

Riippumattoman yhteenliittymän laatimassa Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että ohjelma on saavuttanut yleiset välittömät tavoitteensa, jotka koskevat laitosten vahvistamista asianmukaisten tilastojen tarjoamiseksi yleensä ja erityisesti liittymistä edeltävässä tilanteessa. Lisäksi ohjelmassa pidetään yllä tilastoalan ammattilaisten verkostoa yksilötasolla ja laitostasolla, mikä on välttämätöntä vertailukelpoisten tilastojen tuotannossa.

Ohjelman tavoitteet

a) Käyttäjät

Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastollisen yhteistyön ohjelmien seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että yksitellen arvioidut hankkeet ovat varsin oleellisia. Ohjelma on oleellinen, koska tarpeet on tunnistettu asianmukaisesti ja ohjelma on sovitettu yhteen muiden kansainvälisten ja kansallisten ohjelmien kanssa, mutta se ei ole tarpeeksi näkyvä muille kuin tilastotieteilijöille, ja muillakin tukialueilla on parantamisen varaa.

MEDSTAT-ohjelman ulkopuolisen väliarvioinnin mukaan MEDSTAT edistää käyttäjien tarpeiden selvittämistä, mutta Välimeren alueen maiden kansalliset tilastotoimistot pyrkivät edelleen toimimaan niin kuin ne ovat ennenkin toimineet erityistarpeista huolimatta. MEDSTAT edistää kuitenkin osaltaan vuoropuhelun luomista tai olemassa olevan vuoropuhelun kehittämistä tilastojen käyttäjien ja tuottajien välillä (esimerkiksi joissakin tapauksissa perustettavien erityiselinten kautta).

b) Ensisijaiset tavoitteet – työn suunnittelu – yhteensovittaminen

Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastollisen yhteistyön ohjelmien seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että monen maan tuki on suunniteltu hyvin, että sitä hallinnoidaan hyvin ja että sitä seurataan tyydyttävästi.

MEDSTAT-ohjelman ulkopuolisen väliarvioinnin mukaan tarkasteltiin joitakin suosituksia, jotka koskevat hankkeen hallinnointia sekä erityisesti Välimeren alueen maiden kansallisten tilastolaitosten, CESD-keskusten verkoston ja täytäntöönpanovirastojen suhteita. Suositeltiin Välimeren alueen maiden välillä määritettäviä ensisijaisia tavoitteita, jotka perustuvat niiden osallistumiseen MEDSTAT-ohjelmassa ja sen arvostukseen.

c) Laatu

Tietojen laatu on parantunut ja lähentynyt EU:n normeja. Tietojen kattavuudessa ja ajantasaisuudessa on kuitenkin edistyttävä vielä merkittävästi.

Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastollisen yhteistyön ohjelmien seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäisessä luonnoksessa todetaan, että näyttää vahvasti siltä, että kykyä varmistaa laadukkaiden tietojen itsenäinen tuotanto tulevaisuudessa vahvistetaan.

d) Tehokkuus

Laajentumisen valmistelu on ollut tehokasta, koska siinä autettiin ehdokasvaltioita ottamaan käyttöön ja panemaan täytäntöön useimmat eurooppalaiset normit erittäin lyhyessä ajassa.

e) Kansainväliset normit

Vuoden 2002 lopussa näytti selvästi siltä, että ehdokasvaltioiden tiedot ovat paljon yhdenmukaisempia ja vertailukelpoisempia EU:n tietojen kanssa kuin ohjelman alkaessa.

MEDSTAT-ohjelman ulkopuolisen väliarvioinnin mukaan kansainvälisten normien mukauttamisessa on saatu maittain ja alaohjelmittain epätasaisia tuloksia. Kaikissa maissa ymmärretään kuitenkin tästä saatava etu, vaikka joskus kysyttiinkin, miksi EU:n tai kansainväliset normit pitäisi säilyttää.

f) Vastausrasite

Ei sovelleta.

Päätelmä:

Liittyvät valtiot ovat erittäin lyhyessä ajassa edistyneet valtavasti EU:n normien käyttöönotossa ja entistä laadukkaampien tietojen tarjoamisessa Eurostatille monilla tilastoalueilla.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan täysin kehitysyhteistyön alalla.

Tarpeiden ja voimavarojen tasapaino

Jotkin hankkeet ja tuki ehdokasvaltioille ovat viivästyneet voimavarojen rajallisuuden takia.

Yhteenveto tuloksista kehitysyhteistyön kaikilla tilastollisilla aihealueilla

Aihealue/ Tavoitteet	Uusien normien ja menetelmien käyttöönotto	Tilasto-palvelujen tarjoaminen	Levitys	Tilastollinen tuki
19	Ei sovelleta	Merkittävästi parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
20	Ei sovelleta	Merkittävästi parantunut	Parantunut	Vahvaa tukea annetaan
21	Ei sovelleta	Parantunut	Parantunut	Annetaan

- Yksityiskohtainen tilastollisten aihealueiden arviointi

- MEDSTAT-ohjelman ulkopuolinen väliarviointi

- Euroopan unionin liittymistä edeltävän Phare-välineen tilastojen seuranta- ja väliarviointikertomuksen ensimmäinen luonnos